

Hikmet Kıvılcımlı mücadelemizde yaşıyor!

Ölümünün 42. yıldönümünde çeşitli etkinliklerle andığımız Hikmet Kıvılcımlı günümüze de ışık tutuyor.

toplumsal özgürlük

facebook.com/ToplumsalOzgurlukPartiGirisimi twitter.com/toplmsalozgrlk 2 TL / Ekim 2013

Özgürlükçü muhalefet sokakta oluşuyor

Hakkını savunmak en meşru şey değil mi? Aleviler, öğrenciler, toprağını-suyunu-parkını koruyan köylüler ve kentliler ve başkaları gene sokakta. Kürtler zaten sokaktaydı...

Haziran eylemleri ve sonrasında sokakları kaybeden AKP, çetelerle saldırarak çaresizliğini itiraf ediyor. Hasan Ferit'i katlettiler, ama halk gene sokaklarda.
Hakkını savunmak en meşru şey değil mi? Aleviler, öğrenciler, toprağını-suyunu-parkını koruyan köylüler ve kentliler ve başkaları gene sokakta.
Kürtler zaten sokaktaydı, "Çözüm Süreci"nin AKP tarafından bitirilmesiyle daha fazlasıyla sokakları dolduracakları anlaşılıyor.
Gürültüyle açıklanan "Demokrasi Paketi", artık iyi bilinen AKP hilelerinden biri olmaktan öte gitmiyor.
AKP'yi destekleyen liberaller bile hayal kırıklığı içinde.
Her şey hile, her şey ikiyüzlülük.
Her şey iktidarın, vurgunun, soygunun devamı için.
Terörist çeteleri destekleyerek yürütülen Suriye politikası iflas etti. Mısır'dan sonra yaşanan bu ikinci yenilgi, utanç verici bir tecritle sonuçlandı.
Çin'le flört ederek ABD ve AB'ye rest çekme hilesi de, sert tepkiyle karşılaşınca blöf kimliğini açığa vurdu. Tecrit kırılmak isteniyordu, tersine yoğunlaşıp sertleşiyor.
"Yurtta hile ve çete, Kürtlere hile ve çete, Bölgede hile ve çete!"
İşte AKP'nin düştüğü suç batağı. Çetelerle sarılıyor, çeteleşiyorlar. Hileleri de artık ayaklarına dolanıyor.
AKP'nin tek şansı olan CHP ve MHP çok gürültü çıkarsa da, aslında AKP'nin rejimini kabul edip içinde yer edinmeye çalışıyor.
Haziran ve sonrasında oluşup güçlenen özgürlükçü-demokratik ve halkçı güçlerin sokaklardaki varlığı, hem yeni bir toplumun doğumunu müjdeliyor hem de gerçek bir muhalefetin oluşumunu.

Küresel krizin yıkıcı enerjisi artıyor

Volkan Yaraşır

Kapitalizmin yapısal krizi bir dizi iç evreden geçerek, derinleşiyor. Bir birini koşullayan, tetikleyen ve besleyen her evre, krizin yıkıcı enerjisini yoğunlaştırıyor.
Yapısal kriz, özellikle son 6 yılda farklı sikluslar oluşturarak gelişti. Her siklusun etki ve yayılımı, farklı ve sarsıcı oldu. Olmaya devam ediyor.
2007'de, önce ABD'de konut piyasalarında finansal altüst oluşla kendini dışa vuran ve hızla küresel düzeye yayılan, yapısal krizin depresyon aşamasına geçişini tetikleyen, gelişmeler; 2008 yılında sanayide ve ticarette büyük deformasyonları beraberinde getirdi. Ve sermaye akımlarında önemli tahribatlara yol açtı.

Devamı 2. sayfada

Kapitalizmin krizi AKP'yi zorluyor

Meral Çınar

AKP hükümeti, iktidara gelişinden günümüze sermayenin mutlak hâkimiyeti uğruna canhıraş çalıştı ve ordudan yargıya kadar tek tek ele geçirdiği kurumlarla, eski statükoyu yerle yeksan eyleyip yeni bir rejim/statüko kurmaya soyundu.
Ekonomi alanında da, 12 Eylül darbesinden bu yana uygulanan neo-liberal dönüşümleri, muhafazakâr politikalarla süsleyip hızlandırarak sermaye birikiminin önünü açtı.
Küresel ve yerel sermayenin hızlı dolaşımı ve yüksek karının önündeki pürüzleri temizlemek, en çok yaptıkları işti. Becerdiler ve Türkiye, kâr peşinde koşturan küresel sermayenin en çok yatırım yaptığı ülkeler arasına girdi.
Yüksek cari açığa ve düşük teknolojiyle ucuz işçiliğe dayanan, küresel piyasalarda vurgun peşindeki "sıcak para"nın beslediği balon şişirilerek, sürdürülemez bir "büyüme" sağlayabildiler.

Devamı 2. sayfada

Kuzey Ormanları, içinde hala çok sayıda canlı yaşam türünün bulunduğu, önemli tarım alanlarının da olduğu doğal bir varlık.

Kuzey Ormanları seni çağırıyor!

Kuzey ormanlarının ürettiği temiz hava, kuzeyden güneye esen rüzgârlar sayesinde kentin hava ve yaşam kalitesini artırıyor. İçme suyu havzaları, İstanbul halkının temiz su ihtiyacının güvencesi.

Deniz Özgür

Kuzey ormanları, İstanbul'un akciğeri sayılır.
Karadeniz kıyısında, büyük bir kısmı yapılaşmaya açılmamış, şehrin nefes alması ve doğal dengesini sürdürmesi için korunması gereken en önemli ekolojik alan.
Bu alan, birçok içme suyu havzasını barındırıyor ve yarattığı ekosistemle İstanbul ve çevresinin temiz hava döngüsünü devam ettiriyor.
İçinde hala karacalar, tilkiler, sincaplar ve kum zambakları gibi çok sayıda canlı yaşam türü barınıyor, yaban kuşlarının mevsimsel göç yolu ve önemli tarım alanlarını da kapsıyor.
İstanbullular, doğayla bütünleşme, piknik ve spor yapmak için için kullanıyor.
Kuzey ormanlarının ürettiği temiz hava, kuzeyden güneye esen rüzgârlar sayesinde kentin hava ve yaşam kalitesini artırıyor.
İçme suyu havzaları ise, İstanbul'un ekolojik yapısının ana bileşenleri ve İstanbul halkının temiz, ulaşılabilir su ihtiyacının başlıca güvencesi. İstanbul bugün biraz nefes alabiliyorsa, bu ormanlar sayesinde alıyor.
Geçenlerde Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, "Rant olmadan kalkınma olmaz!"dedi. İşte bu ifade, AKP ve uyguladığı neo-liberalizmin, ülkenin zenginliklerine, kamusal alanlara, derelere ve ormanlara bakışını netçe anlatıyor.
İşte, bu mantık Kuzey ormanlarına mega projeler uygulamaya çalışıyor.
3. köprü projesiyle 1453 hektarlık orman alanı yerle bir olacak.

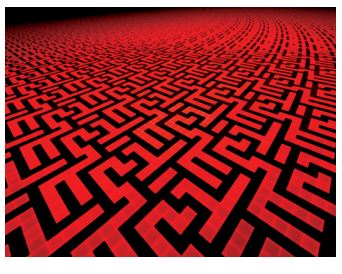

Politika
Ciddi bir dönüşümün yaşandığı günümüzde, "Nerede Yağmur, Oraya Çadır!" ilkelliğine hapsolmuş CHP.
5

Politika
Hiçbir devrim doğrusal olarak ilerleyen düz bir rotaya sahip değildir. Rojava'da yaşanan süreç de böyle.
15

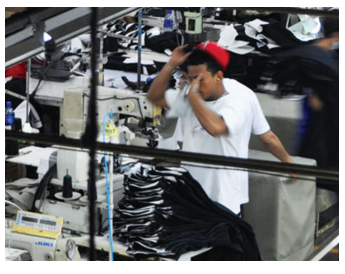

Emek
Bugün, işçi olmanın aynı zamanda işsiz olmak olduğu bir dönemdeyiz. Bir işten diğerine, sıkça geçiliyor.
11

POLİTİKA

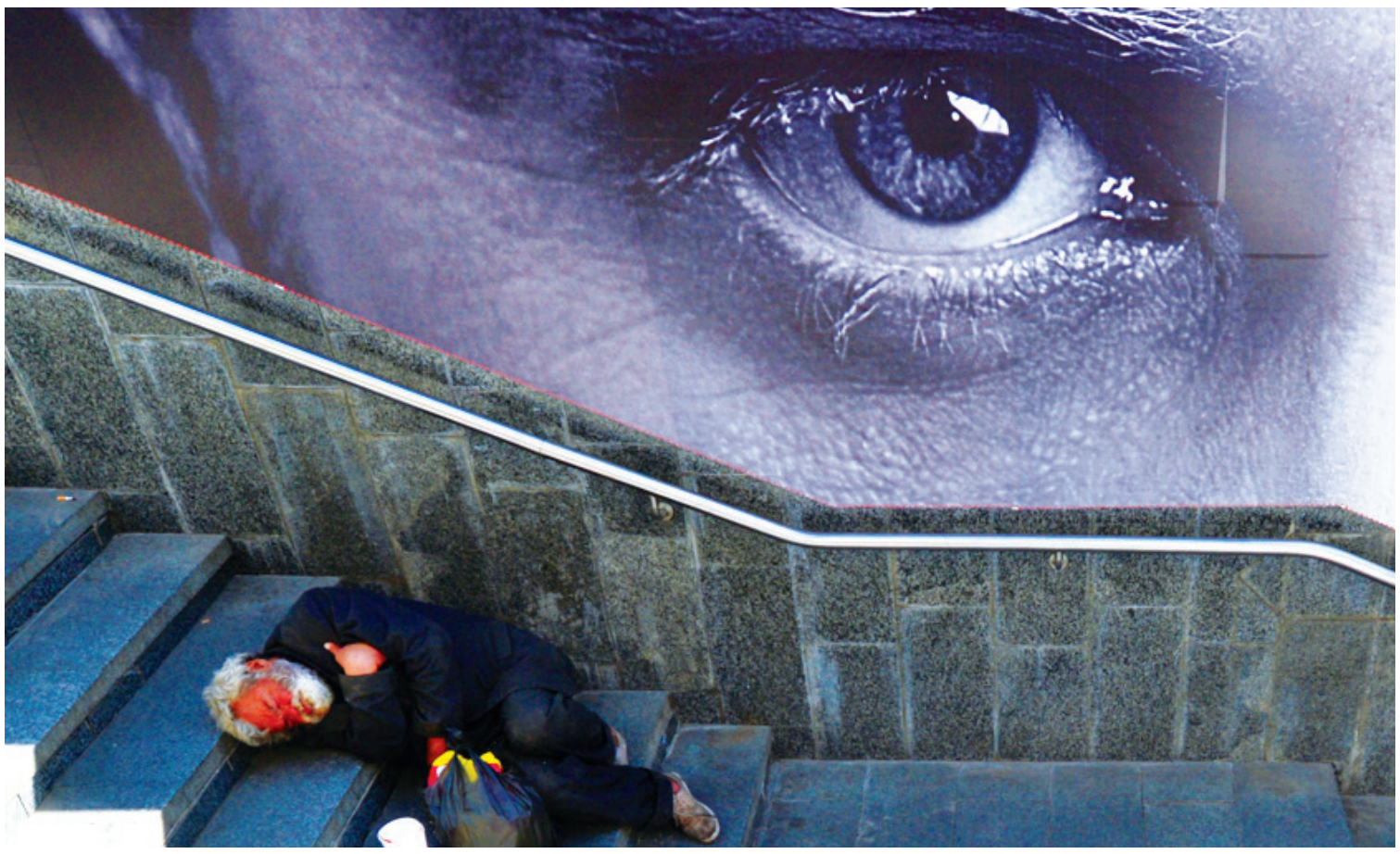

AKP, krizi sermaye sınıfı lehine çevirmek için her türlü ekonomik ve politik aracı kullanmaya hazırlıyor

Kapitalizmin krizi AKP'yi zorluyor

AKP politikalarının ana kaynağı olan "sıcak para"nın gelişi, en son Fed kararlarıyla birden tehlikeye girince, bütün sahte dengeler bozuluverdi. Panik başladı, borsa hızla düşerken, dolar ve euro merkez ülkelere geri dönen sermayenin yüksek talebi sonucu hızla değer kazandı.

Meral Çınar

1. sayfadan devam

Erdoğan, çalıştı çabaladı ve sermayeye hizmette epey beceri gösterdi.

Nasıl mı?

Erdoğan'ın "Kriz bizi teğet geçti" sözleri, zamanında çok konuşulmuştu.

Kapitalizmin 2008 yılında özellikle merkez ülkeleri vurarak derinleşen krizinde, bu ülkelerden kaçıp çevreye vurguna çıkan "sıcak para", gittiği coğrafyalarda bolca "büyüme" balonu şişirdi.

Gel gör ki, bu ülkelerin görünürdeki büyümelerinin altında, sıcak para akışının yarattığı yüksek dış borçlanmadan başka bir numara olmadığını süreç bize hızla gösterdi. Batı merkez bankaları ve Fed'den açılan musluklardan Türkiye de bol kepçe kullandı.

Üretimi düşünmeyen vurguncu ve hazır yiyici yerel sermaye de, bu vurgun döneminde "hormonlu" bir büyümeyle birikimlerini defalarca katladı.

AKP hükümeti iktidarı boyunca sıcak para girişini destekleyerek ekonomiyi canlı gibi gösterebildi. İnşaat ve perakendecilik sektörlerinde bir sürü balon şişirerek, kentsel rant projeleri ile sermaye birikimini yoğunlaştırıldı.

Sürekli çeşitlendirilen, daha geniş alana yayılan ve yoğunlaştırılan neo-liberal politikalarla, kitleleri yoksullaştırırken, onlarca yeni milyarder zuhur ediyordu.

Balon patladı…

Balonu fazla şişirirsen incelir ve içindeki hava gazı görünmeye başlar. AKP hükümetinin ekonomik açıdan içinde bulunduğu süreç de böylesi bir durumdur. 365 milyar dolar dış borç, yıllık 60 milyar dolar cari açıkla ve elinde bir sürü proje ile öylece bekliyor.

İşte, bu vurguncu-rantiyeci AKP politikalarının ana kaynağı olan "sıcak para"nın gelişi, en son Fed kararlarıyla birden tehlikeye girince, bütün sahte dengeler bozuluverdi. Panik başladı, borsa hızla düşerken, dolar ve euro merkez ülkelere geri dönen sermayenin yüksek talebi sonucu hızla değer kazandı.

Gerçi geçen günlerde Fed piyasadan varlık alımlarına devam edeceğini açıkladı. Ama, hemen "havaya girip" rahat nefes alan AKP yönetimi boşuna heveslenmesin.

Bu gelişme piyasaları sadece geçici olarak rahatlatacaktır. Sorunun temelinde değişen bir şey yok. Fed, her an tersi yönde de karar alabilir ve aslında, kapitalizmin derinleşip yayılmasını önleyemediği krizi, başka yıkıcı sonuçlar da yaratacak.

Peki, AKP'nin politikalarına dayanarak dışarıya 240 milyar dolar borçlanan özel sektör bu yükü AKP'nin sırtına yıkmaz mı? Zaten olimpiyat hayalleri ile birlikte Tokyo'ya kaçan yeni inşaat/rant alanları da kâbus gibi üstlerine çöktü.

AKP saldırı hazırlığında

AKP hükümeti, sürekli olarak "Gezi başımıza neler açtı" gevezeliği yerine, uyguladığı yanlış politikaların sonuçlarını düşünse iyi eder. Yılın sonuna doğru yıkıcı bir dalganın gelmesi güçlü bir olasılık.

Kapitalizmin krizinin bedelini her zamanki gibi emekçilerin ödeyeceği ise, su götürmez gerçek. AKP şimdiden emekçilerin kazanılmış haklarına yönelik kapsamlı yeni saldırıları gündeme getiriyor.

Krizi sermaye sınıfı lehine çevirmek için her türlü ekonomik ve politik aracı kullanmaya hazırlar.

İmamın ordusundan AKP'nin polisine

Erdoğan'ın bilinçlice yaptığı yönelimler, Haziran'da ortaya çıkan muazzam toplumsal gücü karşısına alıyor, o özgürlükçü-halkçı hareketi terörize ve marjinalize etmeyi hedefliyor.

AKP hükümetini zorlayan bir gerilim ekseni de, forumlarla devam eden Haziran direnişi… Direnişin ruhu "Her Yerde" geziniyor ve özgürlükçü bir alternatif oluşturuyor. Yeni bir toplum doğuyor ve forumlarla birlikte örgütleniyor. Bu forumlarda demokratik bir toplumun temelleri atılıyor. Gezi'de yaşanan alternatif yaşam, herkesin iyi dileklerle andığı bir denenmiş ütopyaya ve oluşan özgürlükçü toplumsallaşma tarzı, kendini herkese dayatıyor. Halk meclisleri kuruluyor. Bu meclisler, ilçelerden mahallelere kadar yaşam alanlarına yayılma eğiliminde. Halk süreci sahipleniyor ve koruyor. AKP iktidarı karşısında yeni bir örgütlü güç oluşuyor.

Polisin artan şiddeti

Bölge politikasında ağır yenilgiler alan AKP hükümeti, içerdeki Haziran muhalefetine karşı saldırılarını arttırıyor. Bugüne kadar altı insanın öldürüp ve binlercesini yaralayan polis şiddeti, daha da sertleşiyor. Devletin koruma gücü olan polis, artık sadece AKP'yi koruyor.

Polisin, şimdilerde, aslında hükümetten ve AKP'den de fazlasıyla, Erdoğan ve ekibi diyebileceğimiz belirli bir kesimi koruduğu söylenebilir.

Cemaat ile aralarının açıklığı ortada. Poliste ve yargıda geriye itilen Gülen Cemaati, Erdoğan'ı sürekli uyarıyor. Erdoğan'ı ona yatırım yapan düzen içi güçlerden epey uyaran var da, o, basiretsizliğin üstünü örten umursamaz hallerine sımsıkı sarılıyor ve "Bu neyin egosu" diye sordurmadan edemiyor.

Direnişi marjinalleştirme çabaları boş

Anlamıyor ve anlamamakta ısrar ediyor. Kendisine kafa tutan herkesi buldozer gibi ezmeye yemin etmiş.

Böylesi bir toplumsal desteğe ve meşruiyete sahip toplumsal hareketi şiddetle bastıramayacağını anlamak için daha kaç insanın ölmesi gerekiyor?

Erdoğan'ın bilinçlice yaptığı yönelimler, Haziran'da ortaya çıkan muazzam toplumsal gücü karşısına alıyor, o özgürlükçü-halkçı hareketi terörize ve marjinalize etmeyi hedefliyor. Devrimci ve demokratik örgütler hukuk dışı yollarla yürütülen kampanyalarla "terör örgütü" olarak gösterilmeye çalışılıyor.

Bu eski yöntemlerin açığa çıkan halk inisiyatifinin gücü karşısında beş para etmeyeceği ortada. Ama, panikle içine saklandıkları kibirlerinden gözleri görmüyor. Komplolar, entrikalar yetmiyor, öfke krizi içinde sürekli saldırıyorlar.

Erdoğan'ın çevresinde biriken özellikle birkaç isim (Bayraktar, Gökçek, Bağış, Kılıç, Bulut, Akdoğan vb..) budalaca bir pervasızlık içindeler. Direniş şehitlerini değersizleştiren söylemlerinin, halk hareketini daha da bilemekten başka sonuç doğurmayacağını göremiyorlar.

Erdoğan'ın Suriye helikopterini düşürerek karizmasını kurtarıp kurtaramayacağını da okuyucuya soralım. Ne diyorsunuz, kurtarabilir mi?

Peki, şimdi ne olacak?

Şaşkınlaşan AKP, ülkede ve bölgede sermayeye çözüm üreten bir politika izlemekte tıkanıyor. Bu durumdan sıyrılaması da hiç kolay değil.

Erdoğan, ya yıkılan diktatörlere öykünüp saldırganlığını arttırarak devam edecek ve bir süre sonra "karizması" bile yetmeyecek onu kurtarmaya. Ya da kendisine çeki düzen verebilirse, bugüne kadar sermaye için yaptığı hizmetler hatırına biraz daha koltuğunu koruyabilecek.

Tek gerçek Erdoğan değil elbette. Sermaye güçleri her daim kendine hizmet edecek yeni birilerini yetiştirir ya da var olanları süreç içinde öne çıkarabilir.

Erdoğan'ın yerini alacak isimler şimdiden konuşuluyor. Öne çıkan isimler arasında Mustafa Sarıgül veya Abdullah Gül'ü anmak yanlış olmaz.

AKP kendisini destekleyen küresel güçlerin gözünden düşüyor

ABD ve Rusya anlaştı AKP ortada kaldı

Şaşkınlaşan AKP, ülkede ve bölgede sermayeye çözüm üreten bir politika izlemekte tıkanıyor. Erdoğan, ya yıkılan diktatörlere öykünüp saldırganlığını arttırarak devam edecek ya da kendisine çeki düzen verebilirse, bugüne kadar sermaye için yaptığı hizmetler hatırına biraz daha koltuğunu koruyabilecek.

Bölgede emperyalizme taşeronluk yapan AKP hükümeti, gerçekleri görmesini engelleyen şişik egosu yüzünden her şeyi eline yüzüne bulaştırdı.

Çok değil 3-5 ay önce bölgesel hegemonya iddialı olan AKP hükümeti, şimdi bu konumdan çok uzakta. Art arda "becerdiği" inanılmaz hatalarla, kendisini destekleyen küresel güçlerin gözünden de düşüyor.

Üstelik, daha doğru dürüst taşeronluğu bile beceremeden, emperyalist ülkelerle aşık atmaya çalışarak, uçuruma doğru sürükleniyorlar.

ABD, Suriye sorununda son anda Rusya ile anlaşıverdi. Nezaketen olsun fikri bile sorulmayarak açıkça aşağılanan AKP, yaptığı aptalca ve bayağı siyasete çok yakışan bir "rezaletin" içine düşü(rülü)verdi! Esad Erdoğan'a bir "nanik" yapsa tam yerinde olacak hani…

Kendisini başa getiren, işine gelmeyince her şeyin sorumlusu olarak suçladığı faiz lobisi de artık eskisi kadar arkasında değil. Yalnızlaştığı bölge siyasetinde, Suriye'de beslediği cihatçı çetelerle baş başa kalıverdi.

Bölgede Kürtler

AKP'nin bölgedeki savaş çığırtkanlığının önemli bir sebebi, Rojava'da büyük bir siyasi hamle yapıp alan/coğrafya kazanan Kürt Özgürlük Hareketinin önünü kesmekti.

Ancak, olaylar öyle aktı ki, Kürt Özgürlük Hareketini hafife almak Erdoğan'a oldukça pahalıya patladı.

Suriye'deki rezalet yetmedi. Aynı durum şimdi de "Çözüm süreci" adı altında yürütüldüğü anlaşılan tasfiye politikalarında yaşanıyor.

Kürt sorununda demokratik bir çözüm süreci işletmek yerine, oluşan "çözüm" fırsatı yerel seçimleri kazanmaya indirgenirse, Kürtlerin çabaları tek taraflı yapıldıkça boşa giden çabalar haline çevrilir ve tıkanma kaçınılmaz olur.

"Çözüm Sürecinin" hedeflediği anlaşılan "zafer", yani, PKK'nin tasfiyesi ya da marjinalize edilmesi, şimdilerde, "çekilmenin durdurulması" ve "süreç" böyle devam ederse muhtemelen "gerillaların geri dönmesi" gerçekliğiyle baş başa kalıverdi.

POLİTİKA

Başladığımız işi bitireceğiz

Haziran'da patlayarak her yere saçılan halk hareketi, AKP hegemonyasını daraltıyor, eski çekirdeğine-dar sınırlarına doğru itiyor, içindeki çatlakları büyüterek hegemonik ittifaklarını çatlatıp kayganlaştırıyor.

Juliana Gözen

Hayatlarımızın her alanına "ustaca" sızarak totaliter bir rejim kurmaya çalışan AKP, duvara çok sert tosladı. 2011 seçim zaferinden sonra kendine güvenini abartıp kibir ve nobranlığa sıçrayan AKP, siyasal egemenliği yetersiz görmüş olacak ki, günlük toplumsal ve bireysel yaşantımızın her alanına ve her anına müdahale etti, halen de ediyor. Bakışları ve elleri arsızca her şeye saçılıyor, toplumun bütün hücrelerini, bireyselliğimizin her görünüm biçimini gasp ediyorlar.

Arkada dönen bir şeyler var!

AKP'yi değerlendirirken sadece görünene/gösterilene değil, perde arkasına/gizlenene de bakmalıyız.. Kuklayı oynatan, ipleri elinde tutana..

Küresel ve yerel sermayenin farklı güç odaklarının ittifakıyla tutulan o ipler, AKP'nin özgün aktörlüğü ve oyunuyla sergileniyor. 12 Eylül ve Özal dönemi hariç, ezilenlerin ve emekçilere karşı en saldırgan dönemi yaşıyoruz.

İşte, büyük Haziran günleri o fütursuz dönemi sarstı. Mekanizmayı tutan iplerden bir kaçı zedelenip koptu. Yere düştü artık, kalkması çok zor, kalksa da sendeleyerek devam edecek oynamaya...

AKP, "eskisi gibi" de, halk o eski halk değil; göremiyor, anlayamıyor, kabullenemiyorlar. "Ensesine vur, ekmeğini al!" dönemi, bitti artık. Hakkını arama bilinci hızla güçleniyor, çıkarları için davranma yeteneği de.

Gezi hegemonyayı dağıttı

Gezi isyanı, yaratmış olduğu muazzam toplumsal basınçla, AKP'nin yeni neo liberal saldırılarını bastırıyor. Öyle kolay değil artık.

Ötesi de var.

Hem de her şeyin olup bittiği iktidar alanında. Sarsıldı, şaşırdı, çatladı, çözülme belirtileri gösteriyor, yerel ve küresel meşruiyet alanı daralıyor.

AKP hegemonyası; İslamcı hareketin çekirdeğine yaslanan, ama bu çekirdeği, çözülen liberal, merkez ve muhafazakar unsurlara doğru genişleterek bir iktidar seçeneği haline getiren, ustaca hesaplanmış bir yayılımcı karakter taşıyordu.

İşte, Haziran'da patlayarak her yere saçılan halk hareketi, AKP hegemonyasını daraltıyor, eski çekirdeğine-dar sınırlarına doğru itiyor, içindeki çatlakları büyüterek hegemonik ittifaklarını çatlatıp kayganlaştırıyor.

Dengesini kaybeden AKP

Sadece Gezi'den yediği tokat değil, Kuzey Afrika ve Orta-Doğu'da yaptığı aptalca hamlelerin sonucunda içine düşüverdiği yalnızlıktan ekonominin öncü kriz sarsıntılarına dek, artık her yerden sıkıştırılan AKP, dengesini kaybediyor ve dengesizce yaptığı her yeni hamleyle meşruiyet alanını biraz daha daraltıyor.

Herkese saldıran AKP'nin bolca düşmanı vardı

Seyirciler ayağa kalktı

Özgürlükçü ve demokratik bir halk hareketi biçimini kazanan direniş, Eylül de herkes bir kez daha gördü ki, yayılıp merkezlerini arttırarak, farklı toplumsal güçlerin başını çektiği bir yeni toplumu inşa girişimine dönüşüyor.

Gezi direnişinde toplumsal muhalefetin üstündeki atalet kalktı, gücünü ve yapabileceklerini dost düşman herkese gösterdi. İktidarın her kesimi hedef alan ceberrut saldırılarına karşı birleşip sokağa inen halk, direksiyonu eline aldı. Mecliste, yerel yönetimlerde ve parlamentoda iktidar olan AKP, sokakta iktidarını kaybetti.

İşçi sınıfının yeni bölüğü hizmet işkolundan ve özellikle bilgi işlem alanından işçiler, liseli-üniversiteli öğrenciler, can güvenliği ve kimliklerini isteyen Aleviler, erkek egemenliğe karşı isyanını yükselten kadınlar, doğanın talanına karşı çıkan ekolojistler...

Herkese saldıran AKP'nin bolca düşmanı vardı.

Ama gene de, bilinen bütün muhalifleri, ne kadar istese iyice özense de, böylesi bir muazzam halk hareketini, korku duvarını yıkmış da gelmiş bunca insanı bir araya toplayamazdı. AKP, bönce saldırganlığıyla bunu da başardı!

Çılgına dönmüş gibiydi, dengesini kaybederek saldırdı, gaza boğdu, hakaret etti. Halen de aynı "başarılı" tutumunu sürdürüyor. Demek, kapasiteleri buraya kadarmış!

Çomağı kovanlara sokup halk güçlerini sokağa iten hükümet, Direniş'e bir dizi uydurma fail yaratmaya çalışsa da, toplum bir kez çıktığı yolda yürümeye devam ediyor.

Özgürlükçü ve demokratik bir halk hareketi biçimini kazanan direniş, Eylül de herkes bir kez daha gördü ki, yayılıp merkezlerini arttırarak, farklı toplumsal güçlerin başını çektiği bir yeni toplumu inşa girişimine dönüşüyor.

Gezi direnişini örgütlere yıkıp, bu gerekçeyle düzenlenecek operasyonlarla devrimcilerden kurtulmayı hedefleyen AKP'nin, bu planları da tutmadı. Direniş yüksek toplumsal desteğe sahip ve o gerekçeyle devrimcilere saldırmak, hem meşru değil hem de vurulan her darbenin daha da güçlendirici etkisi oluyor.

Kürt Özgürlük Hareketi de, kendi konumlandığı yerden ve Rojava Devrimi'ni de arkasına alarak masaya oturttuğu AKP'yi iyice köşeye kıstırdı.

"Demokratikleşme Paketi" adı altında sürdürmeye çalıştıkları oyalama, zaman kazanma ve tasfiye etme tutumları, AKP'yi daha da dibe çökertiyor.

Şaşkınlıktan ve basiretsizlikten herhalde farkında değiller ama biz hatırlatalım: Karşınızda toplumsal meşruiyet alanını en üst düzeye çıkartmış bir Kürt Özgürlük Hareketi var. Üstünde oynamak "tehlikeli" sonuçlar yaratacaktır.

Birileri var değiştirmek isteyen

Yaşanan halk hareketinin içinde insiyatif almaya çalışan devrimciler, günler ilerledikçe yorumlama, taktik geliştirme ve örgütlenme çalışmalarıyla Gezi içerisinde etkinliklerini arttırdılar. Sürecin öncü-başlatıcı bayrağını çekemeseler de, devrimciler, biriktirdikleri deneyimleri direnişe akıtarak ilerleyen günleri aydınlattılar. Direnişin doğurduğu yeni muhalefet tarzı olarak filizlenen forumlar, birden topraktan boy veriverdi. Kendi kurallarını, ihtiyaçlarını ve pratiklerini belirleyen forumlar, hayatlarımızı yeniden örgütlüyor.

31 Mayıs- 1 Haziran günlerinde "Hükümet İstifa" sloganı altında toplanılmasının nedeni, AKP iktidarının 11 yıllık süresince halka aralıksız her yönden saldırmasıdır.

Ancak, AKP'nin, gerçek egemen olan sermayenin kuklası olduğunu, onu yönlendiren ve ipleri elinde tutan bir ittifakın- güç alanının olduğuna önceden dikkat çekmiştik.

Direniş, karşıtlığına sıkışmadan AKP'ye muhalefeti örgütlemek gibi hassas bir sorumluluk yükledi omuzlarımıza.

Bu daha başlangıç

Gerçek toplumsal güçlerin gerçek çıkarlarına dayanmayan ve gerçek davranışlarını hassasça gözetmeyen, "Direniş çok güzeldi, yine direnelim-aynısını yapalım, hemen yapalım" gibi tutumlar, direnişin nefesini boşa kullanır. Yeni bir hayatın yollarını arşınlamaya henüz başladığımızı kavramalı, yolun başında olduğumuzu görerek nefes ayarı yapmalıyız.

Görmemiz gereken bir mesele daha var ki, o da şu: Haziran'da doğan özgün karakterdeki Halk Hareketinin, toplumsal güçlerin kendi çıkarları yönünde ve gerektiği zaman harekete geçişi biçiminde oluştuğu ve gelişip güçlenmesinin de aynı zeminde yaşanacağı gerçeği.

Gerçek toplumsal güçlerin gerçek çıkarlarına dayanmayan ve gerçek davranışlarını hassasça gözetmeyen, "Direniş çok güzeldi, yine direnelim-aynısını yapalım, hemen yapalım" gibi tutumlar, direnişin nefesini boşa kullanır. Yeni bir hayatın yollarını arşınlamaya henüz başladığımızı kavramalı, yolun başında olduğumuzu görerek nefes ayarı yapmalıyız.

Nefes alırken hissetmiştik ilk biz bu direnişi. Onun bize baktığı, bizim ona baktığımız ve ne yapacağımızı da tam kestiremediğimiz bir süreçten, büyüyen, yayılan ve saçılan bir direnişin içinden müthiş bir hızla geçtik.

Yepyeni bir toplumun nasıl doğduğuna, yeni bir bilincin ve yeni bir dilin nasıl oluştuğuna şahit olduk.

İlk reflekslerini gösteren, doğan, doğar doğmaz düşmanın üzerine yürüyen, onu sıkıştırıp telaşa sokan yeni toplum, şimdi kendine yönelmeli.

Evet, yeni bir toplum, ama nasıl bir toplum ve yaşam istiyorsak, şimdi onu örme ve sözleri gerçek olgulara dönüştürme zamanı.

Karşımızda duran iktidar odağının -devlet aygıtları, medya, polis- karşısına, direnişte boy gösteren, büyüyen, filizlenen, meşruluk alanlarını arttıran tüm halk güçlerinden oluşan ittifakla hazırlanmalı, o ittifakın bileşenlerinin içine yerleşmeli, onu genişletmeli, ittifak güçlerinin gerçek çıkarlarının öncüsü olarak davranmalıyız.

POLİTİKA

Haziran'dan Ekim'e

AKP'nin "Demokrasi Paketi", "Haziran"da olgunlaşan toplumsal bilinç tarafından ciddiye alınmadı ve liberaller bile sevinmedi. Sahte demokrasi paketlerinin, "kalp paranın" artık karşılığı yok.

Oğuzhan Kayserilioğlu

Yaz boyunca sözü edilen "Eylül" geldi, geçti. "Haziran" etkisi Eylül'de de kendisini gösterdi. Halk, kazandığı demokratik reflekslerini yeniden çalıştırdı.
ODTÜ ormanının yağmalanması, öğrencilerin anlık refleksleriyle başlayıp hızla ülke sathına yayılan bir demokratik direnişle engellendi. Direnişe uygulanan devlet şiddetiyle öldürülen halk kahramanları için çeşitli şehirlere yayılan gösteriler yapıldı.
Alevilere yönelecek planlı bir operasyonun ön-yoklama hamlesi olduğu anlaşılan Tuzluçayır provokasyonu, halkın direnişiyle karşılaştı ve hızla farklı şehirlere yayıldı.
Direnişlerde öne çıkan Hatay-Armutlu ve Adana-Akkapı halkı, şiddetle diz çökmeye zorlandı. Nusayri-Arap Alevisi inancına sahip halkın yaşadığı bu bölgeler, özellikle de Armutlu, 3 şehit vermesine rağmen dik durmaya devam etti.
Üniversitelerin açılışları olası gösterilerden korkularak sessizce geçiştirilse de, öğrenciler kampüs Forumlarında tartışıyor ve gergin bir bekleme içindeler.
Farklı şehirlerde kadınlar ve doğa dostları/ekolojistler, kadın cinsine ve doğaya karşı farklı saldırı girişimlerine karşı hemen tepki gösterdi. Kentlerin yağmalanma girişimleri de, artık her yerde tepkiyle karşılaşıyor.
AKP'nin "Demokrasi Paketi"," Haziran"da olgunlaşan toplumsal bilinç tarafından ciddiye alınmadı ve hedeflenen "sevinç" liberaller tarafından bile gösterilemedi.
Sahte demokrasi paketlerinin, "kalp paranın" artık karşılığı yok.
Kürtler, "Çözüm" sürecinin bir sonuç yaratmadığını, zamana yayılmış bir çürüterek yok etmeye dönüştürüldüğünü görerek, neredeyse bütün şehirlerde gösteriler düzenliyor.
Son günlerde, kıdem tazminatını budayıp işsizliği kışkırtan ve kuralsız çalışmayı yaygınlaştıracak yasalar tartışılıyor. İşçi sınıfının hangi tepkiyi vereceğini göreceğiz.
Kazova işgali ve Feniş direnişi, sınıfın önünde duruyor.

Haziran'ın incisi

Açıkça belli, Eylül'de olup bitenler, Haziran'ın etkisinin sürdüğünü gösteriyor.
Peki, sadece bu kadar mı?
Haziran'ın heybesinde getirip bıraktığı yeni toplum, ani bir patlamayla ortaya çıkan devrimci-demokratik bir halk hareketinin "çocuğu-incisi" ve öyle olağanüstü bir doğum sürecinin kendine yüklediği bir dizi demokratik-özgürlükçü-halkçı ögeyi taşıyor.
Doğum sonrasında da, "Yeni Toplum", kendisinin "Tanrısı" olmanın verdiği güven ve güçle, kendi yarattığı ve kendisini yaratan yeni toplumsal süreci sürdürerek, onun içinde yeni-alternatif bir kalıcı toplumsallaşma olarak kendisi olmaya ve tarihe girmeye çalışıyor.
Eh, o çapta bir toplumsal isyanın böyle bir tarihsel sonuç doğurması normal değil midir?

Son 5 aydır yaşananların derinliği, yaygınlığı ve zenginliği, Haziran'la yeni bir döneme girdiğimizi gösteriyor.

Toplumsal güçler ve çıkarları

Şimdi, Eylül geldi geçti. Olup bitenler, ütopik-devrimci ve gerici iki uç beklentiyi de dışladı ve aslında, Haziran'da başlayan yeni dönemin gücünü bir kez daha gösterdi.

Haziran'dan Ekim'e ne kadar çok şey yaşadık, değil mi?
Ama, sanırım hepimiz seziyoruz, "Bu Daha Başlangıç..".
Sanki "Tarih"in eli var da, bizi tuttu, alışageldiğimiz mekan ve zamanlarımızdan çekip aldı ve henüz ellerimizle yoklayarak anlamaya çalıştığımız başka bir dönemin içine fırlattı.
Evet, yaşadıklarımız, sadece bir "eylem" olarak anlaşılırsa, ilkelleştirilmiş olur.
Bütün görünür olguları ve akan süreçleriyle, iç gerilimleri ve dengeleri, iniş-çıkışları, gücü ve zayıflığı, ucu gözükmeyen yayılımıyla, somut ve tarihsel bir yeni toplumsallaşma sürecinin içindeyiz.
Tıkanan "resmi" toplumun alternatifi bir yeni toplum "fiilen" oluşuyor ve bizzat kendisinin ürettiği güçlü bir toplumsal meşruiyetle korunuyor.
Sürecin devamı, şimdi çatışan destekçi ve karşıt güçlerin mücadelesiyle belirlenecek.
İçinde olduğumuz süreç, gerçek toplumsal sorunların yarattığı gerçek toplumsal hareketlerin, kendi çıkarları yönünde davrandıkları özel ve tarihsel bir ortaklaşma anından, bir tarihsel patlamadan çıkıp geldi.
Sürecin devamı da, kendisini doğuran tarihsel anın özelliklerine uyumlulaşmaya eğilimli olacaktır.
Evet, hareketin, toplumsal güçlerin içinde bulunduğumuz dönemdeki somut çıkarları yönünde harekete geçmesiyle gerçekleşmiş olması, güncel ana eğilim olarak öne çıkıyor. Elbette, ana eğilimin kendisi dahil bütün ögeler, yaşanan/yaşanacak somut-tarihsel sürecin içinde, risklerle karşılaştıkça dönüşecek, yeni biçimlere ve eğilimlere doğru saçılacaktır.
Ama, olası bir dönüşüm, ancak kaynağa/Haziran'a yaslanarak, onu benimseyip aşarak sahici ve kalıcı olabilir.
Sözün özü, ileriye doğru adım atacaksak, ki sürekli atmalıyız, o adımları her atışımızda, kaynakla/Haziran'la ve onun somut-tarihsel gerçekleşme haliyle hassasça ilişkilenmeli, onun özelliklerini dikkate almalıyız.
Özellikle şimdi, henüz yolun başındayken.

An ve süreç

Gel-geç bir anın içinde olmadığımızı bütün derinliği, zenginliği ve ağırlığıyla kavramak gerekiyor.
Her hamle, bir yeni dönemin içine girildiği bilinciyle yapılmalı; Haziran'la, güncellikle, olası gelecekle ve özellikle de, anti-kapitalist bir stratejik hedefle uygun bağlantılar kurarak, o hedef tarafından özel biçimde eğitilerek yapılmalı. Toplumsal meşruiyete özel önem verilmeli.
Peki, "Haziran İsyanı", istenince tekrarlanabilir bir şey mi?
Kimi siyasi güçler, "neden olmasın?" diye düşünüyorlardı.
Öyle ya, madem böyle özgürlükçü bir toplumsal kalkışma yaşandı, onu neden tekrar etmeyelim?
"Eylül"e randevu verildi.
Ama bu bakış, yaşananların somut-tarihsel bir gerçeklik olarak derinliğini ve yapısını anlayamayan iyi niyetli ama yüzeysel yaklaşımların ürünüydü.
AKP'nin şahsında somutlaşan faşizan güçler de, henüz doğmaya çalışan yeni toplumu kendi tarihsel derinliğinden koparıp zorlama bir erken savaşa çekerek, polisiye bir "suç" hareketi görünümüne itip, meşruiyet alanını daraltmak ve fırsat bulursa hızla ezip yok etmek istiyordu.
Şimdi, Eylül geldi geçti. Olup bitenler, ütopik-devrimci ve gerici iki uç beklentiyi de dışladı ve aslında, Haziran'da başlayan yeni dönemin gücünü bir kez daha gösterdi.
Halk Hareketi, gerçekten de Eylül'de "Sonbahara Merhaba!" dedi, farklı şehirlere ve toplumsal güçlere yayılmış kimi yoklamalar yaptı ve halen de o sürecin içindeyiz.
Ama, açıkça görüldüğü gibi, zorlamaları pek takmadı, kendi yolunda yürümeye devam ediyor.

28.09.2013

Yeni toplumun yapıtaşları

"Yeni Toplum", ulaşabildiği her toplumsal gelişmeye karşı tepki göstererek ve hem içindeki toplumsal güçlerin hem de onların ortaklaşması olarak "kendisinin" çıkarlarını geliştirerek, kendisini "Kemalist" ya da "Ilımlı İslam"ın "Vesayet" rejimlerine dayatıyor. Vesayet, tümüyle ret ediliyor.

Yeni bir tarih başlatan yeni toplumsallaşma sürecinin bazı ana ögeleri-yapı taşları, belirginleşiyor.
İlkin, Osmanlı'nın Bizans'tan alıp sürdürdüğü ve bir tarihsel devamlılık içinde 1. Cumhuriyetin de benimsediği, "Devletin Vasiliği" ve halkın "Reaya-Kul" olup verilene şükrettiği toplumsal ve siyasal gerçekliğin, Haziran'ın muazzam aydınlatıcı güneşi tarafından açığa çıkarılıp aşılması çabasına değinmeliyiz.
O Bizans artığı gerici toplumsal gerçekliğin, özgürlükçü-demokratik bir yönde, eski birikimlere de dayanılarak tümüyle aşılması için gereken toplumsal ve bireysel tutumların varlığını gösteren reflekslerin, her iki düzeyde de oluşup güç biriktirdiğini gördük.
Nasıl?
"Yeni Toplum", ulaşabildiği her toplumsal gelişmeye karşı tepki göstererek ve hem içindeki toplumsal güçlerin hem de onların ortaklaşması olarak "kendisinin" çıkarlarını koruyup geliştirerek, kendisini "Kemalist" ya da "Ilımlı İslam"ın "Vesayet" rejimlerine dayatıyor.
Vesayet, tümüyle ret ediliyor.
Uyumsuzdan öte, uzlaşmaz iki toplumsal gerçeklik, eski/vesayetçi ve yeni/özgürlükçü olan, farklı zamanlarda ve çeşitli alanlarda ortaya çıkan irili ufaklı gerilimler ve çatışmalarla, hiç alışık olmadığımız bir ortak yaşama sürükleniyorlar.
Cumhuriyetçilik ve laiklik de, vesayet rejimlerinin oligarşik ve totaliter zincirlerinden kurtarılarak, halkın doğrudan kendisini yönetmesi biçimindeki yeni tarihsel toplumsallaşma sürecinin içinde, halkçı-demokratik ve özgürlükçü bir zeminde oluşuyor.
Evet, özgürlükçü-demokratik bilinç ve o bilincin toplumsal gerçekliğin canlı olayları içinde, toplumsal güçlerin kendi çıkarları yönündeki davranışlarıyla, demokratik bireysel-toplumsal refleksler olarak kendisini göstermesi.
Haziran'dan Ekim'e ilk gördüğümüz budur.
Bir anda ortaya çıkıp topluca eyleyen milyonlar, büyük cesaretle kendisini öne atan halk kahramanları, tarihsel düzeyde bir özgürlükçü toplumsallaşma ve bireyselleşme sürecinin/yeni bir toplumun önünü açmışlar. Olaylar bunu gösteriyor.
İkincisi, yeni toplumu ortaya çıkaran halk hareketinin ana-yapısal yönelimlerinden olan "Özgürlük!" talebinin, demokratik-halkçı bir refleks olmanın ötesine sıçrayarak, sermayenin hareketinin yaşamın neredeyse her hücresine sızıp belirmesine karşı duran anti-kapitalist kimi özellikler taşıması.
Doğrudan sermayenin doğaya saldırısının sonucu olan ekolojik yıkıma karşı duruş da, Haziran'ın belirleyici özelliklerindendi. O saldırıyı durdurmak ya da sınırlamak isteyen devrimci ve reformist doğa savunucuları, anti-kapitalist bir zeminde konumlanmaya çağrılılar. Her şey şu "3-5 ağaç"tan çıkmamış mıydı?

Melez zemin

Sonuç olarak, özgürlükçü-demokratik bir halkçılıkla anti-kapitalizmin özgün bir melezleşmesi, içinde bizlerin de yeniden oluştuğu yeni toplumsallaşma sürecinin üzerinde konumlandığı şimdiki zemin.
Ve, sürecin içindeki toplumsal güçlerin şimdiki hareketi, kendi çıkarlarını hassasça koruyup geliştirerek gerçekleşiyor.
Olup bitenlerin üzerine yerleştiği zemini belirginleştirmek, gerçek hayatta yaşanan gerçek her toplumsal süreçte olduğu gibi halk hareketinin de barındırdığı farklı olasılıklardan devrimci ve anti- kapitalist olanları güçlendirmek, karşı olan reformist ya da sistem içi eğilimlerin üzerinde hegemonya kurmak gerekiyor.
Harekette çıkış zeminine uygun bir dokunun egemen olması için, bu olasılığın önünü açıp onu güçlendirecek stratejik hedeflerin tartışılması, o hedeflere uygun güncel taktiklerin belirlenmesi gerekiyor.
"Henüz erken" denecekse, forumlarda ve "Taksim Dayanışma"da yaşanan gerilimlerin keskinleşmesi, zamanın olgunlaştığını göstermiyor mu?

Çeteler sizin, direniş bizim

Kent merkezlerinden varoş gençliğine uzanan alan, bu coşku havuzunda ortaklaşıverdi. 80 binlik "Çarşı" yürüyüşünü kim unutabilir?

Halkın iki sevgili evladı, iki yiğidimiz, Hasan Ferit ve Ali İsmail'i unutmayacağız...

Barış Özer

Gezi sonrasında komplolar kuruluyor ve açığa çıkan muazzam toplumsal enerji çürütülmeye çalışılıyor.
Peki, halkın ortak değerler üstünde yükselen direnişini yenebilirler mi?

Nasıl yenmek istiyorlar?

Bölerek, parçalayarak, yıpratarak.
İşte Çarşı grubuna yapılanlar, Beşiktaş maçında organize edilen tribün çetesi.
İsmail Korkmaz'ı öldüren resmi çete.
Hasan Ferit'i öldüren sivil çete.
Evet, çeteler, Gezi sonrasındaki AKP'nin "mücadele" yöntemi oldu.
Ortadoğu'da kurulan kan pazarından, ülkedeki muhaliflere karşı mücadeleye dek, çete organizasyonu, AKP kimliği olma yolunda. Çeteleri kullanıyor, o yolda ilerledikçe de, çeteleşiyorlar.
Kiralık katil olarak toplanıp, toplumun vicdanına ve diri-muhalif güçlerinin üstüne sürülen bu çeteler, her geçtiği yeri yıkmaya programlılar.
Direniş'e güç sağlayan bütün yerlerin ve güçlerin ezilmesini, korkutularak sindirilmesini, savunmaya çekilmelerini, terörize olmalarını amaçlıyorlar.

Başarabilirler mi?

Gezi sonrası yaşanan dönüşüm buna izin vermeyecektir.
Şimdi, Haziran günlerinde ortaklaşanlar, Gezi'de her an yanlarında olan Çarşı'ya düşman mı olacak, ya da forumlarda yaşayan ve herkesçe sevilen Hasan Ferit'e yapılan karalamalara mı inanacak?
AKP, her çete saldırısında, karşısında kenetlenen Haziran güçlerini bulacak ve yorulanları ayağa kaldıracak, dağılanların toplanmasına yardımcı olacak.
Bölgede desteklediği katliamcı çeteler, onu nasıl yalnızlaştırıyorsa ve şimdiden sonra da muhtemelen kaotik bir bataklığa çekecekse; Haziran güçlerine, haklarının peşindeki halka yapacağı her çete saldırısı da, aynı sonuçları doğuracak.
Çete kullandıkça, çetelerle sarılacaklar, halka karşı çeteleşecekler.

Sevdamız bir bütün bizim

Kent merkezlerinden varoşlara doğru hızla genişleyen Direniş, toplumun çok farklı güçlerini içine alarak sarıp sarmaladı ve kimliğini buralarda zenginleştirdi. Her güç kendisi olarak oradaydı, ama sürekli başkalarıyla da ortaklaşıyordu.
Kent merkezlerinin direnişi ve varoşların dik duruşu, hepsi farklıydı ama aynı zenginlik havuzunun içinde birikip çoğaldı. Bu farklı toplumsal dinamikleri aynı kanala akıtan kaynak, toplumun ortak değerleri ve sevdalarıydı.
Yıllardır çok farklı yerlerde çok farklı hayatlar yaşayarak biriktirdiklerimiz, Gezi'de bir anda ortaklaşıverdi.
İşte, Direniş'i alıp sürükleyerek milyonları çekim alanına alan bir güç de, yıllardır egemenlerin çıkar kavgalarında kullanılarak çürümeye itilen "Taraftarlar". Haziran günleri, taraftarlığın sadece taraftarlık olmadığını, toplumsal gelişmelerde bir özne de olabileceğini bize gösterdi.
Egemenlerce kullan-at tarzında yaklaşılan taraftarların direnişi, en yırtıcı, yıkıcı ve coşkulu olandı. Ve de en kapsayıcı.
Kent merkezlerinden varoş gençliğine uzanan alan, bu coşku havuzunda ortaklaşıverdi. 80 binlik "Çarşı" yürüyüşünü kim unutabilir?
Onları düşmanlaştırıp birbirinin üstüne sürerek "eğlenen" egemenlere inat, bir anda ortaya çıkıveren bütünlük, "İstanbul United", çıkarlarının, "sevdalarının ve kavgalarının" bir olduğunu gösterdi.
Resmi ve sivil çetelerin hedefi olan üniversiteli Ali İsmail Korkmaz'ın da, varoş genci Hasan Ferit'inde ortak değeri, boyunlarına taktıkları atkılarda simgeleşen gizemli toplumsal kimlik. Başka hangi güç ve sevda bu birbirinden farklı dünyaları ortak payda da buluşturabilir ki?
Ortaklaşma, tepki gösterme, haksızlıklara karşı çıkarak sokak gösterisi yapma alışkanlıkları, Haziran'da bir anda ön açıcı bir toplumsal değere dönüşüverdi.
O halde, taraftarlık olgusunun altını kazımak ve derin bakış gerekiyor.

#CHP?

Ciddi bir dönüşümün yaşandığı günümüzde, kalıcı zaafları olan ve "Nerede Yağmur, Oraya Çadır!" ilkelliğine hapsolmuş CHP, alternatif olmaya uzak.

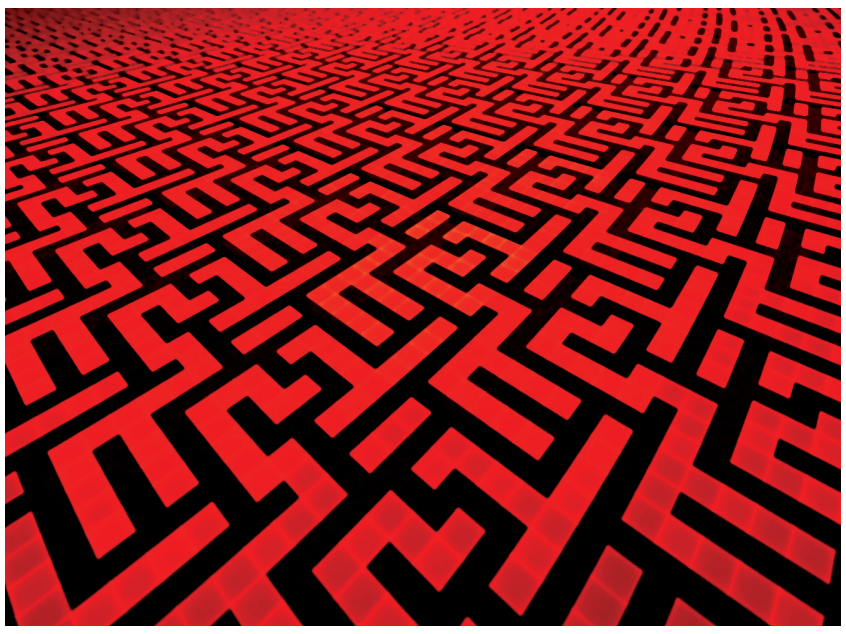

Barış Özer

Hemen dibimizdeki Ortadoğu küresel rekabetin aynası gibi. Karşılıklı güçler en berrak halleriyle burada saflaşıyor.
ABD merkezli bloğun bölgeye vermek istediği şekil, oluşan karşı cephe ve yaşanan karşılıklı düello oldukça açık.
Ortadoğu'da yaşanan dönüşüm sürecinde, bu dönüşümün sonrasında bölgesel hegemon olma hayalleri kuran TC'de yer alıyor.
Ülke içi bir durum olmaktan çoktan çıkan ve bölgeye açılıp, oradan günümüzde dünyaya saçılan Kürt hareketi de, aynı sürecin önemli bir bölgesel güç odağı olarak gittikçe sivriliyor.

Tutukluk ve çıkışsızlık

AKP sürekli yeni biçimlere sıçrayan bu karmaşık bölgesel denklemde öldürücü hatalar yaparken, muhalefet inisiyatif alabiliyor mu?
Aslında, AKP, muhalefetsiz olmanın verdiği avantajla bunca hataya rağmen ayakta kalabildi.
AKP, kendi dışındaki sitem güçlerinin tümünü de, kendisinin rejimde yaptığı dönüşüme uymaya mahkum etti. Dönüşüme tabi olmaya zorlanan CHP ve MHP, süreci karşılayamayıp yok olmaya itilen Fazilet Partisi, DSP, DP, BBP vb. güçler, artık yeni rejimdeki yeni konumlarına alışmaya çalışıyorlar.
AKP'nin içerde ve bölgede yaptığı her hamle sonrasında, CHP bir mevzi daha kaybettiği bir kasılma-çıkışsızlık-tutukluk içindeydi. Olumlu bir çözüm ulaşamayan içindeki görüş ayrılıkları, CHP'yi bölme noktasına sürüklüyordu.

Güç dengesi hesapları

Ancak, farklı eğilimler öyle yaratıcı bir güce- yeni ufuklara ya da motivasyona da sahip olmadığı için, bir bölünme bile yaşanmıyordu!
Bütün taraflar, içinde boğuldukları güncel ve bayağı "taktikaların" ve güç dengesi hesaplarının içinde aptalca koşuşturmaktan başkasını beceremiyorlardı. Katır kısırlığı, CHP'ye yapışmıştı.
Böylesi bir ülkede ve bölgede muhalefet etmenin zengin olanakları düşünüldüğünde, bu kadar etkisiz olmanın tek açıklaması, CHP'nin içinde olduğu bitiş ya da tükenmeden başka türlü açıklanabilir mi?
Kürt hareketi ise, hiç bir düzen içi olanaktan yararlanamamasına ve tersine, sürekli olağanüstü baskı altında olmasına rağmen, kendi gücünü esas alan ve karşısındakilerin açıklarıyla sürekli oynayan etkili siyasetinin ve gücünü doğru organize etmesinin sonuçlarını topluyordu.
Evet, Gezi öncesi tablo buydu.

Gezi Direnişi ve CHP

Tüm muhalefet odaklarını aşan ve ortaya çıktığı andan itibaren tüm güçleri kendi ekseni etrafında şekillendiren Gezi Direnişi, CHP' yi de etkiledi, sarstı ve gerçekle yüzleştirdi.
Lakin direniş, CHP'yi aştı geçti.
Sürekli politika üreten, fiilen gerçek muhalefet olan, hareket halinde, yaratıcı, neşeli, ileri talepleri olan bu direniş, CHP'den çok daha hızlı yol aldı.
Kendisini CHP'nin asla ulaşamayacağı bir yüksek politik zemine yerleştirdi.
CHP'ye oy veren yüz binler ise, CHP'nin bilinçli yönlendirmesiyle değil, Gezi Direnişinin çekim gücü sayesinde ordaydı. CHP'nin statüko yanlısı duruşunu yıkan direniş, muhteşem bir özgürlükçü dönüşümün önünü açtı.
AKP, direnişi sönümlendirmek için, en ucuz yolu seçti ve yaşananları CHP hamlesi basit bir statüko eylemi olarak karaladı. Aslında, bir yandan da, CHP'nin kısır labirentlerinin içinde direnişi boğmayı amaçlıyordu.
CHP, Gezi sonrasında şimdi de, içinde bulunduğu sıkışmışlık ve basiretsizlikle çırpınmaktan ötesine geçemiyor.
Kimi zaman Gezi Direnişi'nin oluşturduğu büyük toplumsal dalgaya yaslanarak etkili muhalefet olmayı deneyen CHP, etkili olabilir mi?
Ya da bu süreçte hızla sıkışan ve kaybeden AKP yerine CHP alternatif olabilir mi? AKP'yi destekleyen güç alanı CHP'yi öne çıkarıp iktidar ortağı yapar mı?

Sorunları görmezden gel, yola devam et!

Gezi direnişi öncesi, partide su yüzüne çıkan ayrılık geriye itilmeye çalışılıyor.
Yapılan hataların üstü örtüldü ve şimdilik sürekli ileriye bakılmaya çalışılıyor.
Ama, bu durum içi boş, zayıf ve geleceksiz bir zemin üzerine inşa ediliyor.
Yurtdışı seyahatleri ile bölgede AKP'nin açıkları kapatılmaya, iç politikadaki bazı hamlelerle de merkez sağda boşalan alana kazanılmaya çalışılıyor.
Mustafa Sarıgül hamlesi de, "her şeye gözünü yum- ne bulursan koy çuvala" mantığıyla davranıldığını, içi boş hamlelerin devam edeceğini gösteriyor.
Ciddi bir dönüşümün yaşandığı günümüzde, kalıcı zaafları olan ve "Nerede Yağmur, Oraya Çadır!" ilkelliğine hapsolmuş CHP, alternatif olmaya uzak.
CHP'nin yaşanan dönüşümün içinde belirleyici güç olması ve yaşanan karmaşada direksiyonu ele alıp ülkeyi yönetebileceği güvenini egemen güçlere vermesi, şu an için uzak ihtimal.

24.09.2013

Tüfek ve kalem

Temel dayanak sermaye yanlığı, çalışma felsefesi de performansa dayalı esnek çalışma olunca, projeler birbirini kovalıyor. Eh! Ne de olsa her proje bir sürü işgücünü harekete geçiriyor. Şirketlerin pazarını canlandırıyor. Gelsin projeler, gelsin performans, parayla dolsun kalantor kasalar.

H. Arıkuşu

Hükümetin, en gürültülü patırtılı iki bakanlığı, Dışişleri ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) olsa gerek. İki bakanlık da, sermayenin çıkarı için göz göre göre yaşamlarımızı harcıyor. Dışişleri'nin, savaş politikasıyla, Ortadoğu halkları birbirine kırdırılıyor.
Eğitimde değişiklikler AKP'nin sermayeden yana ideolojik kadro ve kitlesinin temelini atıyor. Dışişleri süngülerini, MEB ise kalemleri, Türkiye halklarının, Alevilerin, Nusayrilerin, işçinin, köylünün kalbine saplıyor. İki bakanlık öyle bir dayanışması, Milli Eğitim Bakanı'nın 2013-2014 Eğitim Öğretim yılının açılışında, savaş çığırtkanlığı yapan kitabı (Cahit Zarifoğlu'nun Ağaç ve Okul adlı şiir kitabı) dağıtmasından bellidir.

Eğitimde 3 P: Performans, Proje, Para

AKP iktidarıyla "Eğitim Politikası" alt üst oldu. Türkiye'de en hızlı değişen şey eğitim sistemidir. Son 11 yılda eğitim içeriğinden, sınav sistemine kadar 13 temel değişiklik yapıldı.
Önce 2004'te okul müfredatını değiştirdi. Sonra YÖK'e operasyon çekildi. Meslek Liseleri arttırılıp, üniversite sınav sisteminde katsayı eşitlenmesi derken, 4+4+4 sistemine gelindi. En son Liseler, Anadolu Liseleri ve Meslek Liseleri diye ikiye ayrıldı.
Temel dayanak sermaye yanlığı, çalışma felsefesi de performansa dayalı esnek çalışma olunca, projeler birbirini kovalıyor. Eh! Ne de olsa her proje bir sürü işgücünü harekete geçiriyor. Şirketlerin pazarını canlandırıyor. Gelsin projeler, gelsin performans, parayla dolsun kalantor kasalar.
Bir de bu projelere AKP'nin kendi dindar kuşaklarını yaratma hedefi eklenince değmesin kimseler keyfine…

"Meslek Lisesi Memleket Meselesi"

MLMM(Meslek Lisesi Memleket Meselesi) Koç Holdingin 2006'da başlattığı ve AKP ile yürüttüğü projedir. Böylece ucuz ve nitelikli işgücü yetiştirilecek, çocuklar işçileştirilecektir. Çalışma bakanının "Türkiye'de işsizlik değil. Mesleksizlik sorunu var" demesi projeye yeni boyut kazandırdı. En son 2013-2014 Eğitim yılı itibarıyla Liselerin, Anadolu ve Meslek Lisesi şeklinde ikiye ayrılması AKP'nin sermaye yanlısı eğitim politikasını derinleştirdiğinin göstergesidir. Şimdi tek hedef var, o da meslek liselerini yüzde 70'lere çıkarmak.
Gerçek şu ki, eğitimdeki "Yaşam Boyu Öğrenme" kavramı yaşam boyu sermayeye hizmete ve öğrenme süreci de tüketim sürecine dönüştürüldü. Öyle ki, her şeyin sertifikasını, lisans ve yüksek lisansları satın alabiliyorsun. Ne yazık ki Eğitim-Sen de bu kervana katıldı. Üyelerin özel üniversitelerden sertifika alabilmesi için sendika binalarında özel üniversitelere eğitim verdiriliyor.

Eğitim yazboz tahtasına dönüştü mü?

AKP'nin eğitim politikalarına dair ortak bir kanı oluştu. Artık eğitim Yaz-Boz Tahtasına dönüşmüş durumda.Eğitim uygulamaları ve kararlarına baktığımızda, gerçekten de öyle. Her şey sürekli değişiyor.
Ancak gerçekte bütün uygulamalar sermaye yanlısıdır. Eğitimde özelleştirme ve eğitimi piyasalaştırma adımlarında değişme yok.
Yapılan hamleler ve değişimler, bilmezlik, tecrübesizlik ve deneme yanılmacılık olarak yorumlanmamalıdır. Tam tersine, AKP' nin kurmayları her şeyi bilinçli olarak yürütüyor.
Eğitimci-Araştırmacı yazar Kemal İnal açıkça ifade ediyor; "Türkiye'nin şu anda eğitimde ki resmi ideolojisi Neoliberalizmdir. Eğitimin görevi piyasaların ihtiyaç duyduğu işgücünü yetiştirmek olmalıdır."
Bu gerçekliği İktisat Profesörü Fuat Ercan daha da genişletiyor: "Burada sadece ekonomik düzey değil, sosyalizasyon süreçleri, ideolojik yapılanmalar, güç ilişkileri ve dolayısıyla devlet-birey, birey-toplum gibi oldukça karışık bir dizi ilişkinin dikkate alınması gerekiyor."

22.09.2013

Arap Baharının devrimci potansiyellerini söndürmek de önemli bir hedefti

ABD'nin 'kartal'ı zirveden inişte

Suriye'yi vurmakla hedeflenense, Suriye ordusu gibi önemli bir askeri gücü dağıtmakla ilk hamleyi yaptıktan sonra, desteği dağıldığı için güç kaybedecek olan Lübnan Hizbullah'ına ve sonra da İran'a kapsamlı bir saldırının önünü açmaktı.

Alp Kayserilioğlu

Şahin ABD çat diye duvara tosladı.
Her ne kadar McCain, Kery, Dempsey, vs. üstünü örtüp büyük konuşsa da, Suriye'de yaşanan yeni gelişmeler, bütün dünyanın gözünün önünde artık ABD emperyalizminin sorgusuz liderliğinin yerle bir olduğu görüldü.
Yanı sıra, Rusya ve Çin, ama özellikle Rusya, zirveye doğru tırmandı.

Neler oldu?

Peki, ne oldu da ABD emperyalizmi duvara tosladı?
21 Ağustos' da Şam'da kimyasal silahlar kullanıldı ve 1400 civarında çoğu sivil insan öldü.
Ama 1 ay geçmesine rağmen, kim bu silahları nasıl ve niye kullandı -hala belli değil.
Ama bu "detay" sorular herhalde önemli değil. Bir gün bile geçmedi, şahinler havalandı: Obama, Fabius ve Davutoğlu, "Saldırı! Hücum! Savaş! ve İnsanlık!!!" diye bağırdı. Eh, insanlık tabii ki, o zaman mevzu çok ciddi.
Hani 19 Mart 2013'de de kimyasal silahlar Halep'de kullanıldığında, herhalde orada "insanlık" ölmemişti. En azından BM'nin Carla Del Ponte'sinin, "Esad değil, isyancılardı" demesinden sonra böyle karar verildi.
Eh, zaten zamanında Irak-İran savaşında kimyasal silahlar kullanıldığında da, "insanlık" gene ölmemişti; ölenler "sadece" İranlılar ve Kürtlerdi.
O zamanlar, klasik ABD mantığıyla kimyasal silahları kullanan "Saddam bir o*çocuğuydu, ama bizim o*çocuğumuzdu."
Ama bu sefer "o*çocuğu" bizden değil ve birden bire "insanlık" ön plana çıktı.
"İnsanlık" zaten Afganistan, Irak ve Libya'da da kullanılmıştı – aynı eksenden Suriye'ye uygulanacaktı: Artık iyi bildiğimiz şemaya göre, ABD etrafında "istekliler koalisyonu" kurulacak, bu koalisyon bütün "insanlık" adına konuşup Esad'ı cezalandıracaktı.

Suriye'nin önemi

Suriye meselesi, ABD emperyalizmi ve ittifaklarının bakış açısından, Sovyetlerin dağılmasından sonra hedeflenen Orta Doğu'da mutlak hegemonya kurma projesinin bir parçası.
Önce, Sovyetlere karşı savaşması için kendi ürettiği ama Sovyetler dağıldıktan sonra "sahiplerine" karşı ayaklanan Afganistan'daki El Kaide'ye karşı hamleyi gördük.
Böylece, "Terörizme karşı savaş" sloganıyla bütün dünyaya yaymak istediği savaşın nasıl normalleştirilmeye çalışıldığı ve ne kadar kapsamlı bir projenin gerçekleştirilmek istendiği ortaya çıkmış oldu.
Sonra Irak'ta Saddam ortadan kaldırılıp, bütün petrol kaynaklarına el koyuldu. Aynı oyunu Libya'da gördük. Bu sefer tabii ki ek olarak Arap Baharının devrimci potansiyellerini söndürmek de önemli bir hedefti.
Suriye'yi vurmakla hedeflenense, Suriye ordusu gibi önemli bir askeri gücü dağıtmakla ilk hamleyi yaptıktan sonra, desteği dağıldığı için güç kaybedecek olan Lübnan Hizbullah'ına ve sonra da İran'a kapsamlı bir saldırının önünü açmaktı.
Püf noktası da burası zaten: Her ne kadar istikrarsız da olsa, ABD emperyalizmine karşı bir güç odağı kuran Suriye-Hizbullah-İran ekseni, ABD'nin Ortadoğu'da açık ve rakipsiz hegemonyasına (veya ABD'nin çıkarlarına uyan genel ve kontrollü bir bölgesel kaos ortamına) karşı çıkabilecek son odaktı.

Son hamleler

ABD "Daha fazla bozguna uğramadan bu çıkmazdan nasıl çıkabilirim" diye düşünürken, Lavrov'dan rakibine nefes aldıracak şık bir önerge geldi.

ABD'nin muazzam başarısızlığının üstüne, Lavrov bir ustalık hamlesi daha yaptı.
ABD "daha fazla bozguna uğramadan bu çıkmazdan nasıl çıkabilirim" diye düşünürken, Lavrov'dan rakibine nefes aldıracak şık bir önerge geldi: Suriye BM görevlilerini ülkeye sokmalı ve 2014 ortasına kadar bütün kimyasal silahlarını imha etmeliydi.
ABD, "Aa! bu da süper bir fikirmiş!" diye önerinin üzerine atladı ve Obama Kongre'yi kararı ertelemeye çağırdı. Böylece ABD, yüz üstü yere düşmekten kurtarılmış oldu. Ama, politik ortamı yüzeyin ötesinde görebilen herkes, hangi oyunun döndüğünü açıkça gördü.
Uzun tartışmalar sonunda, BM'nin veto yetkisine sahip 5 ülkesi, 26 Eylül'de bir önerge üzerine anlaştı. 2014 ortasına kadar Suriye bütün kimyasal silahlarını yok edecek, ve bu işlemi Kimyasal Silahları Yasaklama Örgütüyle (OPCW) beraber yapacak. Görevli BM araştırmacıları ülkeye girecek.

Boyun eğen kimdi?

Koşullara uyulmadığı takdirde, BM Charta'nın VII. Bölümüne göre zorlama tedbirler (yani askeri müdahale) tartışılabilir hale gelir. Ama kimse burada yanılmasın: bu son konu uzun tartışma konusuydu ve daha önergenin kabul edildiği Perşembe günün akşamında Lavrov net bir şekilde "kimsenin bu önerge üzerinden askeri müdahale hakkı edinemeyeceğini" söyledi.
Ayrıca, Esad da, Rossiya 24 televizyon kanalına, kimyasal silahları, "olası bir askeri müdahaleden korktuğu için değil, Rusya'nın talebi üzerine uluslararası denetimine bıraktıklarını" söyledi.
İşte, uluslararası medyanın inanılmaz bir hokkabazlıkla "Rusya ve Çin de nihayet boyun eğdi" tarzında sunduğu gelişme, aslında Rusya'nın enternasyonal diplomaside zirveye tırmanışı ve tam tersine, ABD'nin boyun eğmesidir.
Sonuçta, direkt bir askeri müdahale olasılığı şu an için gayet düşük -tabii ki bu konularda kimse garanti veremez. Birdenbire "birileri" mesela İsrailli bir savaş gemisine kimyasal silahla saldırır, "Esad'tı" denir.
O zaman dengeler değişmiş olabilir. "Patlama" anında Rusya diplomasisi şimdiki kadar güçlü olur mu, Ortadoğu denizlerindeki 12 savaş gemisiyle nasıl müdahale eder, onu bilemeyeceğiz. Şimdilik, Rusya'nın tehdit ve diplomasi gücü, öyle bir günü önledi ve Rusya'nın konumunu bir üst seviyeye zıplattı.
Zaten öyle günler görmemek daha iyi bir seçenek, değil mi?

28.09.2013

Değişen dengeler

İki yükselen "küresel oyuncu", Rusya ve Çin, kendilerinin de çıkarlarının olduğu Ortadoğu'da, sadece ABD ekseninde kendisini ifade eden emperyalist çıkarların istedikleri oyunu oynamasını artık kabullenmiyorlar ve "Biz de varız!" diyorlar.

Kapitalist dünya sisteminin dengeleri artık ne Afganistan/Irak, ne de Libya müdahaleleri dönemindekilere benziyor.
Afganistan/Irak döneminden ayırt eden, ABD'den başlayarak bütün dünya kapitalist merkezlerinin sonu hala görülmeyen bir ekonomik krize girmesi ve ABD'nin Afganistan ve Irak yenilgileriyle hegemonyasının kırılması. Libya'da artik kimse işgal alanına askerle girmeyi cesaret edemedi ve "sadece" havadan bombalandı.
Üstüne bir de Çin ve Rusya tavır değiştirmesini vurgulamalıyız. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov' un "Libya'da hata yaptık, Suriye'de yapmayacağız" sözleri bu açık tutum değişikliğini simgeliyor.
İki yükselen "global players-küresel oyuncu", kendilerinin de jeo stratejik ve ekonomik çıkarlarının olduğu Ortadoğu'da, sadece ABD ekseninde kendisini ifade eden emperyalist çıkarların istedikleri oyunu oynamasını artık kabullenmiyorlar ve "Biz de varız!" diyorlar.

Yükselen güçler

"Suriye olayının" son gelişmeleri bu iki eksen -ABD'nin düşen gücü/hegemonyası ve Çin/Rusya'nın yükselen gücü/hegemonyası- üstünden gelişti.
Rusya ve Çin'in, BM'de saldırgan bir Suriye karşıtlığını bloke etmesiyle beraber, William Hague, Laurent Fabius, Obama ve Davutoğlu "biz BM'siz de saldırırız!" dedi, hatta ve hatta "İşte bu hafta saldıracağız ve saldırıyoruz!" dendi, savaş gemileri ve ordular hazırlandı.
Suriye'nin BM görevlilerinin ülkeye yeniden girme ve kimyasal silahların kullanıldığına dair araştırma izni vermesine ve Rusya'nın "bizim gizli servis bilgilerimiz farklı, onlar da araştırılsın" demesine verilen cevap da şuydu: "Artık çok geç!" Burunlar epey yukarıdaydı ve sanki füzeler ateşlenmişti bile.
Aynı anlarda, İran ve Lübnan-Hizbullah'dan çok sert ve açıkça karşı saldırıya hazırlandıklarını belirten, Rusya ve Çin'den daha tedbirli uyarılar geldi. Ağustos sonunda herkes patlama anını bekliyordu. Ama patlama olmadı. O kadar iddialı başlayan hamlenin, ne kadar zayıf bir zemine oturduğu açığa çıkıverdi.
Zaten saldırı planının kendisi de, her ne kadar onu savunan şahinler havalarda uçsa da, eskilerine nazaran oldukça komikti. Şöyle 2-3 gün, hafta sonu tatili gibi, sanki orası burası biraz bombalanacaktı, Esad güçsüzleşecekti.
Demek, güç daha fazlasına yetmiyordu. Ve bir acemi gibi, İran, Hizbullah, Rusya ve Çin'in, böylesi kritik bir tarihsel dönemde Suriye gibi önemli bir ülkeye doğrudan el atılmasına ses çıkartmayacaklarını hakikaten düşünmüşler.

Saldırgan cephede çatlama

İngiltere ve ABD'de, halk bir yana, egemen politik sistemin içinden bile savaş planlarına çok ciddi tepkiler geldi.
Eylül başında İngiltere parlamentosunda çoğunluk savaşa karşı karar verdi. Böylece, ABD'nin en önemli partneri koalisyondan çıkmış oldu.
ABD'de 100'den fazla parlamenter savaş planının politik olarak anlamsız buldu ve Obama' nın planlarını ciddi bir şekilde sorguladı ("3 gün bombalamak ne sonuç yaratabilir ki?, Kimyasal silah kullanımı nasıl durduracak ki?"), hatta ordu'nun içinden bile ciddi tepkiler geldi ("El Kaide için Suriye'de savaşacak değiliz"). Kerry, Senato'da çok büyük olmayan bir çoğunlukla savaş planını kabul ettirebilse bile, bu sefer eski gizli servis ve ordu görevlileri Obama'yı yanlış oyunlara gelmemesi için uyardı.
Zaten, daha başta, savaş konusunun Senato ve Kongreye taşınması, Obama/Kerry'nin işini iyice bitirdi. Hukuki olarak, ABD Başkanı aynı anda Genelkurmay Başkanı ve "de facto" kimseye sormadan savaş başlatabilir (bkz. Libya). Obama/Kerry ise, yeterli zemin oluşamadığını gördükleri yapmak istedikleri hamle için bütünlüklü bir rıza üretmek için kararı Senato ve Kongre'den geçirmek istediler -ama, bu istekleri de kendi ellerinde patladı, özellikle Kongre'nin neye dair karar vereceği gayet belirsizdi son ana kadar.
Eh, olaylar böyle akınca, Fransa'da geri adım attı, „sadece ABD bu işi lider olarak yönetirse katılırız" denildi. Sonunda, ABD kendi başına kaldı. Ne savaşacak güçler arası bir istikrarlı ilişki, ne de bütün Ortadoğu'yu savaş alanına dönüştürebilme riskini göze alacak bir askeri müdahale için yeterli güç toplanamamıştı.
Ve, askeri müdahale aniden havada bulut oluverdi.

Küresel düzeyde sınıfsal ve toplumsal antagonizmanın şiddetlendiği ve yoğunlaştığı bir tarihsel dönemi yaşıyoruz

Küresel krizin yıkıcı enerjisi artıyor

İçinden geçtiğimiz dönem büyük sarsıntılara ve altüst oluşlara gebedir. Kapitalizmin sürdürülemezliğinin bütün çıplaklığıyla ortaya çıktığı yüksek bir konjonktür içindeyiz.

Volkan Yaraşır

1.sayfadan devam

2010 yılında özellikle Avrupa, krizin odak coğrafyasına dönüştü. Ayrıca farklı ülkeler ve coğrafyalar, uluslararası işbölümündeki yerlerine bağlı olarak, yapısal krizden değişik oranlarda, farklı semptomlar göstererek, ama şiddetle etkilendi.

Ağırlıkta ikinci kuşak kapitalist ülkeler diye tanımlayabileceğimiz coğrafyalarda, resesyon, ekonomik yavaşlama ve işsizlik oranlarında ciddi yükselmeler yaşandı.

Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da kriz yıkıcı sonuçlar doğurdu. Bölgede 30-40 yıllık statükolar alt üst oldu.

Yapısal kriz, farklı coğrafyalarda, farklı biçimlerde kendini dışa vursa da, bütün bunlar krizin şiddetini ve yayılımını artıran faktörler olarak dikkat çekti.

Krizin sistemik karakteri ve bu karaktere bağlı olarak, krizin multi bir kriz özelliği taşıması, şiddetini artıran temel faktörlerden biridir. Ayrıca kapitalist sistemin 20. yüzyılın son çeyreği ve 21. yüzyılın ilk on yılında ulaştığı entegrasyon düzeyi ve derinliği, krizin yıkıcı enerjisini besliyor.

Dünyanın küresel bir casino haline gelmesi yaşanan sorunları ve sonuçları ortaklaştırıyor.

Dünyanın küresel bir fabrikaya, ülkelerin ise küresel bir atölyeye dönüşmesi, aynı zamanda dünyanın küresel bir casino haline gelmesi yaşanan sorunları ve sonuçları ortaklaştırıyor. Küresel borsaların interkonnekte bir sistem gibi işlemesi spekülatif sermayeye olağanüstü hareket kabiliyeti ve serbestlik sağlıyor.

Bütün bu süreç kapitalist ilişkileri derinleştiren, yayan özellikleri yanında, sorunların tek bir ülke sınırına hapsolmasını engelleyen, hatta enfekte eden, bulaştıran ve salgın haline dönüştüren gelişmelerin önünü açıyor.

Aynı süreç görünümü farklı olsa da, "sorunları" aynılaştırıyor, aynılaştırdığı oranda da sorunların küresel sonuçlar yaratmasına neden oluyor. Bu durum son derece lokal ve kontrol edilebilir gibi görünen problemlerin, aslında glokal bir karakter taşıdığını, "kelebek etkisiyle" küresel sonuçlar doğurabileceğini ortaya koyuyor. Bu vurgu ekonomik alan için olduğu kadar, siyasal alan için de geçerlidir. Suriye sorununun çok boyutluluğu buna örnektir.

İçinden geçtiğimiz dönem büyük sarsıntılara ve altüst oluşlara gebedir. Kapitalizmin sürdürülemezliğinin bütün çıplaklığıyla ortaya çıktığı yüksek bir konjonktür içindeyiz.

Küresel düzeyde sınıfsal ve toplumsal antagonizmanın şiddetlendiği ve yoğunlaştığı bir tarihsel dönemi yaşıyoruz.

Emperyalizmin yeni av sahaları

Yüksek cari açıkları, büyük dış borçları bulunan, sıcak para bağımlılığı içindeki ve borç ödeme kabiliyetleri zayıf olan bir dizi ülke olası bir mali dalgalanma sonucu, ekonomik çöküş yaşayabilir.

Endonezya'nın başkenti Jakartadan bir mahalle, emperyalistlerin "avladığı" yoksulların yaşam koşullarından bir kesit sunuyor.

Fed'in son açıklamalarıyla yaşananlar, küresel ekonomide "küçük" bir finansal çalkantının yaratacağı büyük tahribatı ve domino etkisini ortaya koydu.

Fed'in piyasalara pompaladığı para miktarını (aylık 85 milyar Dolar'ı) 2013 Eylül'ünden itibaren azaltacağını, 2014 ortasında ise sonlandıracağını açıklaması küresel piyasaları altüst etti.

Sermayenin merkez ülkelere dönmesi küresel piyasalarda olağanüstü panik ve türbülans yarattı. Finansal yön değiştirme, gelişmekte olan piyasalar olarak tanımlanan bir dizi ülkeyi risk altına soktu. Birkaç ay süren mali dalgalanmaların ardından Fed, tahvil alımlarını azaltmaya yönelik kararını ertelediğini açıkladı ve açıklama sonrası küresel piyasalarda geçici bir rahatlama yaşandı. Ama bu rahatlama,yaşanacak finansal tahribatı daha da artırıcı bir faktör olabilir.

Fed'in açıklamalarıyla başlayan büyük finansal U-dönüşü ve türbülans, dünya ekonomisinin yeni bir döneme girdiğinin göstergesi oldu.

2008'de dünya ekonomisinin derin bir mali krizle sarsılması likidite bolluğunu kırmıştı.

Yaşanan ilk şokların ardından kapitalist devletler, finans kapitalin ihtiyaçlarına yönelik olağanüstü parasal genişleme politikaları izlemeye başladı. Küresel mali sistemin ayakta tutulması için 12 trilyon Dolar'lık kaynak transfer edildi.

2009'dan itibaren ABD, Avrupa ve Japonya'da faizler hızla düştü. Yükselen piyasalar diye de adlandırılan (Türkiye'nin de dahil olduğu) ülkelere, sermaye akımları başladı. Yüksek faizler sonucu, sıcak para bu coğrafyalara kaydı.

2010-2011'de merkez bankalarının, özellikle Fed'in parasal genişleme politikaları ikinci kuşak kapitalist ülkelerin yüksek büyüme oranlarını beraberinde getirdi. Aslında bu adımlar emperyal bir kuralın işlemesini sağlıyordu. Emperyalizmin en belirleyici niteliklerinden biri sermaye ihracıdır. Ve yapılan da yaşanan konjonktüre ve ekonomideki kompleks yapıya uygun sermaye ihracıydı. Emperyalist-kapitalist merkezler bir yandan krizi ve sonuçlarını "anavatanın" dışına taşımaya çalışırken, diğer yandan sermaye ihracıyla yeni av sahalarına yöneliyordu, saldırıyordu.

Bu durum merkez ülkelere büyük değer transferlerinin yapılmasını beraberinde getirdi. Küresel borsalar interkonnekte özelliğiyle bu transferi sağlayan mekanizma olarak işlev gördü. Merkez ülkeler yeni değer ve kaynak transferleriyle krizin yıkıcı basıncını azaltmaya çalıştı.

Merkezden çevreye, çevreden merkeze: Katastrofik döngü

Son gelişmelerle sermayenin "anavatana dönmesi", özellikle cari açığı yüksek, iktisadi ve siyasi istikrarı bozuk ülkelerde yıkıcı sonuçlar doğuracak bir konjonktürün önünü açtı. Bu ülkeler yüksek risk altına girdi. Hindistan, Brezilya dahil, özellikle Güney Afrika, Türkiye, Endonezya, Arjantin, Orta Asya ülkeleri, Vietnam, Kamboçya, Tayland gibi Uzak Asya ve bazı Doğu Avrupa ülkeleri anaforun içinde...

Yüksek cari açıkları, büyük dış borçları bulunan, sıcak para bağımlılığı içindeki ve borç ödeme kabiliyetleri zayıf olan bir dizi ülkenin olası bir mali dalgalanma sonucu, ekonomik çöküş yaşaması(bu çöküşün senkronize bir karakter taşıması) yüksek bir olasılıktır.

Bu süreç yeni nesil bir krizin dinamiklerini oluşturuyor. Önümüzdeki dönemde özellikle Asya ve Uzak Asya'da yaşanacak kriz dalgalarının merkez ülkelerini sarsması beklenmelidir.

Dünyanın atölyelerinde yaşanacak sarsıntı, küresel ihracat bağlantıları nedeniyle merkez ülkeleri bloke edebilir ve dünyanın küresel casino niteliğinden kaynaklı finansal fırtınalar, küresel-finansal tsunamiye dönüşebilir.

Türkiye ekonomisi çok vektörlü bir kırılganlık içinde

Türkiye'de cari açığın, dış borçların ulaştığı aşama ve ithalat bağımlılığı ekonominin kırılgan noktalarını ortaya koyuyor. Bugüne kadar küresel likidite bolluğu sayesinde spekülatif bir büyüme trendi gösteren Türkiye, sermaye hareketlerinde yaşanan U-dönüşüyle, çok vektörlü problemler yaşamaya başladı.

Küresel piyasalarda sermaye akışının yönünün değişmesinden, en çok etkilenen ülkelerden biri Türkiye oldu. Türkiye ekonomisinin çok vektörlü bir kırılganlık yaşadığı ortaya çıktı. Ekonominin dış kaynak bağımlılığı ve bu bağımlılığın narkotik bir karakter taşıması, Fed'in son varyasyonlarıyla iyice anlaşıldı. Ekonominin yaşayacağı bir dış kaynak aşınmasının yaratacağı olağanüstü riskler, Fed'in yaptığı açıklamalarla bütünüyle alenileşti.

Türkiye'de cari açığın, dış borçların ulaştığı aşama ve ithalat bağımlılığı ekonominin kırılgan noktalarını ortaya koyuyor.

Bugüne kadar küresel likidite bolluğu sayesinde spekülatif bir büyüme trendi gösteren Türkiye, sermaye hareketlerinde yaşanan U-dönüşüyle, çok vektörlü problemler yaşamaya başladı.

Yaşanan problemleri jeo-politik hamlelerle ve bağlı olarak gelecek petro-Dolar'larla ve bir off-shore ülke olma operasyonlarıyla aşabileceğini zanneden T.C., Suriye sorununun yeni boyutu, Mısır'da restorasyon ve Ortadoğu'da inisiyatif kaybetmesiyle kritik bir sürece girdi. Beklenen petro-Dolar'lar gelmedi. Bir off-shore ülke olma pratikleri (geçtiğimiz ay 4,8 milyar Dolar kriminal bir paranın girmesi gibi) palyatif sonuçlar yaratmaktan öteye gitmiyor.

Stagflasyon ve emlak krizi riski artıyor

T.C.'nin 60 milyar Dolar'lık cari açığı, 337 milyar Dolar dış borcu, 410 milyar TL iç borcu var. Ayrıca T.C. vatandaşlarının 255 milyar TL kredi kartı borcu bulunuyor.Özel sektörün borçları 226 milyar Dolar'a ulaştı. Ayrıca işsizlik oranı yüzde 11'i geçiyor. Türkiye ekonomisi tam anlamıyla sorunlar yumağına dönüşmüş durumda. Bu çarpıcı verilerle, sadece ekonominin dönmesi için büyüme oranının yıllık ortalama yüzde 6-7'ye ulaşması gerekiyor. Türkiye ekonomisinin dış kaynağa bağlı büyüme karakteri, yapısal bir sorun oluşturuyor. İçine girdiğimiz süreç bu sorunun daha da yıkıcı bir seviyeye ulaşmasına yol açıyor.

En başta hızlı bir dış kaynak aşınması, ülke ekonomisinde şiddetli bir çöküşün önünü açabilir.

Bunun yanında resesyon ve enflasyonun paralel yaşandığı stagflasyon durumu yaşanabilir.

Türkiye'nin oluşacak mali türbülanslara, 40 milyar Dolar'lık döviz rezerviyle cevap vermesi mümkün değildir. Her türbülans hali, döviz rezervlerini hızla eritecektir.

Küresel likidite bolluğu döneminde Türkiye'de inşaat ve konut sektörü yükselmişti. Spekülatif büyümenin yansıması olan bu durum, küresel likiditede yaşanan daralmaya bağlı olarak, kendini hızla bir emlak krizine bırakabilir. Bugün sektörün elinde 1 milyon konut stoku var.

Bütün bu faktörler, ekonomideki çok vektörlü kırılganlığı açığa çıkarmakta ve küresel bir mali dalgalanma karşısında Türkiye ekonomisinin yıkıcı zaafiyetlerini ortaya koymaktadır.

KADIN

Evde çalışan kadınlar sendika çatısı altında

*Evde üretmek kadınlar için uzun zamandır var olan bir çalışma biçimi. Ev-Ek-Sen'i bizzat bu işte çalışan işçiler kurdu. Ev eksenli çalışan kadınlar da artık bir sendika çatısı altında haklarını arayabilecek, her türlü sosyal haklarını kazanmak için mücadele edebilecek. Sendikanın kurucularından ve aktif çalışanlarından **Gülsüm Nazlıoğlu** sorularımızı yanıtladı.*

Röportaj:
Kader Ortakaya

Bize Ev-Eksenli Çalışanlar Sendikasından (Ev-Ek-Sen) bahsedebilir misiniz?

Ev eksenli çalışma, uzun süredir var olan bir çalışma biçimidir. Toplantılarımızdan birine katılan 70 yaşındaki bir üyemiz, kendi çocukluğunda, sokağın tıpkı şimdiki gibi, nasıl fabrikanın bir parçası olduğunu anlatır. Sokağın, başından sonuna kadar çuvallar ve her köşesini atölyenin bir köşesi gibi kaplayan işçiler...
Bir fabrikada günde yüzlerce ayakkabı üretiliyor ama orada çalışan işçi sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Peki nasıl gerçekleşiyor bu üretim? Ev eksenli çalışanlara dağıtarak. Mark&Spencer'ın, Wakko'nun diğer markaların, lüks mağazalarda satılan ürünlerinin; ipliği, boncuğu gibi işlemleri, yoksul mahallerin, atölyeye dönüşen sokaklarından geçiyor.
Ev-Ek-Sen'i biz işçiler kurduk. Ev eksenli çalışanlar genellikle kadınlar olduğundan, sendikamızın üyelerinin çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor.

Ev- Ek-Sen örgütleme çalışmalarında, nasıl sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

Sendikamız, Türkiye'deki diğer sendikalar gibi, devlet tarafından kapatılmak istendi. Bunun yasal mücadelesini hala vermekteyiz. Hava şimdilik bizden yana esiyor.
Daha çok kadınlarla örgütleniyoruz. Sendika lafını duyunca kadınların, korkacağını sanıyorduk ama öyle olmadı. Sendikanın kuruluunu, amaçlarını anlatınca kadınlar, sendikaya üye olup örgütleniyorlar.
Örgütlenme çalışmalarında, kendimiz gibi insanları buluyoruz. Bunu çok önemsiyoruz. Çünkü birini örgütlerken aynı zamanda kendimizi de örgütlüyoruz. Örgütleme sürecine "kendini bulma", "kendin gibi olanı bulma" diyoruz. Hepimiz işçiyiz. Çalışma alanlarımız olan, sokakta, evlerde örgütleniyoruz.

Ev eksenli çalışan kadınların, çalışırken yaşadıkları sorunlardan bahsedebilir misiniz?

Ev eksenli çalışan kadınların yaşadığı sorunlar ile fabrikada, okulda, plazada çalışan kadınların yaşadığı sorunlar birbirinden çok fazla farklılaşmıyor.
Kızım üniversitede çalışıyor. Labaratuvarda deney yaparken göbeği yandı. Eczaneden aldığı bir ilaç ile tedavisini sürdürüyor. Bende iş kazası geçirdiğimde aynı şekilde tedavimi kendim yapıyorum. Faklı alanlarda çalışsak da ikimiz de iş güvenliğinden yoksunuz.
Ev eksenli çalışanların ücretleri piyasaya göre patron tarafından belirleniyor.
Patronlar, hep ucuz iş gücü arıyor. En ucuz iş gücünü bulunca da ücretler, aşağıya çekiliyor. İşçiler arasında yaratılan rekabet, yine işçilere kaybettiriyor. Sendika olarak bunun önüne geçmeye çalışıyoruz.

"Ev eksenli çalışanların ücretleri piyasaya göre patron tarafından belirleniyor. Patronlar, her zaman ucuz iş gücü arıyorlar."

Kadın olmak...

Asgari ücret için topladığımız 4500 imzayı Çalışma Bakanlığına sunmak için gittiğimiz bakanlıkta, müdür muavini kadın, "Ne güzel, siz ev kadınları boş durmuyorsunuz sizi takdir ediyorum." dedi.
Kadın olduğumuzdan yaptığımız işler, sadece erkekler değil, ne yazık ki, bazı kadınlarca da değersiz görülüyor. Ev eksenli olarak çalışmamız ise, boş zaman değerlendirmesi olarak görülüp, değersizleştiriliyor.

Kadının ev içi emeği ve ev eksenli emeğini görünür kılmak için sizce neler yapılabilir?

Ev eksenli çalışma ile ev içi emek iç içe giriyor. Her ne kadar ev eksenli çalışma için esnek dense de, bizim çalışma koşullarımız öyle istediğin zaman iş almak, istediğin zaman teslim etmek, gibi esnek değil. Eğer işsiz kalmak istemiyorsanız, aldığınız işi zamanda teslim etmeli ve patronun getirdiği işi kabul etmek zorundasınız. Bunu yapabilmek için de, ev içi emek ve ev eksenli emeği beraber planlamanız gerekiyor.
Örgütlenme ve mücadelede de her iki emek biçimi birbirinden ayrılmıyor. Biz Feminist örgütlerle/ bireylerle beraber çalışmalar da yapıyoruz. Çünkü ev içi emeği ne kadar görünür kılarsak, ev eksenli emek de değer kazanır.

Ne seninim ne de kara toprağın

Ben kadın! Barış Gelini, turist, fotoğrafçı, anne, öğrenci, işçi… Öldürülen kadın! Ben; Pippa Bacca, Ayşe, Sarai Sierra, Nazliye, Mai Kurkiharac, Sinem... Farklı ülkelerdenim ama aynı cinsiyetten. Katillerim farklı kişiler olsa da, hep aynı erkek.

Selda Ö.

Sesimi duyuyor musunuz? Göreme'den, İstanbul'dan, Gebze'den, Van'dan, Hatay'dan yükselen çığlıklarımı, öfkeli bağrışlarımı, iğrenme dolu haykırışımı duymuyor musunuz?
Ben KADIN! Barış Gelini, turist, fotoğrafçı, anne, öğrenci, işçi… ÖLDÜRÜLEN KADIN!
Ben; Pippa Bacca, Ayşe, Sarai Sierra, Nazliye, Mai Kurkiharac, Sinem... Farklı ülkelerdenim ama aynı cinsiyetten. Katillerim farklı kişiler olsa da, hep aynı ERKEK. Tecavüze uğradım, boğuldum, bıçaklandım, kurşunlandım, kafam taşla ezildi, öldüm öldürüldüm. Farklı zamanlarda, farklı yerlerde hep aynı çığlıkları attım. Duydunuz mu? Duyuyor musunuz?

Bu çığlık duyulsun!

Duymamak mümkün mü bu çığlıkları? Duyuyorum hem de günde birkaç kez.
Göreme'de vadide arkadaşıyla yürüyüş yaparken bıçaklanarak öldürülen Japon turist Mai Kurkiharac'ın sesi hala kulağımda. Ölümünden sonra, Japon gazeteciler; olayın 2020 Olimpiyat oyunlarını Tokyo'nun kazanması ile ilgisi olup olmadığını sormuş. Bunu soran gazeteci, bir erkeğin bir kadını öldürmek ve tecavüz etmek için herhangi bir sebep aramayacağını iyi bilmeli. İlla ki sebep arayacaksa, Türkiye için iyi bir sebep olurdu. Bir ülkeyi cezalandırmanın en iyi yolu, o ülkede yaşayan kadınların bedenlerine el koymak, tecavüz etmek ya da öldürmek değil midir? Lazkiye ve Rojova'daki kadınlara yapıldığı gibi…

Kadınların isyanını şiddetle bastıramazsınız!

Kadınlar HAYIR dedikleri, cinsiyet ayrımcılığının farkına varıp, kendilerine dayatılan rolleri reddettikleri, bağımsızlığa adım atmak istedikleri zaman şiddete maruz kalıyor, öldürülüyorlar. "Kır dizini otur", "ya benimsin ya kara toprağın" deniyor. Ataerkil sistem, kadınları tahakküm altına almak için her türlü şiddete başvuruyor. Erkek şiddetti her gün beş kadını öldürüyor.
Gezi eylemlerine katılanların yarısı kadınlardı. Devlet kadınların başkaldırısına, daha fazla şiddet, diyerek karşılık verdi. İşlerinin kadınları taciz etmek olduğunu itiraf eden polisler, ve her gün yeni bir saldırı politikasıyla AKP, tüm aygıtları taaruzda.
Hamile kadınlara" dışarı çıkma", çalışan kadınlara "yuva dağıtıyorlar", tecavüze uğrayan kadınlara "sen doğur biz bakarız" diyor.
Devlet, kendisinin ve erkeğin işlediği cinayetleri gün geçtikçe olağanlaştırıyor.

Failler belli! Ceza yok!

Egemen Bağış, gezi de katledilenlere "devede kulak" diyor. -Şiddetin bu kadar olağan görüldüğü bir ortamda, kadına yönelik şiddetin de olağanlaştırılması şaşırtıcı değil herhalde.
Peki devlet her gün öldürülen kadınlar için ne diyor? Bunu kadın katillerine verilmeyen cezalardan öğrenebiliyoruz.
Kadın cinayetlerinin bir çok faili, "yakalanamıyor", "aranıyor", "araştırılıyor" gibi gerekçelerle yargı önüne çıkarılmıyor/çıkarılamıyor.
Yargılananlar ise sudan sebeplerle "tahrik indirimi" alıyor. Yargı, tahrik indirimi yaparak, katili değil, öldürülen kadını cezalandırıyor.
İsyan çığlıklarına ses verelim.
Kadınları erkeğin kölesi olarak gören ataerkil sistem, devam ettiği müddetçe, kadınların isyanı da devam edecektir. Kadın cinayetleri de kadınlar, isyan çığlıklarını birleştirmediği müddetçe devam edecektir. Öldürülen kadınların sesini duymamız gerek ve çığlıklarına çığlık katıp, erkek egemen sistemin sürdürücülerini sağır etmemiz gerek!

AKP aileyi koruyor kadını ötekileştiriyor

Kadınlarla ilgili gerçekleştirilen her yasal düzenleme, aileye, erkeğe ve kapitalizme hizmet ediyor. Devlet yasalarla aileyi koruyor, kadının doğum imkânlarını arttırıyor, kapitalizme ara eleman yetiştiriyor.

Meral Çınar

Kısa zaman önce çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığı, kadın istihdamını arttırmaya dönük belirli düzenlemeler yaptıklarını ve Ekim ayında meclise sunup Kasım ayında yasallaştıracaklarını açıkladı.
Yapılan düzenlemelerde; 16 haftalık "analık" izni 24 haftaya çıkarken, doğum izninin ardından ilk çocuk için 2 ay, ikinci çocuk için 4 ay, 3 ve üzeri çocuk için 6 ay yarı zamanlı çalışılıp tam zamanlı maaş alınacak. Çalışan annelerin işe dönme garantisi olacak. Doğum borçlanması hakkı 2 çocuktan 3 çocuğa yükseltilecek.

Artan kadın istihdamı mı çocuk sayısı mı?

AKP hükümeti bu yasa ile birlikte, kadının doğurganlığını, sermayenin mutlak hâkimiyetine sokuyor. Sermayenin ihtiyaçlarına dönük hazırlanan bu paket ile hedeflenen iki temel durum söz konusu.
İlki, kadınların doğum teşvikiyle, daha fazla esnek ve güvencesiz işlerde istihdam edilmesidir. Yani kadınların doğum yaptıkça çalışma olanaklarının ağırlıklı olarak parça başı, sipariş üzerine ve ev eksenli çalışma alanlarına kaydırılmasıdır.
Bir diğeri ise, "genç nüfus oranının azalması tehlikesiyle, karşı karşıya olan ülkemizin" ucuz iş gücü ihtiyacıdır. Kürtaj yasasıyla zorla yapılmaya çalışıldı, tutmadı.
Şimdi ise; doğum teşvikiyle birlikte kadınların, doğurarak ve çalışarak sermayenin ucuz iş gücü kaynağı olmayı, rızalarıyla sürdürmeleri hedefleniyor.
Anlayacağınız, AKP hükümeti muhafazakâr politikalar ile neo-liberal politikaları harmanlayıp, sermayeye bu kriz döneminde bir soluk aldırmak istiyor.
Doğum teşviki ile birlikte kadın işçinin, maliyetinin artması sermayenin işine gelmeyecek bir durum oluşturuyor. İstanbul ve Ankara sanayi odalarının yasal düzenlemeye gösterdikleri tepki bu nedenledir.
Fatma Şahin'in "bütün yük devletin olacak, özel sektör rahatlayacak" şeklindeki açıklamaları yüreklerine bir su serpmiştir elbette. Lakin, yasanın kabul edilip edilmemesi, ancak sermayenin kısa ve uzun vadede ihtiyaçlarının şekillenmesiyle açığa çıkaracağı bir sonuçtur.

Daha çok çocuk! Daha çok ara eleman!

Kadınlarla ilgili gerçekleştirilen her yasal düzenleme, aileye, erkeğe ve kapitalizme hizmet ediyor. Devlet yasalarla aileyi koruyor, kadının doğum imkânlarını arttırıyor, kapitalizme ara eleman yetiştiriyor. Yasalarda ise kadının sadece ismini geçiriyor. Devlet için, önünde anne sıfatı olmadan kadın ismi bir anlam ifade etmiyor.
Liselerde evlilik yasağının kaldırılması da kadına yönelik saldırının başka bir ayağını oluşturuyor. Devletin bütün mekanizmaları bu politikalara ön ayak oluyor. E, devlet çıkar 15 yaşındaki çocukların evlenmesine izin verirse; okul müdürü de bunlar merdiven çıkıyor deyip etek giymelerini yasaklar, polisi kendisinden yardım isteyen liseli kıza tecavüz eder ve savcısı çıkar bunun kızın kendi rızasıyla olduğunu söyler, doktorda zorla çocuğunu doğurtturur.

Her daim mücadele edeceğiz!

Kapitalizm için ucuz iş gücü, ataerkinin devamlılığı için çocuk doğurmayacağız.
Erkeklere tecavüz etmemeyi, öldürmemeyi öğretmek yerine, kadınlara tecavüze uğramamak için, öldürülmemek için uyarılarda bulunan köhnemiş zihniyetinizle her daim mücadele edeceğiz.
AKP hükümeti Haziran direnişinden dersler almadan saldırmayı göze alabiliyorsa biz kadınların da tencere ve tavalarını gözden çıkarması gerekecek. Zira kaybedeceğimiz başka bir şey kalmadı.
AKP hükümetinden gelen her türlü beden ve emek politikasına karşı, isyan edeceğiz. Direneceğiz ve özgürlüğümüzü alacağız.

Siyasal iktidarın, doğanın korunduğu, katılımcı demokrasinin sonuna kadar uygulandığı bu yeni dönem toplumunu anladığına dair en ufak bir işaret yok.

Doğayı talan yasası Meclis'te bekletiliyor

Beş kez hazırlanan yasa tasarısının 2012'deki son şekline göre, "Milli Parklar Kanunu" yürürlükten kaldırılarak doğal alanlarda kurulacak HES'lerin önü açılacaktı. Ayrıca tasarı "turizm teşvik" kapsamında kıyılarda fabrika, santral kurulmasına da zemin hazırlıyordu.

H. Durkal

Kitleler üzerinde tahakküm kurmanın en kolay yoludur yalan. Ve siyasal iktidarın başvurduğu vazgeçilmez yöntemlerden biridir, bir olaya, olguya ya da kavrama niyetin tam tersi bir adlandırma yakıştırmak. "Hayata Dönüş Operasyonu" mesela. Onlarca kişinin devlet eliyle öldürülmesinin devletçe konan ismiydi. "Sosyal Güvenlik Yasası" vardı bir de, işçi ve emekçinin sosyal haklarını gasp eden. Hukuksuzluğu ilke edinen iktidar partisinin isminde "adalet" kavramı geçer örneğin.
"Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu" tasarısının niyeti de aynı. Bu yasa bir talan yasası.

Nereden çıktı bu yasa?

Aslında üzerinde on yıldır çalışılan yasa tasarısı meclis gündemine ilk kez 2010 yılında girdi. Meclis gündemine taşınma gerekçesi ise; "Türkiye'deki ekolojik ve biyolojik çeşitliliğin çoğu kez tarihi çevre değerleriyle üst üste çakışması, alan ve tür koruma uygulamalarında aynı mekanda birden çok kuruluşun yetkili olması, sorunu daha da artırmaktadır. Hâlihazırda yaşanmakta olan bu problemlerin giderilebilmesi bakımından yeni ve daha anlaşılır bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur." şeklinde ifade edilmişti.

Tüm yetki siyasal iktidara!

Çevre ve tarihi değerler üzerinde birden çok kuruluşun yetkili olması ve bürokratik yasaların varlığı şüphesiz ki getirim peşinde koşan sermayedarlar için zaman kaybına ve üstelik pürüzlerin çıkmasına neden olmaktaydı. Hesapta olmayan çevre ve tarih duyarlılığı olan kişi ve grupların etkisizleştirilmesi ve tüm yetkinin siyasal iktidarın yani sermayenin elinde toplanması elzemdi.
Tam beş kez hazırlanan yasa tasarısının 2012'deki son şekline göre, "Milli Parklar Kanunu" yürürlükten kaldırılarak doğal alanlarda kurulacak HES'lerin önü açılacaktı. Tasarı "turizm teşvik" kapsamında kıyılarda fabrika, santral kurulmasına zemin hazırlıyordu. Tasarının 6. Maddesinde gerçek veya tüzel kişilerin önerileri ile daha önce belirlenmiş ve ilan edilmiş korunan alanların sınırlarının değiştirilebileceği, kısmen veya tamamen farklı statü kapsamına alınabileceği veya koruma kararlarının kaldırılabileceği belirtiliyor. Bunun ne anlama geldiği açık.

Meclis'te dolaşan hayalet: Gezi ayaklanması

Ne tesadüftür ki son haliyle mecliste bir yıl bekleyen yasanın görüşülme dönemi "Üç beş ağaç" meselesinin, demokrasi meselesine dönüştüğü dönemdi. Böyle bir ortamda yasayı görüşmek çılgınlık olurdu. Nitekim yasa teklifi geri çekildi. Ancak meclis gündeminden çekilmedi. Ve iktidarın yasa tasarısını yeniden gündeme getirecek fırsatı kollayacağı çok açık. Bizden söylemesi. Artık eski Türkiye yok. Haziran Ayaklanmasıyla ortaya çıkan "Gezi Ruhu" yerelliğe önem veren bir siyaset tarzını doğurdu. Siyasal iktidarın, kaynaklar ve doğa üzerinde halkın söz sahibi olduğu, doğanın korunduğu, katılımcı demokrasinin sonuna kadar uygulandığı bu yeni dönem toplumunu anladığına dair en ufak bir işaret yok. Öyle olsaydı bu yasa tasarısını el altında bekletip uygun fırsat kollama ucuzluğunu göstermezdi.

İklim değişikliği tehdit ediyor

Sıcaklık ortalamalarının artmasına neden olan en büyük etken, dünya kaynaklarının, kapitalist birikim uğruna tüketilmesi.

Küresel ısınmaya bağlı küresel iklim değişikliği gezegenin geleceği için halen en büyük tehdit. Yapılan araştırmalar sıcaklık ortalamalarında 1990-2100 dönemi için 1.4 C° ile 5.8 C° arasında bir artış olacağı öngörülüyor. Böylesi bir artışın sonuçları ise yeryüzünün doğal yaşam akışını derinlerden sarsacak bir etki yaratacak.
Sıcaklık ortalamalarının artmasına neden olan en büyük etkense dünya kaynaklarının, kapitalist birikim uğruna tüketilmesi. Bu vurdumduymazlık gezegenin başına umulmadık feleketler getiriyor.

Su kaynakları hacminde azalma

Yükselen sıcaklık yüksek bir buharlaşma oranı getiriyor. Bu durum kimi bölgelere şiddetli yağışa yol açarken, kimi bölgelerde de şiddetli kuraklıkların yaşanmasına neden oluyor.
Küresel ısınma sonucu dünyanın bazı yerleri sular altında kalacak olsa da, bir kısmı da çok fazla ısınacağından kurak hale geçecek. Bu durumdan en fazla etkilenecek kıta kara yazgılı Afrika olacak. Avrupa ülkelerinin de bu kuraklıktan nasibini alacağı düşünülüyor.

Canlılar uyum sağlayamıyor

Arizona Üniversitesi'nde Ekoloji ve Evrim Biyoloğu olan John Wiens'e göre canlı türlerinin atmosfer sıcaklığındaki bir derecelik değişime ayak uydurması için 1 milyon yıl gerekiyor. Son bulgulara göre küresel iklim değişikliği evrim sürecinden tam 10 bin kat daha hızlı. Bu yüzden birçok türün yok olma tehlikesi artıyor.

Buzullar eriyor

Çağlar kadar eski buz kütleleri on yıllar içerisinde eriyip yok oluyor. Arktik bölgelerde eriyen buzullar beraberinde ek sorunlar getiriyor. Eriyen buzulların altından açığa çıkan metan gazı atmosfere salınıyor ve böylece küresel sıcaklık ortalamalarının daha hızlı artmasına neden oluyor. Artan sıcaklıklar ise erimeyi hızlandırıyor.

Ek felaketler

Kış aylarının ılık geçmesinin insan vücudunun savunma sisteminin zayıflamasına yol açtığı belirtiliyor. Bu durum grip salgınlarının artmasına ve yeni grip türlerinin ortaya çıkmasına neden oluyor.
Eriyen buzullar ve karlar birçok yerde heyelan ve çığ vakalarının artmasına sebep olurken sıcak su akıntıları kasırgaların artmasına neden oluyor. Öte yandan kuraklık ve tarımdaki verimsizilik büyük insan göçlerine neden olacağı, toplu ölümlerin boy göstereceği söyleniyor.

Balık çiftlikleri doğaya ve sağlığa zarar veriyor

Krizden çıkış yolu olarak sürekli yeni kar alanları bulmak zorunda olan sermayedarların son yıllarda en çok yatırım yaptığı alanlardan birisi gıda üretim sektörü oldu. Gıda üretim sektöründe ise deniz ürünleri yetiştiriciliği son yıllarda yüksek kar oranları nedeniyle özel bir öneme sahip oldu. Artık dünya üzerinde yıllık 150 milyon tonluk su ürünleri tüketiminin yüzde 30'undan fazlası yetiştiricilik yoluyla karşılanmaktadır.
Elbette ki bu durumun doğa ve insan sağlığı üzerinde ciddi etkileri ortaya çıkıyor. Kıyılardan kimi zaman birkaç yüz metre, kimi zaman birkaç km açıkta ağlarla çevrilmiş bölgelerde, balıkların ticari amaçlı yetiştirildiği tesisler (balık çiftlikleri) deniz ekosistemini tehdit etmekle kalmıyor, insan sağlığı üzerinde de ciddi etkilere yol açıyor.

Doğal denge üzerinde tehdit

Çiftliklerdeki balıklar yapay yemlerle besleniyor. Kullanılan yem ve hayvan artıkları suyun dibine çökerek çiftliklerin bulunduğu koyların dibinde 30 ile 50 cm kalınlığında bir atık tabakası oluşmasına neden oluyor. Bu atık tabakası deniz dibindeki ekoistem üzerinde büyük hasarlara yol açıyor. Üstelik bu atıkların bir kısmı da sahile kadar ulaşarak sahiller kirliliğe neden oluyor.
Deniz içerisinde çözünmüş oksijenin azalmasına neden olan bu tesisler, deniz canlılarının ölmesine neden olurken, denizlerde alg (yosun) oluşmasına da zemin hazırlıyor. Bu da ekosistem üzerinde ciddi bir baskı oluşturuyor. Ağlardan kurtulup denize karışan balıklar ise çifleşerek antibiyotikleri diğer balıklara taşıyabiliyor ve genetik çeşitlilik üzerinde ciddi bir tehdit oluşturabiliyor.

İnsan sağlığına etkileri çok ciddi

Çiftlik balıklarını tüketenler büyük sağlık problemleri yaşayabiliyor. Çünkü çiftlik balıklarına hastalıklardan korunmaları amacıyla yüksek dozda antibiyotik veriliyor. Bu antibiyotikler besin yoluyla vücudumuza giriyor. Böylece hastalıklara karşı vücudumuzun direnci düşüyor.
Balığa 200 katı verilmiş olan bir ilacın, insana ancak 500 katı verildiğinde faydası görülüyor. Bu, insanın bağışıklık sistemine zarar veren bir durum oluşturuyor. Böylece insanlarda görülen hastalık çeşitlerinde artış görülüyor.

Çiftlik sahipleri zorbalığa başvuruyor

Geçimini kıyı balıkçılığıyla sağlayan balıkçıların durumu da düşündürücü. Arkasına devlet desteğini alarak denizde istediği gibi at koşturan sermaye sahipleri, balıkçıların geçimini sağlamasını da engelliyor. Kimi zaman kıyıları boydan boya saran çiftlikler yüzünden balıkçılık faaliyeti yapılamaz oluyor.
Sit alanlarına çiftlik kurmaktan çekinmeyen çiftlik sahipleri doğal güzellikler üzerinde ciddi tahribatlar yaratırken, çiftliklere zarar verdiği gerekçesiyle yunus ve Akdeniz foklarını gözünü kırpmadan öldürebiliyor.
Çevre Etki Değerlendirme süreçleri yerel halk tarafından engellense de çiftlik sahipleri birçok yerde kaçak çiftlik kurmaktan çekinmiyor.

Kimi zaman kıyıları boydan boya saran çiftlikler yüzünden balıkçılık faaliyeti yapılamaz oluyor.

GENÇLİK

Gezi ruhu üniversitelerde

Üniversitelilerin öz örgütü olma iddiası taşıyan Genç Sen, AKP'nin ve sermayenin üniversiteye atacağı her adımın karşısında duracak, yasaklara ve baskılara karşı üniversitelinin sesi olacak ve o sesi de herkese duyuracaktır. Yaratıcılığımız, kalemimiz, kitabımız, gaz maskemiz ve baretimizle hazırız!

Juliana Gözen

Haziran İsyanı ile yükselen toplumsal muhalefet, yaz boyunca devam eden, arada durup nefes alsa da, forumlarda düzenli buluşan halk, isyana yeni bir biçim kazandırdı.
Forumlar, AKP'nin attığı her adımın karşısında dikilerek, politika üretemez ve kendisini övemez hale getirdi.

Gözler üniversitelerde

AKP'yi gerginlikten şekilden şekle sokan Eylül, tribünlerden yükselen slogan sesleriyle ve geçen yılı da AKP'ye kabusa çeviren ODTÜ'nün yeniden sahneye çıkmasıyla geldi. Eylül ayındaki ufak kıvılcımlarla büyüyen hareket, baskı karşısında sinmeyeceğini göstermiş oldu.
ODTÜ yeni dönemin kıvılcımını çaktı, buna karşılık AKP karşı hamleleri geliştirmeye başladı, hiç boş durur mu? Yasaklarla dolu üniversite açılışlarına start verdi. Stant açma, afiş asma, bildiri dağıtma yasak edilerek, üniversitedeki hareketliliğin önüne geçilmek istendi.
Yasakları koyarken dikkatli de davranan AKP, Taksim direnişinden fazlaca korkmuş gibi görünüyor. Geçen senelerde rahatça yüksek öğrenimde kendi politikaları doğrultusunda bir kanaldan bir kanala atlar gibi değişiklik yapmaya çalışan, bakanlarını o üniversiteden bu üniversiteye gezdiren AKP, bu sene bakanların üniversite açılışlarına katılmaması kararını aldı.
Bu durum elbette ki AKP'nin en çok üniversitelere saldırması gerçeğini değiştirmiyor. Özel güvenliğin yerine polisin kampüs içine girmesi hızlandırılmaya çalışılıyor. Karşısında, Taksim ve ODTÜ direnişini arkasına almış ve saldırılara yaratıcı cevaplar üretebilen bir gençlik hareketi var.

Ortak akıl, birlikte hareket

Gezi direnişin açığa çıkardığı yeni bir toplumsal muhalefet tarzı olarak forumlar, gençlik tarafından üniversiteye de taşındı. Gezi ruhunun üniversitelerde devam etmesi, ortak akıl geliştirme ve birlikte hareket etme, yeni dönemin inşasının harcını oluşturan özelliklerden bir kaçı.
AKP'nin her anlamda sıkıştığı ve halkın çareyi sokakta aradığı bir dönemde bayrağı en öne taşıyan üniversiteliler, Haziran ayında yaşadıklarını da bilincinde biriktirdiklerine ekledi. Bu biriktirdiklerini bir vücutta toplayıp, AKP iktidarının üniversiteleri sermayenin kontrolüne teslim etme ve kendi politikalarını uygulayacakları bir kürsü haline çevirme çabalarını tam tersine çevirmeli.

Şimdi direnişi üniversiteye kampüslere sıçratma zamanı

Yeni bir dünyanın temellerini atmak için yeni muhalefet tarzlarını beraberinde getiren Direniş, aynı zamanda birlikte olabilmeyi ve buna karşı mücadele etmeyi de herkese gösterdi, öğretti.
Gezi direnişinde ilk tokatını yiyen AKP, bunu hazmedip aşmayı beceremeyince gerildi, sinirli ve şaşkın bir tutumla daha çok baskıyla yanıt üretmeyi denedi, halen de bunu sürdürüyor. Bu tutumun çözüm olduğunu sanıyorsa, çok safmış.
Daha çok baskıya daha çok direniş cevabını veren halk, direnişin merkezlerini çoğalttı ve yaydı.
Şimdi sıra direnişi üniversiteye, kampüslerin tam ortasına sıçratma zamanı.
Üniversitelilerin öz örgütü olma iddiası taşıyan Genç Sen, AKP'nin ve sermayenin üniversiteye atacağı her adımın karşısında duracak, yasaklara ve baskılara karşı üniversitelinin sesi olacak ve o sesi de herkese duyuracaktır.
Biz bu filmin sonunu biliyoruz. Yaratıcılığımız, kalemimiz, kitabımız, gaz maskemiz ve baretimizle hazırız!

Forumlar üniversitede

Üniversitenin kendi ihtiyaçları üzerinden şekillenen forum gündemlerinde, direnişin ruhunun üniversitelere nasıl taşınacağı da sürekli tartışılıyor. Kampüslere ve fakültelere Gezi'nin neşesini ve cesaretini taşımak hedefleniyor.

Öğrenci gençlik hareketi kendi tarihsel rolü olan ve bu coğrafyada önemli kavşaklarda kritik rol almış bir hareket. Yaşadıklarını geçmişten bu güne biriktiren kazanım haline dönüştüren bir toplumsal güç. Bugünün gerçekliğinde Gezi direnişi gibi muazzam bir kalkışmanın hemen sonrasında ne gibi bir yol izleyeceği oldukça önemli.
Gezi öncesinde, süreci ayaklanma boyutuna taşıyacak birikmenin önemli taşlarını koyan öğrenci hareketi, direniş esnasında da tüm bileşenleriyle sahnedeydi.
Şimdi, Direnişin o büyük dönüştürücü gücünün toplumun her kesimini etkilediği gibi üniversiteleri de etkileyeceği açık. Peki, direnişin toplumsal güçlerin kontrolünde ilerleyerek sürekliliğini sağlayan forumlar, gençlik mücadelesi ile ne kadar buluşabilecek?
Öğrenci hareketi veya üniversite içerisindeki farklı muhalif odaklar açısından, forumlar gerçekten alternatif örgütlenme modeli mi?
Gezi direnişi öncesi süreçlerde birçok kez birlikte hareket etme yönünde önemli tartışmalar yürüten öğrenci hareketi, bu yolda başarılı başarısız önemli ittifaklar ve birliktelikler yaptı. Çoğu kez siyasi güçlerin hegemonya mücadelesiyle dağılan bu ittifaklar genelde sonuçsuz kaldı.

Kötü hatıralar

Şimdi birçok kişinin kafasında bu olumsuz eski tecrübeler geziniyor olmalı. Lakin şunu unutmamak gerekir ki yaşanan eski ittifak ve birlik girişimleri böylesi güçlü bir toplumsal hareketliliğin üstüne inşa edilmedi. Tüm muhalif özneleri aşan ve geride bırakan, sadece siyasal alanda sıkışıp kalmayıp toplumsal alanın tüm hücrelerine nüfus eden bu ayaklanma, başka bir süreci tarifliyor.
Bu önemli deneyime kendi dar kalıplarını dayatmaya ve oraya kendi imzasını atıvermeye çalışanlara söyleyecek pek bir şey yok. Bu türden dogmatikler zaten yeni dönemin hareketinde elenecekler ve zaten kendileri de çoğu kez yeni hareketin dışında duruyorlar.

Ezberi boz, sürece odaklan

Üniversitenin kendi ihtiyaçları üzerinden şekillenen forum gündemlerinde, Direnişin ruhunun üniversitelere nasıl taşınacağı da sürekli tartışılıyor. Kampüslere, fakültelere ve sınıflara Gezi'nin neşesini ve cesaretini taşımak için yapılan, merdiven boyama ve Direniş de kaybettiğimiz arkadaşlar için ses çıkarma eylemleri bunlardan bir kaçı sadece. Forumlar, yıllardır üniversitelerde söz, yetki ve karar hakkı talep eden üniversitelilerin kendi alternatif meclisleri olmaya adaydır.
Henüz forumlar tüm üniversite bileşenlerinin katıldığı ve aldığı kararlarla üniversiteyi belirleyen bir güçte olmasa da, hareket ederek biriktiriyor ve güçlenip büyüme potansiyelini taşıyor.

Bu sefer başka

Şu son 5 ayda yaşadıklarımız üzerine söz alırken bile herkesin heyecanlandığı bir başka dönemi yaşıyoruz. Üniversite muhalefeti açısından, halen de sürmekte olan bu "olay"dan bağımsız hareket etmek mümkün değil.
Tarih açan Haziran ve sonrasında an be an yaşanan dönüşüme öğrenci hareketinin kapılarını açması, onu yükseltmesi ve kampüslerde muhalefet odağı haline gelebilmesi için, sabıra, cesarete, disipline, sorumluluğa ve bolca enerjiye ihtiyacı var.

#Direniş zamanı

Eğitimi bir yapboz tahtasına çevirmeye, liseli öğrencileri apolitikleştirmeye ve eğitimi metalaştırmaya çalışan hükümete karşı demokratik ve özgür lise talebimizi ve mücadelemizi omuz omuza devam ettireceğiz.

Arda Doğancı

Taksim Gezi Parkı'nda başlayan, ardından tüm yurda yayılarak devam eden ve halkımızın ortak iradesinin sesi olan direniş, hükümetin çeşitli yollarla uzun süreden beri örmeye çalıştığı "korku duvarını" yıkmış ve gerek Türkiye, gerekse dünya kamuoyuna haklılığını en güzel şekilde duyurmuştur.
Direniş sırasında insanlık dışı muamelelere ve şiddete maruz kalan ve hatta hayatını kaybeden direnişçiler, hükümetin baskıcı, inatçı ve duyarsız politikasının nasıl bir seviyeye geldiğini gözler önüne sermektedir.
Gerek Gezi Parkı gerekse sonradan yurdun dört bir yanında gerçekleşen bu eylem ve direnişlere en büyük katılımı liseli ve üniversiteli gençler sağlayarak direnişin ateşini canlı tutmada büyük rol oynamışlardır. Bunun farkında olan hükümet, son zamanlarda baskıcı politikalarını özellikle üniversitelerin ve liselerin üzerine odaklamıştır.

Baskı furyası

Bu sene açıklanan Yeni Ortaöğretim Yönetmeliği aracılığıyla da öğrencileri adeta bir deneme tahtası gibi kullanmaya ve baskılarını sürdürmeye kararlılar. Devamsızlık süresi on güne indirilmiş, üst üste iki gün devamsızlık yapan öğrenci hakkında disiplin cezası uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu maddeyle liseli öğrencilerin sıklıkla gerçekleşen eylemlere ve direnişlere katılmasının önüne geçilmek istenildiği gayet açık değil mi?
Ders saatlerinin 40 dakika olarak eşitlenmesi, sınıf mevcutlarının 30 ila 40 arasında olacağının söylenmesi, başarı puanının 50'ye çıkarılması ve öğrencilerin sınav notlarına mahkemede itiraz haklarının ellerinden alınması gibi değişikliklerin yanında, yurt dışında ilköğretimi bitiren ya da 9. sınıfı tamamlayanların, Türkiye'nin en köklü liselerine bile sınavsız nakil olabilmesinin önünün açılmasıyla eğitimde fırsat eşitliğinin bir kez daha önüne geçilmiştir.
Ayrıca okulların hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatilleri dâhil olmak üzere gerektiğinde 07.00-24.00 saatleri arasında yıl boyunca açık bulundurularak, şartları uygun olan bütün okullardan özel sektör ve belediyelerin tam gün, tam yıl yararlanılabilmesinin önü açıldı. Bu yolla kışın okul olarak kullanılan bina, yazın adeta bir işletme olarak kullanılacak.

Liseliler evlensin mi?

Ve yine son zamanlarda çok tartışma yaratan lisede evlilik sorunu bu yönetmelikle birlikte bizzat MEB tarafından teşvik edilmiştir. 4+4+4 sisteminin dayatmaları sonucu kız çocuklarının okullaşma oranı azalma göstermişken, hükümetin lisede evliliğe açık liselere nakil şartıyla onay vermesi de dikkat çekici ayrıntılardan birisi.

Özgür lise

Gezi direnişinin o büyülü ve dönüştürücü gücü ile hareket eden liseliler bu baskı girişimlerine en güzel cevabı verecekler.
Eğitimi bir yapboz tahtasına çevirmeye, liseli öğrencileri apolitikleştirmeye ve eğitimi metalaştırmaya çalışan hükümete karşı demokratik ve özgür lise talebimizi ve mücadelemizi omuz omuza devam ettireceğiz.
Liselilere çağrımız; şimdi: "Direniş Zamanı"dır.

EMEK

‘Esnek ve güvencesiz’ hayatlar

Türkiye emek piyasası, neo-liberal politikaların etkilerinin en net görüldüğü ve en yoğun uygulandığı alan olarak çeşitli biçimleriyle karşımıza çıkıyor. çeşitli biçimleriyle karşımıza çıkıyor. Emek sömürüsü, 90’ların başında sermayenin zararlarının telafisi için, işten çıkarmalarla katmerlendi.

Perihan Koca

Türkiye’de güvencesiz çalışma, neoliberalizmin 2. Evresi olarak ayırabileceğimiz 90’lı yıllarla beraber yaygınlık kazandı.
Türkiye emek piyasası, neo-liberal politikaların etkilerinin en net görüldüğü ve en yoğun uygulandığı alan olarak çeşitli biçimleriyle karşımıza çıkıyor.
Emek sömürüsü, 90’ların başında sermayenin zararlarının telafisi için, istihdam azaltma ve işten çıkarmalarla katmerlendi.
90’ların ortalarına geldiğimizde ise, istihdam alanının genç emekçilerden oluşmaya başladığını ve bu nüfusun yarıdan fazlasının, güvencesiz işlerde istihdam edildiğini gördük.
Emek sömürüsünün giderek derinleşmesi, özellikle AKP iktidarıyla yeni ve yükselen bir ivme kazandı.
AKP, henüz iktidarının ilk yılları olan 2003’lerde 4857 sayılı İş Kanunu ile, Erdoğan’ın şimdilerde sıkça yinelediği “2023’te Dünya’nın en büyük 10 ekonomisi arasına girme” hedefinin ilk tohumlarını atmıştı.
Bu İş Kanunuyla, yepyeni esnek ve kuralsız çalışma biçimleriyle tanıştık.
Geçici işçilik, kısmi süreli çalışma, çağrı üzerine çalışma, belirsiz süreli iş sözleşmeleri, telafi çalışmaları vs…
Sosyal hakların ortadan kaldırılmasıyla güvencesizleştirilen ve sermayenin ihtiyaçları gereğince kolayca eğilip-bükülebilecek niteliklere ve serbestliğe sahip yeni iktidar biçimleri…
Yeni iktidar biçimleri diyorum, çünkü üretim sistemlerinin değişimi sermayeye içkin ve siyasi bir karakter taşır.

“Esneklik yeterince esnek değil !”

2008 krizi ardına, daha da yükselen bir ses oldu “esnekleşme”.
Sömürü düzeninin mevcut dev hacmi,

esneklik ve güvencesizlik politikalarıyla artırılıp, derinleştirildi.
2011 Torba Yasası ile, 2003 İş Kanunu’nda kabul gören esnek çalışma biçimlerine yenilerini eklemek ve sermaye ihtiyaçlarını kısıtlayıcı tüm düzenlemeleri ortadan kaldırmak hedefleniyordu.
Öyle ki, Torba Yasa’nın torbası giderek şişiriliyor ve yasa güvencesizliği taçlandırıyordu.

Yetmez! Daha derin sömürü!

Kuralsız ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştırılacağı sermayenin reorganizasyon süreci “Ulusal İstihdam Strateji” siyle (UİS) programlanıyor.
Çalışmalarına 2009’da başlanan UİS, ısrarla, yeniden gündeme getirilerek, karşımıza belli önerilerle çıkıyor:
Esnek çalışmanın, (esnek zaman/ evden-uzaktan çalışma/çağrı üzerine çalışma/geçici iş sözleşmeleri vs.) ucuz iş gücü için taşeron çalışmanın, her halinin yasal olacağı, kıdem tazminatının belli bir fona devrilerek tasfiye edileceği ,emek sömürüsünün ve kar oranlarının maksimize edileceği, planlı programlı yeni kölelik düzeni!

Güvencenin tasfiyesi

AKP ekonomisinin istihdam biçimi, en çıplak haliyle önümüzde duruyor. Güvencesiz, kuralsız, belirsiz hayatlar!
Çalışma yaşamının “özgürleşmesi” gibi gösterilen bu uygulamalar, emekçiler için özgür(!) kölelik düzenine dönüştürülüyor ve zamanı/ mekanı/ üretimi yekten parçalıyor.
Koşullar, emek gücünü satarak geçinmek zorunda olanlar için, her geçen gün daha ağır bedelleri beraberinde getirmektedir.
Güvencesiz istihdam/işçilik, Türkiye işçi sınıfının temel niteliğini oluşturuyor.
Ve artık güvencesizlik, beyaz- mavi yakalı ayrımı gözetmeden emekçilerin tümünün paylaştığı bir ortaklaşma halidir.
Esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerinin dünya ölçeğinde çeşitlenerek yaygınlaşacağı ve yerleşeceği aşikardır.
Çelişkilerin ne kadar derin olduğu ortada; uzayan iş saatleri, düşük ücretler güvencesiz çalıştırma ve geçim sıkıntısı içinde kaybolup giden milyonlarca yaşam.

İşçi sınıfının iradesi işsizlik ile sınanıyor

Bugün, işçi olmanın aynı zamanda işsiz olmak olduğu bir dönemdeyiz. Bir işten diğerine, her an ve sıkça geçiş yaşanılan, herkesin her işi yaptığı(!), belirsiz ve geçici, parçalanmış sektörler ağının varoluş dönemindeyiz.

Kapitalizm, her dönem ve koşulda kronik bir işsizlikle içiçe var oluyor. Yapısal işleyişi bu sonucu yaratıyor.
Marx’ın “kapitalist birikim sürecinin kaldıracı-kapitalist üretim biçiminin varlık koşulu” olarak tariflediği işsizlik, tüm dünyada artarak devam ediyor.

2013 işsizlik verileri

DİSK-AR raporunun işsizlik verilerine göre, haziran döneminden bu yana işsizlik oranları yükseliyor.
“Umudu olmadığı için ya da diğer nedenlerle (mevsimlik işçiler dâhil) son 3 aydır iş arama kanallarını kullanmayan ve bu nedenle işsiz sayılmayanlar dâhil edildiğinde işsizlik oranı yüzde 17,7, işsiz sayısı 5 milyon 274 bin kişi olarak gerçekleşti. Kadınlar için geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 27, gençler için yüzde 31 oldu. Gizli işsiz olarak görülen eksik ve yetersiz istihdam edilenler de ilave edildiğinde genel işsizlik oranı yüzde 21,3, işsiz sayısı 6 milyon 344 bin düzeyinde.”
1970’lerden itibaren, üretim sürecinde deregülasyon olarak tariflenen süreç, yükselen bir ivme kazandı.Bu süreç piyasanın serbestliğinin mutlaklaşması anlamına geliyordu aynı zamanda.
Çalışma koşulları giderek güvencesizleştirildi, geçici istihdam yaygınlaştı, taşeronlaşma, kayıtdışı, kuralsız ve düzensiz çalışma biçimleri arttı.
Özellikle kadın ve genç nüfusunu kapsayan bu istihdam alanlarının 3/2’den fazlası ise, süreli ve geçici işlerde yoğunlaştırıldı.
Yine DİSK-AR verilerince, “Türkiye’de geçici çalışma yüzde 40 oranında artış gösterdi.
Kısmi süreli çalışanların yüzde 84’ü, geçici işlerde çalışanların ise yüzde 62’si kayıtdışı istihdam edildi/ediliyor.
Bugün, söz konusu “esnek ve güvencesiz çalışma politikaları” işsizlik sorununa çözüm olarak sunuluyor. Ve bu politikalar, çalışma yaşamında giderek kalıcılaşıyor.
İşçi sınıfını, işsizlik kırbacıyla terbiye ederek, işçi-işsiz nüfus arasında karşıtlık ilişkileri geliştiriliyor.
Öyle ki, işçiler, giderek büyüyen işsiz nüfusunun yarattığı basınç ile uzun çalışma saatlerinde, ağır çalışma koşullarında, düşük ücretlerle ve güvencesiz çalışıyorlar.
Aynı zamanda, sürekli işsiz kalma kaygısı ve işsizlik tehdidinin yarattığı korkuyla, var olan koşullara boyun eğmek durumunda kalıyor.(!) Dışarıda bekleyen dev işsiz ordusu, sermayenin en önemli silahı olma niteliğini koruyor.
Bugün, işçi olmanın aynı zamanda işsiz olmak olduğu bir dönemdeyiz. Bir işten diğerine, her an ve sıkça geçiş yaşanılan, herkesin her işi yaptığı (!), belirsiz ve geçici, parçalanmış sektörler ağının varoluş dönemindeyiz. Sermayenin sürekli yükselen oranda toplumsallaştığı ve bağlı olarak herkesin işçileştiği ve aynı zamanda işsizleştiği bir dönemdeyiz.

“Beyaz yakalı” işsizliği büyüyor

Bugün artık, işsizlik, eğitimsizlikten, vasıfsızlıktan ya da işsizlerin tembelliğinden kaynaklanmıyor. Yeni bir işçi-işsiz yığını ve karakteri yaratılıyor...

Üretim sürecindeki yeni uygulamalarla, sınıfın gitgide artan niceliği ve parçalanıp farklılaşan biçim ve bileşenleri daha görünür yapısallık içerisinde.
Ekonominin “düzenlenir”, “denetlenir” olmaktan çıkartıldığı yeni politikalarla, işsizlik yapısallaşıyor. Her kesim için artık istisnai bir durum olmaktan çıkıyor.
Beyaz yakalı-mavi yakalı ayrımının silikleştiği, işsizliğin rekor düzeylere ulaştığı şimdilerde, değişen ve katmanlaşan bir sınıf tanımından söz ediyoruz.
İşsizlik girdabının “beyaz yakalı” olarak tariflenen, “ayrıcalıklı” ve statü sahibi olarak görülen kesimlerde de çarpıcı rakamlara ulaştığını görüyoruz.
RTE, 2010’da bir özel üniversitenin açılış töreninde “Evet, diploma var ama dil biliyormu? Bilgisayar kullanıyor mu? Hayır! Türkiye’nin mesleklerine, küresel meselelere vakıf mı? Mezun olduğu bölümle ilgili tecrübe edinmiş mi? Hayır!
Ben, ‘Her üniversitesi mezunu iş bulacak diye bir şey yok!’ dediğimde eleştiriliyorum, böyle bir iş garantisi dünyanın hiçbir yerinde yok!” diyordu kendi sözleriyle.

İşsizlik şiddeti!

Sermaye ve sözcüleri, doğrudan kendi politikalarının sonucu olan işsizlik olgusunu, “mesleksizlik, deneyimsizlik ve iş beğenmeme, aza kanaat etmeme” söylemleriyle meşrulaştırmaya devam ediyor.
İşsizlik, özellikle 70’lerden beri, tüm dünyada artarken, diplomanın ve eğitimin iş bulmada sağladığı avantajlar giderek sönümleniyor.
Bugün artık, işsizlik, eğitimsizlikten, vasıfsızlıktan ya da mesleksizlikten kaynaklanmıyor.
Aşağılanarak “işe yaramaz” olarak gösterilen işsiz nüfusun tembelliğinden, aylaklığından da kaynaklanmıyor.
Yeni bir işçi-işsiz yığını ve karakteri yaratılıyor...
Kendini sürekli pazarlayan, hızlı, atak, hırslı, risk alabilen, rekabet ilişkilerini iyi kollayan, çok becerileşmiş, ne iş olsa yapacak ve gençleşen, kadınlaşan yeni işçi profili.

Güvencesizleşen ve belirsizleşen hayatlar

İşsizliğin yarattığı şiddeti, sadece ekonomik olarak okumamak, ne denli yaşamsal olduğunu analiz etmek de zaruridir.
Geçim zorluğu yaşamak, borçlanmak, yoksullaşmak gerçekliklerinin ötesinde, aynı zamanda işçilerin duygu dünyasında yaratılan, sosyal-psikolojik bir yan da var.
İşe yaramamazlık, aidiyetsizlik ve yaşamdan ötelenme gerilimlerinin birbirlerinin üstüne binerek harmanlandığı işsizlik deneyimleri, farklı ayrımcılık mekanizmalarını da doğuruyor.
Küresel sermaye kriz içinde azmanlaşırken, güvencesizleşen ve belirsizleşen hayatlar nüfusu da devleşiyor.

KENT

Yedikule Bostanları

Bostanlarımız, tarihçi Aleksandar Şopov'un tanımladığı gibi "Antik bir şehir bölgesi içinde mevcut dünyanın en eski tarım alanı" olarak kentin önemli bir kültür varlığı, tarım tarihi araştırmaları için eşsiz bir bilgi kaynağı.

Yiğit Özar

Yüzlerce yıl İstanbul'un kent dokusu içinde varlığını sürdürmüş, kent sakinlerini beslemiş bostanlar, yapılaşma arttıkça yavaş yavaş kaybolup gitti. Bu kayıp; insanların ucuz ve taze gıdaya ulaşabilmesi şansının da azalması, toprağı işleyen pek çok insanın geçim kaynağının yok olması anlamına geldiğinden, bu konunun nostaljik bir yakınmadan daha fazlasını hak ettiğini şimdiden belirtelim.

"Asrın projesi" denilen Marmaray nedeniyle yok edilen Langa (Yenikapı) bostanları bunun en son örneğiyken, geçtiğimiz günlerde suriçinde günümüze ulaşabilmiş en büyük bostanlardan Yedikule Bostanları da Fatih Belediyesi'nin sözde "park" projesiyle moloza gömülmeye başlandı.

Bunun üzerine tarih, arkeoloji ve mimarlık gibi farklı dallardan uzmanların, bostancılarla iletişime geçmesiyle "Yedikule Bostanlarını Koruma Girişimi" ortaya çıktı ve belediyenin bostanları görmezden gelen projesine karşı yeni bir mücadele örülmeye başlandı.

Kentin önemli bir kültür varlığı

Yedikulekapı-Belgradkapı arasında suriçinde kalan bu bostanları 1500 yıllık kara surları sınırlamakta. Geç antik çağın en etkileyici savunma sistemi olan kara surlarının çevresinde Bizans devrinde dahi tarım yapıldığını MS.6. yy'da yazılmış Geoponika adlı metinden öğreniyoruz.[1] Bu üretimin Osmanlı devrinde devam ettiğini en erkeni 17. yy a ait vakfiyelerde ve J.B. Chevalier'in 1786 tarihli haritasında görebiliyoruz.[2]

Bostanlarda bu tarımsal üretimin mimari kalıntıları da mevcut. Ahşap bir ev, müştemilat yapıları, ahır, kuyu, sarnıç ve seki duvarları; Osmanlı ziraat tekniğinin işler durumdaki örnekleri. Bostanlarımız, tarihçi Aleksandar Şopov'un tanımladığı gibi "Antik bir şehir bölgesi içinde mevcut dünyanın en eski tarım alanı" olarak kentin önemli bir kültür varlığı, tarım tarihi araştırmaları için eşsiz bir bilgi kaynağı.

Nasıl zarar verildi?

Aslında Yedikule bostanlarının bir bölümü zaman içinde depolama alanı, otopark, halı saha, stadyum, yeşil alan, sosyal tesis inşa etmek gibi nedenlerle yok edilmiş. Bunun en vahim örneği Erdoğan Bayraktar'ın ilk göz ağrısı Yedikule Konakları. Emlak sitelerinin "Marmaray'a 950 metre mesafede" diye pazarladığı bu kapalı site de yakın zamana kadar bostandı. Önce futbol sahası yapıldı ardından da site.

5 Temmuz'da 5 metreyi bulan tarihi su kuyuları tahrip edildi. Hacı Piri Sokak'ın bostanlar ile surun arasındaki bölümü arkeolog denetimi olmadan kepçelerle kazılarak kaldırıldı.[3]

Yenikapı yani Langa bostanlarındaki arkeolojik kazıların kent tarihi hakkında bildiklerimizi nasıl alt üst ettiğini hatırlarsak, burada yok edilen arkeolojik dolguda kaybettiklerimizin ne kadar mühim bilgi kırıntıları olduğunu anlayabiliriz.

Bütün bu yıkım Fatih Belediyesi'nce hazırlanan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) tarafından uygulanmak üzere ihale edilmiş olan "Yedikule Kapı ile Belgrad Kapı Arası Kara Surları İç Koruma Alanı Rekreasyon Projesi" yani bir kent parkı inşa etmek için yapılıyordu.

Belediye sur çevresinin "güvenlik sorunlarını" ve kurban kesim alanını bahane ederek bu park projesini savunuyordu. Oysa ki yıllardır bölgeyi bakımsız bırakarak güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasını sağlayan ve daha önce bir bostanı bozarak kurban kesim alanı yaratan bizatihi belediyenin kendisiydi.

Proje tam bir yapılaşma projesi

Nitekim, Kutup Planlama tarafından hazırlanan uygulama projesine bakıldığında; büyük su kanalları, otopark ve kafelerle bolca yapılaşmış bir park projesiyle karşı karşıya olduğumuz, projede ne bostanların ne de surların dikkate alındığı, İsmail paşa bostanının tescilli ahşap evi ve müştemilatının projeye işli dahi olmadığı, ama tasarımcıların dikkatlerini Yedikule Konakları'ndan eksik etmediği görülmekte.

Tüm kot düzenlemelerinin kapalı bir site olarak mahalleyle ilişkisiz Yedikule konaklarının bu "park"la ilişki kurmasını sağlayacak şekilde yapıldığı, tonlarca molozun bu sitenin bahçe kotuna ulaşabilmek için döküldüğü görülmektedir.

Avan projeye göre söz konusu parsellerin Begrad Kilise'sinin tarihi bostanıyla birlikte imara açıldığı görülüyor. Mahallede belediye tarafından tanıtımı yapılan projede ise bu "detay" elbette gösterilmedi.

Bostanların yanı sıra bostana sınır olan konutların da tehlikede olduğu ortaya çıktı. Sonuç olarak hukuksuz bir biçimde tek bir alan için üç farklı planın var olduğu, belediye yöneticileri kiminle görüşüyorsa o planı kullanarak projenin propogandasını yapmakta olduğu ortaya çıkmış oldu.

Tepkiler üzerine Fatih Belediyesi "100'er metrekarelerik 8 adet bostanın" revize ettikleri projede korunacağını iddia etti. 100'er metrekarelik bahçelerde yapılanın kentsel tarım olamayacağı olsa olsa bir tür hobi bahçeciliği olacağı ortada. Oysa ki biz 30 dönümü moloza gömülmüş yaklaşık 60 dönümlük bir kentsel tarım alanından söz ediyoruz.

Böyle bir üretimi 100'er metrekarelilk süs bahçelerinde yapmak mümkün olmayacaktır elbet.

[1] Ricci, A., "İstanbul'da Manevi Kültürel Miras: Kara Surları'nın Bizans Bahçeleri", 3. Uluslararası Tarihi Yarımada Sempozyumu, 2008, s.66.
[2] Şopov, A. – A. Han, "Osmanlı İstanbul'unda Kent içi Tarımsal Toprak Kullanımı ve Dönüşümleri Yedikule Bostanları, Toplumsal Tarih 236, 2013.
[3] Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi 2013/27 sayılı yazısı

Dünyada kentsel tarımın tarihsel bir örneği

Dünya üzerindeki pek çok kentsel tarım alanı henüz tecrübe aşamasındayken, Yedikule bostanları yüzlerce yıllık bir gelenek olarak kentsel tarımı sürdürüyor. Dolayısıyla bu bostanların dünyadaki kentsel tarım deneyimleri için de önemli bir örnek olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim Yedikule bostanlarında açılan bostan okulunda üreticiler ustalarından öğrendiklerini kent bahçeciliği yapan gruplara aktarmaya başladılar bile.

Tıpkı yitirilen Langa bostanları gibi bu bostanın da kendine özgü bir ürün çeşidi var. 12.07.2007 tarih ve 26580 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu'na Tabi Tohumluk Çeşitleri Hakkında Tebliğ (Tebliği No: 2007/33)'de tescilinin yapıldığı belirtilen Lactuva sativa yani "Yedikule Marulu" bu bostanlarda yetişmekte. Arkeobotani uzmanı Dr. Chantel White'ın bostanlarda yaptığı incelemelere göre bazı türler bilinçli olarak ekilmese bile "yeraltı filizlenmesi" yöntemiyle kendiliğinden yetişiyor. Üstelik bunların bazıları çevresel değişikliklerden dolayı son 50 yılda bostancılar tarafından yetiştirilemeyen ürünler.

Bugün Yedikule'de iki farklı dönüşüm potansiyeli birbiriyle karşı karşıya. Bunlardan biri kentin en küçük bölgesinin bile rant uğruna talan edildiği kentsel dönüşüm projeleri. Yedikule'nin bostanların da dahil olduğu bir bölümünün 2005 yılında çıkan 5366 sayılı yasa kapsamında tıpkı Sulukule ve Tarlabaşı gibi "yenileme alanı" ilan edilmiş olması, Marmaray ve Yedikule sahilindeki mermer kulenin yanından karaya çıkacak lastikli tüp geçit projesi, TCDD arazilerinin özelleştirilmesi ve neyse ki mazide kalmış olimpiyat hayellerindeki "Golden gate" projesi ise sermaye birikiminin Yedikule'ye odaklanacağının göstergesi.

Bir diğer dönüşüm potansiyeli ise; Yedikule bostanlarını geri kazanmak, kendi kendine yetebilen şehirleri savunmak için bir fırsat sunuyor. Bu tür nadir üretim alanları, neo-liberalizmin tüketim alışkanlıklarına karşı dayanışmacı ekonomik modellerin hayata geçtiği müşterek alanlara dönüşebilir. Hangisinin hayata geçeceğini ise elbette vereceğimiz mücadele belirleyecek.

"Krize Karşı, Müşterekler İçin: "Yeni" bir Akdeniz'e Doğru"

Mataroa Yaz Buluşması, 2013

Mataora inisiyatifinin önemli özelliklerinden biri "Yeni" Akdeniz'de Radikal Araştırma Ağı Olanaklarını Keşfetmek ve çoklu mücadelelerin dayanışmasından öğrenmek, ve yeni bir siyasi vizyon geliştirmek.

Merve Çağşırlı
Matoroa Türkiye İnisiyatifi

Küresel kapitalizm tarafından ekonomik kriz söylemi ile neo-liberalizmin deney alanına dönüştürülmeye çalışılan Akdeniz Coğrafya'sında yükselen politik mücadeleleri anlamak, üzerine söz söylemek ve sözü eyleme dönüştürmek üzere Mataroa inisiyatifi Yunanistan'ın İkaria Ada'sında bu yaz bir araya geldi. "Sosyal ve politik mücadelelerin ortaklaştığı, dayanışmacı ve müşterek bir siyasi Akdeniz tahayyülü mümkün mü?" sorusu bağlamında ilk Mataroa Buluşması 8 farklı ülkeden 25 katılımcıyla Yunanistan'da bir araya geldi.

Çoğunlukla Akdeniz Bölge'sinde yaşayan ve(ya) çalışan sosyal bilimcilerden oluşan grup, Yunanlı sosyal antropolog Nikolas Kosmatopoulos ve Maria Bareli; Takis Geros, Dimitrios Zikos, Penny Koutrolikou'nun kurduğu inisiyatifin çağrısı üzerine Ikaria Ada'sında buluştu.

Mataroa aslında bir sembol

Buluşmaya ismini veren Mataroa aslında bir gemi. 1945 Aralık ayında, Yunanistan İç Savaşı öncesi ülkesinden ayrılmak zorunda kalan muhalif ve eleştirel yazar, sanatçı, düşünür, siyasetçileri vs… taşımış. Gemi ile, Fransa'ya ulaşabilen bu eleştirel düşünür ve aktivistler daha sonra, '68 baharında Fransa'da doğacak isyana da kendi rengini vermiş. Diğer bir deyişle, Mataroa ve ardındaki hikaye, modern Yunanistan siyasetinin mitsel bir sembolü olarak da görülebilir. Geminin tarihselliğinden hareketle, Mataroa bileşenleri de günümüzde tüm Akdeniz'de yeni bir radikal ve eleştirel bilgi üretim/iletişim/eylem ağı oluşturmayı hedeflemekte.

"Dayanışma" nın adası Ikaria…

Buluşmanın mekanı olan Ikaria Adası da tarihsel ve politik açıdan oldukça önemli. Ada günümüzde dayanışmacı ekonomi kültürünü devam ettirmekte. İkaria'ya dair diğer bir enteresan nokta ise, Yunanistan tarihinde sol düşünürlerin sürgün yeri olarak seçilmiş olması. Yunanistan sol tarihi açısından, günümüzde hala "dayanışmacı ekonomi" pratiğini yaşatabilen adanın, sürgün yeri olarak belirlenmesi ironik anılardan biri olmalı. Kapitalizmin tüm tarihi gibi...

Mataroa Buluşması

Mataroa Buluşması, 14-19 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirildi. Buluşma, yöntemsel ve biçimsel anlamda akademi/gündelik hayat karşıtlığının ötesine geçen bir yapının olasılıklarını mümkün kıldı.

Buluşmanın kurumsal destekleyicileri, toplantıların işleyişi, sunumların dinleyicilere çağrısı ve yürütülen tartışmaların biçimi pratik anlamda akademi içi/dışı olarak ayrıştırılan ve arasına kalın çizgiler çekilen bu alanların sınırlarının ortadan kalkmasının yollarını aradı.

Herkese açık yapılan sunumlarda Mısır, Türkiye ve Yunanistan'daki güncel politika ve mücadeleler bağlamında bölge halklarının deneyim paylaşımı sağlandı.

Neo-liberalizme karşı günlük hayatta direnme biçimleri ise Akdeniz'deki yeni çitleme hareketlerine su, toprak, orman kullanım hakkı ve hukukun işleyişi çerçevesinde mikro direnişler gündelik hayat üzerinden ele alındı.

Akdeniz'in çevresindeki ülkelerin, toplum ve toplulukların ortak yaşam kültürü ve mekansal bağlamları temelinde kurulan bu küçük sosyal bilimciler ağı, küresel sorular içeren kapitalizmin krizi, kent hareketleri ve halk isyanları, emek ve hak arayışları, mekansal çatışma, ekolojik geleceğe dair kavramsal tartışmaları ve vakaları Akdeniz toplumları ölçeğinde tartıştılar.

Mataora inisiyatifinin önemli özelliklerinden biri "Yeni" Akdeniz'de Radikal Araştırma Ağı Olanaklarını Keşfetmek ve çoklu mücadelelerin dayanışmasından öğrenmek, ve yeni bir siyasi vizyon geliştirmek. İnisiyatif böylesi bir siyasi vizyonu, akademik bilgiyi akademi dışına taşıyıp siyaset ile buluşturan bir yerden kurarak yapmayı amaçlamakta.

Yitirdiğimiz Ali Arıkan'ın anısına...

Dikkat okulda trans var

Trans erkekler ve trans kadınlar açılmamızdan, cinsiyet geçiş sürecinde yapmak istediklerimiz değişikliklere kadar geniş bir yelpazede hırpalanıyor ve yok sayılıyoruz.

Ulaş Sona/*Voltrans Trans Erkek İnisiyatifi*

Dikkat okulda trans var projesi ,Barış Sulu'nun trans erkeklerin görünürlüğüne katkı sağlamak için hazırlanmış bir video çalışmasıdır.
Trans erkekler olarak okulda, sokakta, ailede, kamusal alanda, hastanelerde ve daha sayamayacağım bir çok alanda ayrımcı, şiddet dolu ve transfobik davranışlara, yasalara ve yaklaşımlara maruz kalıyoruz. Ama bu ayrımcılıklar sadece trans erkeklere değil, LGBTT(Lezbiyen, Gey, Biseksüel,Travesti ve Transeksüel) toplumunda, hareketinde, varlığında vs. olan herkese karşı uygulanan bir politika.
Trans erkekler ve trans kadınlar özelinde düşündüğümüzde açılmamızdan, cinsiyet geçiş sürecinde yapmak istediklerimiz değişikliklere kadar geniş bir yelpazede hırpalanıyor ve yok sayılıyoruz.
Bütün trans erkeklerin yaşadıklarına dair konuşmak, yahut kesin yargıda bulunmak doğru olmasa da tanık olduğumuz ve haberimizin olduğu uygulamalar son derece bedenimizi ve yapmak istediklerimizi yok sayan bir yerde duruyor. Toplumsal cinsiyetin çok keskin öğretildiği okul sıraları, kendimizi bulma ve açılma sürecinde aileyle birlikte baskı kurmaktadır. Bu baskı önce "kız" ve "oğlan" çocuklarının birbirlerine olan ayrımcılığına, sonra kendisine ve daha sonra da toplumda birey olurken sorunlu bakış açısını yaratıp yaygınlaşmasına neden olmaktadır.
Her yerde söylediğimiz ve dilimize pelesenk olan mavi-pembe ayrımcılığıyla başlayan kimlik kodlaması, okul formalarının biçiminden, kesimine ve kılık kıyafet düzenlemesine kadar kendisini göstermektedir.
Beden eğitimi ve din derslerindeki keskin ayrımcı bilgiler(!) ve bu derslere katılım zorunluluğu, çocukların manevi ve fiziksel süreçlerini olumsuz

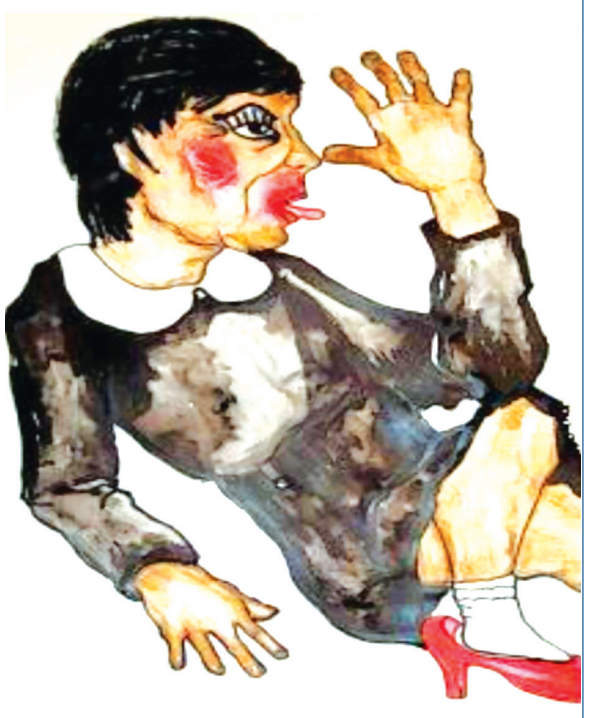

Sınıf geçmek, kurulan toplumsal cinsiyetin üzerine kat çıkmaya, toplumsal cinsiyeti derinleştirmeye dönüşmektedir. Tekrar tekrar vurgulanan bu ayrımcı bilgiler(!), bedeniyle barışık olmayan ve bedeniyle barışık olmak zorunda olmayarak sorgulayan trans çocukların karşısına kurallar bütünü olarak çıkmaktadır. Bu okul kurallarından sadece trans erkekler değil, trans kadınlar, transgender ve daha sayamayacağımız bir çok tanımlamadaki bireyler hasar görmektedir.
Okulda yaşadığımız zorlukları aşmak için, bütünlüklü bir mücadeleye ve bakış açısına ihtiyacımız var. Sadece okuldaki haklarımıza (kendimizi ait hissettiğimiz cinsiyete dair kıyafet giymekte özgür olmaktan kendimizi trans olarak tanımladığımız andan itibaren kimliğimizin değişmesine kadar bir çok hak...) sahip olmak, sağlık alanında yaşadığımız engel ve transfobik uygulamaları ortadan kaldırmaya yetmeyecektir.
Parçadan bütüne bakmak, bütünden parçayı görebilmek bu konuda da önemli ve geçerli. Ancak bir alandaki yaşanılanları görünür kılmak, her alanda yok sayılan ve trans erkeğin bile ne demek olduğunun bilinmediği bir düzeyde gerekli ve kıymetlidir.

Avusturya'da olan ya da doğan kendini göçmen olarak tanımlayan kişileriz

"Haklarımızı talep ediyoruz!"

Her şeyden önce oturma izni, çalışma izni, daha kaliteli bir iltica başvuru süresi, dil, özgür dolaşım hakkı, barınma hakkı. Sözün özü; yaşama hakkı, en temel insan hakları!

Ezgi Erol

24 Kasım 2012'de Traiskirchen'den sabah saatlerinde başlayan yürüyüşümüz akşam saatlerinde Viyana merkezde bulunan Sigmund Freud parkında sona eriyor. 30 kilometrelik bir yürüyüşümüzde hava soğuk, ama hareketlilik bizi ısıtıyor.
Her şeyden önce oturma izni, çalışma izni, daha kaliteli bir iltica başvuru süresi, dil, özgür dolaşım hakkı, barınma hakkı. Sözün özü; yaşama hakkı, en temel insan hakları!
Bu yürüyüşün amacı yapısal, sistematik Avusturya ırkçılığını görünür hale getirmek. Eylemimiz yürüyüşle sonlanmıyor, Sigmund Freud parkında çadırlarımızı kuruyoruz. Bir gündelik yaşam organizasyonu gerçekleştiriyoruz.
Enformasyon çadırı, paylaşım çadırları, mutfak, toplantı çadırları, kadınlar, lezbiyenler, trans bireylere ait çeşitli atölyeler… Bir komünün organizasyonu!
Parkın işgali ile kurulan komün bir ifşa sürecini ördü beraberinde. Peki, kimdi bu komünün bileşenleri? Kâğıtsızlar, iltica başvurusu pozitif gelmiş bireyler, belli zaman dilimlerinde Avusturya'da olan ya da doğan kendini göçmen olarak tanımlayan kişiler, Avrupalılar.
Homojen değil. Bir arada. Farklı. Renkleri, cinsiyetleri, dinleri ve dilleriyle ayrıcalıklarıyla farklı. Elbet benzerlikleri de var.
Bu süreç içerisinde, hareketin niteliği, grafiği de sıkça tartışıldı. Güvencelilerle güvencesizlerin ilişkisi nasıl kurulmalıydı? Kim, neden yürüyordu? Bu kadar farklı kesim bir araya gelmişken temsil problemini nasıl çözecektik?

Öz örgütlenme kararı

Bu bağlamda, tarihsel bir anı doğuran sorgulamalar ve paylaşımlar, bu hareketin "öz örgütlenme" olduğunu açığa çıkardı. Böylece mültecilerin kendilerini kendi sesleriyle, yapısal ve gündelik yaşam ırkçılığına dair kendi deneyimleriyle ve kendi kararlarıyla şekilleneceği bir hareket ortaya çıktı.
Göçmenlik sorunu, post-kolonyal sömürü ilişkileri ve savaş koşullarıyla kendini gösteren kuzey-güney uçurumu biçimindeki küresel gerçekliğin bir parçasıdır. Bu anlamda, etnikleştirmek, ırklaştırmak ve illegalleştirmek üzerinden gelişen bu yapısal şiddete karşı, mülteciler ve göçmenler bu hak mücadelesinde hareketin öznesi oldular.

Aralık operasyonu

Aralık'ta Parkın bir sabah operasyonuyla dağıtılmasının ardından, Votiv Kilisesine sığınıldı ve pazarlık süreci başlamıştı(!).
Bu arada medyada da mültecilere sıkça yer verilmiş ve hatta bazı yardım kuruluşları devreye girmişti. Hükümet yardım kuruluşları aracılığıyla bir kontrol mekanizması kurarak, hareketi içerden bölme politikası uyguladı. Hareket, mültecilerin açlık grevi eylemleriyle başka bir boyut kazanarak, devam etti.
60 gün süren bu açlık grevi sonucunda politik kazanımlar olsa da, taleplerin yerine getirilmesi konusunda Avusturya hükümeti sessizliğini(!) hiç bozmadı. Hareket ise, farklı konumlanmalarla, yer değiştirerek ve çeşitli eylemliklerle varlığını sürdürdü ve komünün ete kemiğe büründüğü sosyal bir merkeze dönüşüverdi.

Temmuz operasyonu

Temmuz ayının sonunda 20 mülteci, insan kaçakçılığı iddiasıyla gözaltına alındı, toplumsal ve kamusal alanda suçlu ilan edildiler. Aynı şekilde, 8 kişi sınır dışı edildi, 8 kişi hala tutuklu ve 4 kişiden de haber alınamıyor.
28 Eylül Ulusal seçimleri arifesindeki oy toplama mücadelesinde, mültecilerin durumunu gündemleştirilse de bu geçici bir durum. Mültecilerin hak mücadeleleri ise, direnişin öğrettikleri, yeni işgal planları ve eylemliliklerle direniş hattını örmeye devam ediyor.

Göçmen işçiler ve hatta göçmenleşen işçiler

Kağıt üzerinde hala "Türkiye göç alan bir ülke midir, değil midir" tartışmaları devam ededursun, biz büyük şehirlerin merkezlerinde, her geçen gün daha fazla sayıda farklı renk ve kültürden insanlarla karşılaşıyoruz.

Merve Çağşırlı

Türkiye'de göçmen nüfusu artıyor. Göç literatürü de onunla birlikte bir o kadar…
Göçmenlerin Türkiye'ye gelmeye karar verme süreçleri, göç yolları, yasal statüleri ve hakları, yolda yaşadıkları vs. sürekli tartışılıyor göç araştırmalarında. Uluslararası göç meselesi hakkında bazen uluslararası kuruluşların istatistikî verileri konuşuyor bizlerle, bazen de göçmenleri analiz eden akademisyenler konuya el atıyor ve göçmenler adına konuşuyor bizlere.
Kağıt üzerinde hala "Türkiye göç alan bir ülke midir, değil midir" tartışmaları devam ededursun, biz İstanbul'da, 70KY Kurtuluş-Yenikapı Otobüs hattında, İstiklal Caddesi'nde, Aksaray'da; büyük şehirlerin tüm merkezlerinde, her geçen gün daha fazla sayıda farklı dil, renk ve kültürden insanlarla karşılaşıyoruz.
Ancak ne bu karşılaşmalar, ne de konuyu ele alan akademik metinler; yurttaş ve göçmen karşılaşmalarını beraberliğe, biz olma durumuna dönüştüremiyor.
Sermaye, üretim ve para akışı anlamında sınırları ortadan kaldırırken ve beraberinde işçi sınıfının haklarını, çalışma koşullarını, yerleri ve yurtlarını belirsizleştirirken, atölyelerde yan yana çalıştığımız göçmenlerle bizler arasındaki duvarlar hala yerini koruyor.
"Çok kültürcülük ya da Çokuluslu Kapitalizmin Kültürel Mantığı[1]" adlı çalışmasında Slavoj Zizek, günümüzde göçmen işçilerin kamusal alandan dışlanma pratiklerini ele alan yazılar yazmanın ne kadar kolay olduğundan bahseder. Siyasi doğruculuk ve çok kültürcülüğün yükseldiği günümüzde prestijlidir de böylesi yazılar yazmak.
Ancak Zizek, esas meselenin "hepimiz göçmen işçiyiz" vurgusu ile düşünmek ve hareket etmek olduğundan bahseder.
Bu noktada "prekarya" kavramı, işçi sınıfının yeni öznesi göçmen işçiler ve göçmenleşen "yerel" işçiler arasındaki benzerlikleri ele almamızı sağlar.
Prekarya, İngilizce'de "precarious" (güvencesiz) ile "proleterya" kelimelerinin birleşmesinden türetilmiş. Kavram, güvencesiz koşullarda çalışan işçilere, işçi sınıfının işçi/işsiz ayrımının silikleşmesi ile kronikleşen belirsizlik durumuna işaret etmekte.
Kimi Ortodoks Marksistler güvenceli çalışan işçi sınıfının karşısına prekarya kavramının konulması ile işçi sınıfı analizi ve hareketinin bölünmesinden şikayetçi görünmekte.
Ancak, sigorta, mesai ücreti, yasal çalışma izinlerinin bile, işveren tarafından bir lüks olarak görüldüğü günümüz çalışma koşullarında, prekarya'yı, proleteryanın yeni çalışma koşullarını tanımlayan bir anahtar kavram.
Günümüzde, binlerce Kamerun'lu, Nijerya'lı, Kongo'lu işçi Gedikpaşa'daki ayakkabı atölyelerinde asgari ücret karşılığında uzun mesai saatlerinde Türkiye'li işçi arkadaşları ile birlikte çalıştırılmaktadır. Sigortanın bazen ödendiği, bazen hiç ödenmediği bu işyerlerinde patrona olası herhangi bir karşı çıkış anında, hem Türkiye'li, hem de göçmen işçiye kapı hemen gösteriliyor.
Öte yandan, üniversite mezunu yaşıtları, çalıştığı çokuluslu şirkette mesai saatine itirazına aldığı "böyle bir kurumda çalıştığı için ne kadar mutlu olması" yanıtı ile kendisini açgözlü ve suçlu olduğu hissetmekte ve stajının ne zaman biteceği sorusunu ise, başka bir zamana ertelemek zorunda bırakılmaktadır.
Tüm bunlar olup biterken; sendikalı olma deneyiminden bihaber bırakılan yeni güvencesiz işçiler, sisteme öfkelenmek yerine mesai arkadaşına duyduğu nefretle, tüm bunların sorumlusu olarak göçmen işçiyi görerek, kendisi ve göçmen arasındaki duvara kalın bir tuğla daha eklemeyi şimdilik çözüm olarak bilmektedir. Şimdilik...

[1] http://www.e-skop.com/skopdergi/cokkulturculuk-ya-da-cokuluslu-kapitalizmin-kulturel-mantigi/941

Müzikte enternasyonalizm

Yeni şarkı ve Victor Jara

Şarkım amacına kavuşur Violetta'nın dediği gibi. / Pırıl pırıl coşkulu durmak bilmez ve bahar kokan bir işçidir! / Gitarım ne zenginlerin gitarıdır, ne de başka bir şeyin. / Şarkım bir yapı iskelesidir eriştirir bizi yıldızlara.

Arda Yaman

Müziğin evrensel ve birleştirici olduğu sıkça dillendirilir. Bu nedenle, Ölümünün 40. Yılında Victor Jara'yı hatırlamak ve temsilcisi olduğu Nueva Cancion- "Yeni Şarkı" akımını biraz yakından inceleyelim.

"Yeni Şarkı" akımı, 60'ların sonunda Küba devrimi ile ivme kazanan ve adına Trova denilen klasik gitar eşliğinde söylenen, yerel müziğin de etkilediği protest bir müzik türü. Latin Amerika'nın genelinde etkisini gösterip sonra da tüm dünyayı etkileyerek, popüler bir akım haline geldi. Şili bu akımın tarihinde önemli bir dönemeç ve içerisinde geliştiği politik tarihe değinmeliyiz.

Şili'den yayılan "yeni şarkı"

Şili, 1970 yılında daha önce örneğine rastlanmayan bir duruma ev sahipliği yapmıştı. Unidad Popular (Halk Birliği) partisinin adayı Allende, serbest seçimle iktidara gelmiş ve bu yolla iktidara gelen ilk Marksist devlet başkanı olmuştu. Olayın etkisi Şili sınırlarını aşmış ve kendi diktatörlerinin boyunduruğu altındaki halklara ilham kaynağı olmuştu.

Dönemin önemli simgelerinden biri olan "Şarkısız devrim olmaz" sloganı ile birlikte, "Yeni Şarkı" akımı hızla yaygınlaşıp Latin Amerika sınırlarını aşarak, Franco zulmüne karşı gelen İspanya'da, Salazar'a karşı Portekiz halkının direniş barikatlarında duyuluyordu. Başlangıcında yerel bir müzik türünün evrimi olan yeni şarkı akımı, dünyadaki yaşanan siyasi kırılmalarla enternasyonal bir kimlik kazanıverdi.

And dağlarındaki müzik kültüründe sıkça kullanılan quena (And flütü), zampona (pan flüt) ve on telli charango, bu müzikte sıkça kullanılan enstrumanlar. Sözlerde ise, genellikle yoksulluk, mücadele ve faşizm karşıtlığı var.

"Yeni Şarkı", yayıldığı ülkelerin kültürel dokusu ile harmanlanmış ve ortaya çok zengin bir müzik türü ortaya çıktı. İnti İllimani, Mercedes Sosa ve Joan Baez, türün önemli temsilcileri oldu.

Victor Jara, Şili'de ilk albümü yaptığı 1966 yılında dikkati çekti. O sırada tiyatro yönetmenliği de yapan Jara, 1970 yılında Unidad Popular yararına birçok konser verir. 1973 yılında Pinochet'in faşist darbesini yaptığında, Jara Teknik üniversitedeki konseri vermekteydi. Tutuklandı ve birçok kişi ile birlikte Santiago Stadyumu'nda işkence gördü. İşkence yapılırken şarkı söylemeyi sürdüren Jara, dipçik darbeleri ile öldürüldü. Stadyumun ismi 2003 yılında Estadio Victor Jara olarak değiştirildi.

Ülkemizde de bu akımın etkileri görülüyor.

Protest müziğin esin kaynağı

Protest müzik grupları olarak adlandırılan Grup Yorum, Yeni Türkü, Moğollar, Düşbaz ve Zülfü Livaneli'nin müziklerinde, "Yeni Şarkı" akımı sürüyor.

Livaneli'nin Hiroşima'da yaşanan katliamı, Nazım Hikmet'in "Kız Çocuğu" adlı şiirini Japon ezgilerini kullanarak yorumlaması türe dair karakteristik bir örnek.

Müzisyenler kendi folklorik özgünlüklerinden de yararlanarak, bir başka ülkenin acısını ya da direnişlerini anlatabilmişlerdir. Zaten, başlıkta "enternasyonalizm" denmesinin bir nedeni de, "Yeni şarkı akımı" ile sadece müzik değil, mücadeleler ve deneyimlerin de ortaklaşması.

Victor Jara, 1973 Pinochet darbesi sonrası tutuklandı ve birçok kişi ile birlikte Santiago Stadyumu'nda işkence gördü. İşkence yapılırken şarkı söylemeyi sürdüren Jara, dipçik darbeleri ile öldürüldü.

"Ne türkü söyleme aşkımdan ne de sesimi dinletmek için değil bunca türkü söylemem.
Benim namuslu gitarımın sesi hem duygulu hem de haklıdır.
Dünyanın yüreğinden çıkar bir güvercin gibi kanatlı kutsal su gibi şefkatli, okşar gitarım öleni ve yiğidi.
Şarkım amacına kavuşur Violetta'nın dediği gibi.
Pırıl pırıl coşkulu durmak bilmez ve bahar kokan bir işçidir!
Gitarım ne zenginlerin gitarıdır, ne de başka bir şeyin.
Şarkım bir yapı iskelesidir eriştirir bizi yıldızlara.
Katıksız gerçekleri şarkısında söylerken bir insan ölmek pahasına, anlamını bulur o şarkı damarlarında atarken.
Şarkım ne gelip geçici övgüler düzer ne de başkalarına ün katar, yoksul ülkemin kök salmıştır toprağına.
Orada, her şeyin bittiği ve her şeyin başladığı yerde, söylerim o her zaman yiğit ve derin sonsuza dek yeni olacak şarkıyı."

3.09.1973

Finans kapitalin yeni tapınakları

Bienaller, galeriler...

Bianeller, çok uluslu şirketlerin sanatı tekellerine aldıkları dönemin biçimi. O halde, bütün finans merkezleri Bianel düzenlemeliydi.

E. H. Bereketoğlu

Çok sorulan bir sorudur: "Sanat sanat için mi, yoksa toplum için midir? Günümüzde cevap basit: "Kapital için".

Kapitalizmin 1980 sonrasında yoğunlaştığı bir alan sanat.

Daha öncesinde finans-kapital, "sanat" deyince, yaban atlarının uçsuz bucaksız bozkırlarda özgürce salınmasını her zaman bir tehlike olarak gördü. Ve, işinin ehli "kovboyları" göreve çağırarak asi atları evcilleştirdi.

Bugün finans-kapitalin merkez üssü New York aynı zamanda "çağdaş" sanatın da başkenti. Burada bir çelişki yok mu?

Finans kapitalin sanatla ilişkisi hayli sade. Öyle girift ilişkilere girmiyorlar.

Finans kapital sanatın ve sanatçının yannda

1985 Venedik Bianel'i ile yeni döneme girildi. Rönesansın, İtalyan şehri Floransa'da Medici ailesinin himayesinde filiz verdiği bilinir. Bianeller, çok uluslu şirketlerin sanatı tekellerine aldıkları dönemin biçimi. O halde, bütün finans merkezleri Bianel düzenlemeliydi.

Böylece sanatı tek bir nehirden akıtacak ve sanata yakınlıkla günahlarından arınacaktı.

2013 İstanbul Bianeli bu serüvenin bir parçası. Dünyaca ünlü sanatçıların arz-ı endam edecekleri sanat şölenine bir göz atalım.

Bienalin sponsoru şöyle bir çağrı yapmış: "Koç Holding olarak çağdaş sanata verdiğimiz destekten ve geri dönüşünden çok memnunuz. Pek çok anlamda önemli bir kültür merkezi olan İstanbul'un çağdaş sanat alanında da söz sahibi hale gelmesi bizim en büyük gurur kaynağımız".

Bu yılki İstanbul Bienali'nin İKSV'nin özverisi ve sponsorların desteği ile ücretsiz olarak gerçekleştirildiğini belirten Koç, "Davetlimizsiniz" diyor.

Sanata akan milyon dolarlar

Koç'un Bienal davetinde adı geçen bir diğer kurum "İKSV", film, tiyatro ve müzik festivalleri düzenliyor. 2013 Bienalinin de kolaylaştırıcısı. O kimin? Eczacıbaşı grubu!

Öyle bir aile düşünün ki, 80 yıl halkının emeği ve coğrafyasının kaynakları "hizmetine" sunulmuş bir ülke tarafından "el bebek gül bebek" büyütülmüş ve yüksek teknoloji ya da yaratıcı üretim yerine eczane ve yapı marketçiliğiyle vurgun peşinde. Ve, Eczacıbaşı ailesi sanatçılarla öyle bir ilişki içinde ki, onlarla ilgili olumsuz satır yoktur. Sabancıların sanata ilgisi de göz yaşartıcı.

'Picasso İstanbul'da' sergisi 2005 yılında, Sakıp Sabancı Müzesi'nde açılmış.

Anish Kapoor da, dünyada ilk kez sergilenen eserleriyle SSM'de olacak. Kapoor dünyaca ünlü bir heykeltıraş ve tasarımcı. Bulgari, Calvin Klein gibi markaların tasarımlarının yanı sıra 2012 Londra Olimpiyatlarının düzenleneceği olimpiyat stadyumun da tasarımcısı.

Sermayenin, galerilerini açtığı sanatçılarla gizli anlaşmalar yaptığı, bilinen bir gerçek.

Suyun başını tutanlar

Arkadan Ülker de yetişmeye çalışıyor: t24 Haber sitesinde soruluyor: "Murat Ülker'in, Bedri Baykam'ın boş çerçevesine 100 bin dolar verdiğini duyunca neye şaşıracağımızı bilemedik. Laikçi Baykam'ın muhafazakar Ülker grubuna eserini satmasına mı, yoksa boş çerçeveye verilen 100 bin dolara mı?

Murat Ülker iki yıl önce de ünlü ressam Burhan Doğançay'ın "Mavi Senfoni" adlı resmini 2.2 milyon dolar vermiş.

Koç, Sabancı, Ülker ve Eczacıbaşı: Suyun başını tutan devler.

İşte, sendikasız-sosyal haksız işçilerle, vurgunlarla, darbe seviciliği ile gündeme gelmiyorlar. Vitrinlerinde "sanata ve sanatçıya verdikleri destek" var.

Sanat, bu vampirlerin gençlik ve güzellik iksiri. Sanat ve sanatçının kanını emdikçe güzelleşip, diriliyorlar; sanat ise, sararıp solmakta.

Sokağın ruhundan graffitinin yeniden doğuşu

Erkan Gökber

"Büronu terk et, koşup ardında bırak cenazeni, evini, arabanı terk et, kürsünü terk et.
Aidiyetimiz olmayan sokaklarda katıl bize…"
New Years Prayer, Jeff Buckley

Gezi direnişiyle birlikte duvar yazıları, stensil/şablonlar ve resimler nereye baksak gördüğümüz bir şey oldu. Direnişin rengini sokağa taşıyan bu etkinlikleri sanatsal performanslar saymanın yanında radikal toplumsal mesajların dışavurumu olarak da görmeliyiz. Genel olarak graffiti adı verilen bu etkinlikler yeni şeyler değil ve modern şehir hayatının olmazsa olmazı olarak çeşitli yerlerde, zamanlarda karşımıza çıkabilir.

İtalyanca kazınmış çizik ya da karalama anlamına gelen İtalyanca *graffito* kelimesinden türeyen ve çoğul olan grafiti ismi, kamusal alanlarda bulunan yüzeylere, otoritelerin iznini almaksızın yazılan yazıları ya da çizilen resimleri anlatır. Grafiti, otobüslerin içlerine sivri bir aletle kazınan yazılardan tutun, sokak duvarlarında sprey boyayla çizilen resimlere kadar oldukça geniş bir alanı kapsar.

Kimi graffiti erbapları "Polis eskiden graffiticilere satanist mi diye yaklaşıyordu artık graffitiyi öğrendi. Politik bir grubun duvara yazdığı yazıyla graffitiyi ayırt edebiliyor" diyerek temiz çocuk olmaya ve kabul görmeye çalışsa da Gezi isyanı günleri bize gösterdi ki (ve hala görüyoruz ki) graffiti daima politik, hicivci ve uslanmaz olmaya eğilimlidir… Graffitici uslu çocuk olmaz, graffiti galeri duvarlarına yakışmaz…

Sokak sanatçılarının en tanınmış ismi, İngiliz graffitici Banksy, bu konuya ilişkin bir yerde şöyle der "Sokak sanatı kapalı ortama uyar mı gerçekten bilmiyorum. Eğer bir hayvanı evcilleştirirseniz, vahşi ve özgür olmaktan çıkar; steril, şişko, uykucu bir hale bürünür. Bu yüzden belki de sanat sokakta kalmalıdır."

Gezi direnişiyle birlikte Graffiti sanatı/eylemi hem memleketin direniş tarihinde, hem de İstanbul'un şehir kültürü içindeki yerini çizmiş ya da tam anlamıyla "kazımış" oldu.

Şablon / Stensil nedir? *

Kağıt, Karton, plastik gibi herhangi yassı bir malzemeye, harfler ya da başka türden şekiller oyularak bir kalıp oluşturulması ve sonra bu kalıbın herhangi bir yüzey üzerine yerleştirilerek üzerine boya sürülmesi işlemi.

Şablon yapılabilmeleri için tasarlanan karakterlerin "o" gibi kapalı harfleri, harf dış hatları boyunca kesilerek kalıptan ayrıldığında düşmeyecek şekilde yapılmışlardır.

*örn. yukarıdaki duvar resimlerine bakınız

Rejim değişiminden harita değişimine Ortadoğu

Rusya- Çin eksenli bloğun manevraları sonucu Suriye'ye yönelik askeri saldırı geri plana itildi. Ama çeşitli kaynaklar, muhalefete ağır silah sevkiyatının arttığında ortaklaşıyor. Bunun anlamı, Suriye'deki çatışmaların ve ağır yıkımın artarak devam edecek olması.

Murat Düzgör

Suriye'de üçüncü yılına yaklaşan vekalet savaşı ülkenin zenginliklerini eritti. Suriye giderek bir hayalet ülkeye dönüşürken; Amerikan Think-Tank kuruluşları ve basını, yeni Ortadoğu haritalarını tartışıyor.
ABD Barış Enstitüsü ve Wilson Center adlı Think Tank kuruluşlarının tanınmış analistlerinden Robin Wright, "Haritası yeniden çizilmiş Ortadoğu'yu hayal etmek" başlıklı International Herald Tribune'deki yazısında, Ortadoğu'da "mezhep savaşı ve etnik çatışma basıncı altında sınırların kolayca değişebileceğini" ifade ediyor.
Yazar, Ortadoğu'da yeni bir haritanın, ticaret ve enerji akışının güvenliği

noktasında tüm dünya açısından stratejik bir öneme sahip olduğunu; Suriye'de 30 ayı aşan çatışma sonucunda haritayı yeniden biçimlendirebilecek üç bölgenin oluştuğunu dile getiriyor.
Yeni Ortadoğu haritasında mevcut 5 devletten 14 yeni devletin çıkabileceği; Suriye bağlamında ise, biçimlenmekte olan üç devletin Akdeniz sahilinde Lazkiye merkezli Alevi, Kuzey sınırında uzanan Kürt ve Sünni nüfusun yoğun olduğu bölgeden oluşacak Sünni devletleri olduğu çizimle gösteriliyor.
Irak'taki Şii, Sünni ve Kürt bölgelerinin Suriye'de yeni oluşacak devletlerle birleşmelesiyle Ortadoğu haritasının şekillenebileceğini söyleyen Wright, bu yeni sınırların Ortadoğu'da kavgalara son verebileceğini ve orada yaşayan insanlara iyi yönetim ve adalet, sağlayabileceğini iddia ediyor.

Üç devletli Suriye

Modern Ortadoğu haritasının yaklaşık 100 yıl önce, bölge dışından oyuncular olan İngiliz diplomat Sykes ve Fransız diplomat Picot tarafından bölgenin coğrafi ve kimliğe dayalı gerçeklerine değil, emperyal çıkarlara bağlı olarak şekillendirildiğini belirten yazar; etnik ve mezhepsel homojenliklere dayalı olarak oluşturduğu yeni devletlerin arasına şehir devletleri yerleştiriyor.
ABD'nin emperyal politikalarını oluştururken yararlandığı think thank kuruluşlarının çalışanı Wright'ın, Sykes ve Picot'ı emperyal çıkarlara hizmet etmekle eleştirmesi gerçekten ironik.
Ancak, ortaya koyduğu yeni harita tartışması önemli. Çünkü yakında bir başka önemli Think Tank olan Brookings Enstitüsü yöneticisi O'Hanlon'da, iç savaştan çıkışın tek yolunun "Bosna Modeli" olarak ifade ettiği üç devletli Suriye olduğunu dile getirdi.
Rusya- Çin eksenli bloğun manevraları sonucu Suriye'ye yönelik askeri saldırı geri plana itildi. Ama çeşitli kaynaklar, muhalefete ağır silah sevkiyatının arttığında ortaklaşıyor. Bunun anlamı, Suriye'deki çatışmaların ve ağır yıkımın artarak devam edecek olması.
Suriye'deki çatışmaların artmasına yol açacak uygulamaların devam etmesini, Ortadoğu haritasının yeniden çizilmesi bağlamında ele aldığımızda birbirini tamamlayan gelişmelerle karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz.

Enerji ve ticaret güvenliği

Ortadoğu haritasının, emperyal enerji ve ticaret güvenliğinin günümüz ihtiyaçları çerçevesinde yeniden çizilmesinin nesnel önkoşulu, pürüz oluşturan mevcut yapıların çökertilmesi ve Ortadoğu halklarının dinsel ve etnik farklılıklarının asli çatışma öğeleri olarak derinleştirilmesi.
Dünya Savaşı'ndan sonra Milletler Cemiyeti'nin onayı ile bugünkü Suriye ve Lübnan'a denk düşen coğrafyada bir Manda yönetimi kuran Fransa; ilk olarak Lübnan'ı bir siyasal birim olarak böldü; 1920'de Şam ve Halep'i bölerek iki yeni ayrı devlet oluşturdu.
Daha sonra, Lazkiye merkezli bir Alevi devleti ve Şam'ın güneyinde yeni bir Dürzi devleti kurarak bu coğrafyayı etnik ve dinsel temelli siyasal parçalara ayırdı. Şam ve Halep devletleri Fransa tarafından tekrar birleştirildi. Fakat 1942'de 2. Dünya Savaşı'nın o özgün koşullarına dek bu bölünmüşlükler devam etti. 1946 yılında sağlanan bağımsızlığa dek, emperyal böl ve yönet politikaları tüm Ortadoğu'da olduğu gibi Suriye'de de uygulanmıştı.

"Saat geriye dönmüyor"

Hiçbir politik ya da toplumsal devrim doğrusal olarak ilerleyen düz bir rotaya sahip değildir. Rojava'da yaşanan süreç de bu genel kuraldan bağışık değil.

El Kaide orijinli, Türkiye destekli çetelerin Kürt halkına saldırıları devam ediyor. Rojava halkı kadını, erkeği genci, yaşlısı ile direniyor. Örgütlülük ve mücadele ile kazandıklarını her düzeyde savunuyor.
Suriye ve Ortadoğu politikaları çöken AKP hükümeti, elinde kalan tek enstrüman olan çeteleri Kürt halkının üstüne sürerek, siyasi iradesini kırmayı ve ısrarla savunduğu 3. Yol perspektifini terk ettirmeyi hedeflemişti.
PYD başkanı Salih Müslim'le yapılan görüşmeler de bu hedefin parçasıydı.
Yaklaşık 14 aydır kendi doğal coğrafyasında yeni bir hayatı örgütlemeye çalışan Rojava halkı, halkların tam eşitliği ve özgürlüğünü savunarak var oluyor.
Kürt halkının gençlerini, kadınlarını siyasal ve askeri örgütlülük içine çekerek, halk demokrasisinin temel kurumlarını inşa ediyor.
Rojava'da yaşanan bu gelişme PKK'yi bir bölgesel politik aktör konumuna taşırken, PKK ve Mesut Barzani arasında gelişen bir hegemonya mücadelesinin de yolunu döşüyor.
Farklı toplumsal dayanak noktaları ve politik yönelimler, bu özgün çekişmenin temelini oluşturuyor.
Rojava ve Güney Kürdistan sınırında kapatılan kapılar, Kürt Yüksek Konseyi'ni işlevsizleştirmeye dönük hamleler, hegemonya mücadelesinin yüzeydeki görünür kısımları.

Hedef: Arap Kürt çatışması

Ortadoğu'da yeniden çizilecek haritanın emperyalist merkezlerin kontrolü dışında, halkların çıkarlarına dayanmasının bugünkü yolu, Rojava halkının pratikleştirdiği demokratik özerkliğin genelleşmesinden geçiyor.
Bunu engellemek isteyen, Türkiye destekli çeteler, Kürt halkına saldırırken, çatışmaları bir Arap-Kürt çatışmasına dönüştürmeye çalışıyor.
Hiçbir politik ya da toplumsal devrim doğrusal olarak ilerleyen düz bir rotaya sahip değildir. Rojava'da yaşanan süreç de bu genel kuraldan bağışık değil.
Kendi özgün hattında derinleşirken zik zaklar çizen, kimi zaman gerileyen, sonra daha güçlü bir hamleyle alanını genişleten, iç içe geçerek birbiriyle bakışımlı ilerleyen gerçek bir politik-toplumsal devrim süreci karşımızda duruyor.
Türkiye'nin ve NATO'nun her yolu kullanarak kendi eksenine çekmeye çalıştığı Rojava halkı, bağımsız zeminini pekiştirerek, süreçteki her aktörün dikkate aldığı bir odak oldu.
Bu nedenle, son süreçte diplomatik ustalık da göstererek hegemonik bir güç olma kapasitesini güçlendiren Rusya, Cenevre'ye Kürtleri de çağırıyor.

Yarattığı canavar AKP'yi yiyebilir

Mevcut koşullarda, Türkiye'de Rojava Devrimi ile dayanışmanın yolu, AKP iktidarına karşı mücadeleyi yükseltmek, AKP ve El Kaide orijinli çeteler arasındaki somut bağlantıları açığa çıkarmak, AKP'nin katliamcı yüzünü teşhir etmektir.
Suriye politikası çökerken, belki de politik sonunu hazırlayacak olan bir belayı AKP'nin kucağına bırakıyor.
AKP, Suriye rejiminin çok kısa sürede çökecek olması beklentisi ile dünyanın dört bir yanından transfer ettiği çeteleri, Cenevre'de sağlanan mutabakat ile birlikte, her an kendi karşısında bulabilir.
Bunun işaretleri, Reyhanlı saldırısını üstlendiği iddia edilen El Kaide oluşumunun bildirisinde ve AKP'ye dönük tehditlerinde çok açık ifadelerle bulunuyor.

Kürtler, "Çözüm süreci" ve "Demokrasi paketi!"

Türkiye'nin ve Kürdistan'ın devrimci-demokratik tüm toplumsal-politik güçlerinin ortak bir cephede omuz omuza gelmesinin nesnel koşulları, "demokrasi paketi"nin sefaleti ile daha güçlü bir zemin kazandı.

KCK, Tayyip Erdoğan'ın "demokrasi paketi" ne ilişkin yaptığı açıklamada, "AKP'nin çözümü değil çözümsüzlüğü bir politika olarak benimsediğini ortaya koyduğunu" ifade etti. Açıklamada, "AKP gelinen aşamada ortada süreç bırakmadı" deniyor.
PKK'nin 2012 yazında alan tutma taktiği çerçevesinde yükselttiği savaş, Kürt şehirlerinde Serhildanlar'a dönüşmeye başlayan kitle kabarması ve 2012 Temmuz'unda Rojava'da ortaya çıkan büyük siyasi kalkışmanın toplamda oluşturduğu etki, AKP'yi Kürt sorununda adım atmaya itmişti.
Ancak, açıklanan "Paket", AKP'nin halkların hak eşitliği ve özgürlüğüne dayalı bir siyasal açılımın öznesi olamayacağını gösteriyor.
"Çözüm", AKP'nin temeline aykırı ve kendisine tanınmış geniş politik krediyi çar çur ederek, bir dönüşüm kapasitesi taşımadığını da belli etti.

Seçim sathı mahali

"Çözüm Süreci" nin başlangıcında, Suriye'de muhalefet güçlerinin askeri ilerleme kaydetmesi, AKP'nin bölgesel güç kapasitesini arttırmaya dönük plan ve umutlarını besliyordu.
Ayrıca, AKP'nin ve kurucusu olduğu yeni rejimin kendini konsolide etmesini sağlayacak yeni seçim konjonktürüne kazasız belasız girme ihtiyacı da, sürecin başlamasını koşulluyordu.
AKP'nin kimi zaman "milli birlik projesi", kimi zaman "terörü bitirme süreci" olarak adlandırdığı süreç, yaklaşık olarak sekiz aydır devam ediyordu.

İnisiyatif Kürtlerde

AKP daha önceki gibi, şimdiki süreci de, oyalama, bekletme ve zaman içinde Kürt Özgürlük Hareketinin farklı unsurları arasında çatlak yaratma ya da var olanları derinleştirme biçiminde sürdürmeyi amaçlıyordu.
Ancak hem Kürt Özgürlük Hareketinin AKP hakkında yeterli politik deneyime sahip olması, hem de Ortadoğu'da bölgesel konjonktürün Özgürlük Hareketi'ne uygun nesnel koşullar sunması, onun sürecin inisiyatifini kazanmasını sağladı.
PKK'nin "çekilmeyi durdurma" hamlesi, AKP'yi seçimlerden önce adım atmaya zorunlu kıldı.
Açıklanan "Demokrasi Paketi", Kürt halkının temel taleplerinin hiçbirini karşılamadığı gibi,Türkiye halklarının demokratik taleplerinin hiçbirine de değinmiyor.
Tersine, Gezi İsyanı'nın toplumsal ve politik etkilerinden dehşete kapılan AKP, yeni düzenlemeyle var olan ve anayasal güvence altında olduğu varsayılan Toplantı ve Gösteri Yapma hakkının kapsamını daraltıyor.

Köylü kurnazlığı

Kürt halkının ve demokratik-devrimci güçlerin yıllardır verdiği mücadeleyle uygulanamaz hale düşürdüğü bir dizi yasa ve uygulamayı mecburen kaldırırken, bunu kendisinin bahşettiği izlenimi uyandırmaya çalışıyor.
AKP, Gezi İsyanı ve Kürt Özgürlük Hareketinin hamlelerinin basıncı altında biraz nefes alma, daha etkili saldırılar için kendi güçlerini tahkim etme ve karşı saflarda gedikler açma umuduyla, taktik bir hamle yapmaktan ötesini düşünmüyor.
Ama bu içi boş "demokrasi paketi" ile hiç bir amacına da ulaşamadı.
AKP'nin köylü kurnazlığının anıtı olmaya aday bu boş hamle, tüm gürültüsünün ardından sadece birkaç saatlik bir etkiye sahip olabildi.
Türkiye'nin ve Kürdistan'ın devrimci-demokratik tüm toplumsal-politik güçlerinin ortak bir cephede omuz omuza gelmesinin nesnel koşulları, "demokrasi paketi"nin sefaleti ile daha güçlü bir zemin kazandı.

Merkel ve Demokles'in kılıcı

Almanya'daki seçimlerin en önemli sonucu, dünya ekonomik krizinin Avrupa'da bürünmüş olduğu biçime karşı Avrupa Finans-kapitalinin geliştirdiği agresif politikaların Almanya'da onaylanmış olması.

Almanya'da yapılan seçimler Merkel'in partisi Hıristiyan Demokratlar'ın yüzde 42,5'lik bir oy oranına ulaşması ile sonuçlandı. Almanya'daki seçimlerin en önemli sonucu, dünya ekonomik krizinin Avrupa'da bürünmüş olduğu biçime karşı Avrupa Finans-kapitalinin geliştirdiği agresif politikaların Almanya'da onaylanması.
Avrupa Finans-kapitali, kriz konjonktüründe Avrupa'nın güneyinde kendini borç krizi biçiminde dışa vuran bu gelişmeye karşı çok ağır kemer sıkma politikaları ile karşılık vermiş; özellikle Yunanistan, İtalya, İspanya ve Portekiz'de emekçi kitlelerin derin hoşnutsuzluğuna yol açan bu politikaları Avrupa Birliği'nin ekonomik ve siyasal kurumları aracılığı ile uygulamıştı.
Almanya'nın, Avrupa Birliği üstündeki hegemonyası, kriz konjonktüründe daha da belirginleşmişti.
Merkel'in seçim başarısının gerisinde yatan en önemli neden, kriz konjonktürünün tüm halklarda yarattığı korku ve endişelerin Almanya'da Merkel tarafından başarılı biçimde manipüle edilmesidir.
Avrupa'nın güneyinde ortaya çıkan sosyal ve ekonomik yıkımın somut görüntüleri –ekonomik daralma, yüksek işsizlik, kaybedilen sosyal haklar, Alman halkının başında Demokles'in kılıcı gibi sallanmakta idi.

Alman sermayesinin emekçilere saldırısı

Alman Finans-kapitali Neo-liberal politikalara geçişle birlikte, Alman emekçilerine karşı çok güçlü bir saldırıya girişmişti. Bu saldırı, Alman emekçilerinin sosyal ve ekonomik örgütlerinin geriletilmesi, sosyal devlet kurum ve uygulamalarının dağıtılması gibi alanlarda başarılı sonuçlar doğurdu.
Ücretler uzun bir süredir neredeyse sabitlenmiş görüntüsü veriyor. Özellikle belli işkollarında, emekçi nüfus, düşük ücret ve uzun çalışma saatlerini kabullenmiş durumda.
Alman Finans-kapitali Avrupa hegemonyasını bu başarıları sayesinde pekiştirdi.
Ama bu başarıların diğer bir sonucu ise; İsviçre ve İskandinav ülkelerinde hızla artmaya başlayan Alman nüfusu oldu.
Alman emekçilerinin belirli vasıflara sahip bir bölümü, daha yüksek ücretler ve gelişkin sosyal haklar için ekonomik göç yollarına düşmüştü.
Almanya seçimleri giderek karmaşık ve kaotik bir yapı kazanmaya başlayan dünya ve bölge koşullarında gündeme geldi. Bir süredir, Avrupa'da sıkça sorulmaya başlayan: "Sarkozy, Hollande, fark nerede?" sorusunun yanıtını, Alman halkı kendi öz deneyimleri nedeni ile zaten çok iyi biliyordu. Almanya'da emekçilere dönük neoliberal saldırı dalgasının başarılı pratisyenlerinden biri Alman Sosyal Demokratları idi.

Alman emperyalizminin yükselişi

Hıristiyan Demokrat Merkel, Suriye'ye dönük emperyalist saldırganlığa kendi bölge politikaları nedeni ile mesafeli dururken, Sosyalist Hollande'ın savaş kışkırtıcısı tutumu sözünü ettiğimiz gerçekliğin bir başka göstergesi idi. Tüm bu karmaşık tablonun içinde, Alman halkı elindekileri korumak, var olan "sosis ve bira"yı kaybetmemek refleksi ile tutum belirledi.
Ancak, kendi hegemonya alanını pekiştirmek için öncelikle kendi emekçilerine saldıran Alman Finans-kapitali, sadık temsilcisi Merkel'in bu başarısı ile birlikte hegemonyasını genişletmek, dünyada oluşan yeni ekonomik, politik ve askeri güç dengeleri içinde daha güçlü bir konum elde etmek için daha agresif politikaları uygulayacaktır.
Bunun anlamı ise, hem içeride, hem dışarıda saldırganlık, ekonomik ve politik güç alanını genişletmeye dönük süreklileşmiş bir seferberlik. Suriye krizi ile daha somut ve reel bir görüntü kazanan emperyalist-kapitalist dünya sisteminin hegemonya krizi, Almanya'yı daha fazla risk almaya ve alana daha güçlü çıkmaya çağırıyor.
Avrupa'nın güneyine dayatılan politikalar, öfkeyi biriktiriyor ve başka bir dünyaya ilişkin daha fazla soru sorulmasının yolunu açıyor. Alman Finans-kapitalinin emperyalist-kapitalist dünya sisteminde elde edeceği konum, büyük ölçüde Güney Avrupa'nın ateşleyeceği ve tüm kıtaya yayılma potansiyeli taşıyan sınıf mücadelelerinde sermaye cephesinin merkez üssü olarak tuttuğu yerin başarıları ya da başarısızlıkları ile orantılı olacaktır.

29.09.2013

toplumsal özgürlük
Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Ulaş Taştekin
Adres: Şehit Muhtar Mahallesi Nane Sokak No:15/3 Beyoğlu -İstanbul
Baskı: Çetin Matbaacılık Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok No: 229 Topkapı-İstanbul (0212) 576 59 85

Sokaklar ısınırken Yunanistan ve Syriza

Antifaşist sanatçı Pavlos Fissas, faşist Altın Şafak Partisi üyesi bir grup tarafından Yunanistan'ın Keratsini kentinde bıçaklanarak öldürüldü. Cinayet Yunanistan kentlerinde protesto edildi.

Cenk Ağcabay

Antifaşist sanatçı Pavlos Fissas, faşist Altın Şafak Partisi üyesi bir grup tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Cinayet pek çok kentte protesto edildi.
Gösterilerden dünya basınına yansıyan kimi kareler, polis ve Altın Şafak militanları arasındaki yakın ilişkileri gözler önüne seriyordu.
Dünya ekonomik kriziyle büyük bir yıkıma sürüklenen Yunanistan'da; tüm politik dengeler alt üst olmuş, Yunanistan'ı yöneten burjuva politik düzlemin ana aktörleri hızla erimişti.
Bir sol koalisyon olan Syriza bu süreçte yükselişe geçmiş, faşist Altın Şafak da sürpriz bir seçim başarısı sergilemiş ve sokak hakimiyetini arttırmaya dönük faaliyetleriyle gündeme gelmişti.
Syriza, geçtiğimiz Temmuz ayında gerçekleştirdiği kongre ile koalisyondan partiye dönüştü. Dönüşüm süreci bir dizi iç tartışma ve saflaşmalar yarattı.
Syriza içindeki saflaşmalar, Yunanistan'ın yaşadığı alt üst oluş sürecinin derinliğinden besleniyor. Hareketi oluşturan güçlerin son derece farklı toplumsal, politik ve kültürel yapılara sahip olması –partileşme kongresine 490 organizasyondan 3500 delege katılmış- ortak bir politik çerçevenin oluşmasını zorlaştıran bir faktör.
Syriza'nın artan oranda Keynesçi bir ton taşımaya başlayan politik söylemi ve lideri Tsipras'ın uluslararası Finans-kapitalin sesi Financial Times'ta yayımlanan "Yunanistan'ı Euro bölgesinde tutacağım" makalesi tartışma yaratmıştı.
Syriza'nın Memorandum karşıtlığından, Memorandumu müzakere etmeye evrilen söylemi, liderinin Le Monde Diplomatique'te yayımlanan "Yunanistan'ı ayağa kaldırma planı" yazısında, Yunanistan'a borç verenlerin isteklerini Yunanistan'ın ödeme yeteneğiyle uyumlulaştırmaları yönündeki talebiyle net bir ifade kazanmıştı.
Tsipras'ın yazılarında dile getirilen temalar, Haziran ayında New York Times'ta yayımlanan "Yunanistan'ı sadece sol kurtarabilir" makalesinde ABD'li Prof. James K. Galbraith ve Yunanlı Prof. Yanis Varoufakis tarafından da vurgulanıyor ve Yunanistan'ın Euro bölgesinde kalmasının ve borç –kemer sıkma sarmalından çıkışının tek yolunun Syriza'dan geçtiği söyleniyordu.
Yunanistan ekonomisinin Troyka'nın dayattığı ve Yunan hükümetlerinin tartışmasız kabul ettiği uygulamalarla, sosyal ve ekonomik sonuçları çok ağır olan tehlikeli bir rotaya girdiğini belirten profesörler, Selanik'te Tsipras'la da görüştüklerini belirtiyorlardı.
Profesörler, ABD yönetiminin ve global finans sektörünün Syriza hakkındaki kaygılarını gidermeye, Yunanistan'daki mevcut koşulların bir Syriza iktidarını zorunlu kıldığını kanıtlamaya çalışıyorlardı.
Syriza'nın, Yunanistan'daki mevcut ABD askeri üslerinin kapatılması veya NATO'dan çıkılması gibi bir niyeti olmadığını belirten yazarlar; Avrupa'nın "berbat biçimde başarısızlığa uğrayan borç ve kemer sıkmaya dayalı kriz politikaları" karşısında "Syriza, Avrupa'nın en büyük umudu" olabilir diyorlardı.
Syriza'da oluşan saflaşmalar, Memoranduma karşı alınan tutum ve Syriza'nın Pasoklaşarak sosyal-demokrasiye kayması gibi temalar ekseninde şekillendi.
Yayımlanan "1. Kongre Politik Kararları" nı okuduğumuzda; Avrupa Birliği'nin emperyalist bir sermaye projesi olarak şekillendiğini ve giderek Alman sermayesinin hegemonya aracına dönüştüğünün tespit edildiğini görüyoruz.
Ancak, bu tespitin ardından Avrupa Birliği ve Euro bölgesinde kalmayı temel alan bir yaklaşım savunuluyor.
Bir emperyalist sermaye projesi olan Avrupa Birliği'nin mevcut kurumsal yapısı dışına çıkmadan halkçı-demokratik bir yönelime sahip politikaların nasıl uygulanabileceği sorusunun yanıtına ilişkin boşluk Syriza'nın kararlar metninin en zayıf yanını oluşturuyor.

Fars diplomasisi mi?

C. Malatya

Suriye'deki savaş sürecinin yeni aşaması, askeri alanda değil masa başında yaşanıyor.
Sürece diplomasi damgasını vursa da buraya savaş olasılığı ile gelindi: ABD'nin askeri müdahalesi.
Müdahaleyi önlemek için Rusya'nın yaptığı diplomatik hamleler ve kazandığı başarı, Rusya'yı dünya sahnesine tekrar çıkarırken, arka planda bir diğer geleneksel diplomatik güç de ortaya çıkıyordu: Fars (İran) diplomasisi.

Nükleer diplomasisi

İran'ın yeni cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, her ne kadar "reformcu"ların adayı olsa da aynı zamanda bir "molla". Ve, İran'ın klasik "Batı" karşıtı dış politikaya devam edeceği öngörülmekteydi. Fakat ilk "beklenmeyen" hamlesini seneler-dir İran'ın başını ağrıtan nükleer enerji konusunda yaptı.
İran, Rusya'nın Suriye'yi bulundurduğu kimyasal silahları teslim etmesi için "ikna" etmesini ardından kendisinin de nükleer görüşmelere hazır olduğunu bildirdi.

Mektup diplomasisi

Ruhani, diyaloga olan açıklığını mektuplarıyla da ortaya koydu. Obama'nın kendisine gönderdiği kutlama mektubuna karşılık teşekkür mektubu gönderen Ruhani'ye göre bu mektuplar "Çok önemli bir geleceğe doğru atılan incelikli ve küçük adımlar olabilir'".
Ardından da Washington Post gazetesinde Ruhani'nin bir makalesi yayınlandı. Ruhani makalesinde "Dünya değişti. 'Birinin kaybı diğerinin kazancı' ilkesi artık geçerli değil. Bunun yerine işbirliği ve rekabetin aynı anda yaşandığı çok boyutlu bir ortam var. Kan davalarının devri sona erdi" diyerek küçük adımları büyütme niyetinde olduğunu belirmekte.

Yahudi açılımı

Molla Ruhani, en büyük sürprizini "Yahudi Sorunu"nda yaptı. Twitter'dan "Tahran'da güneş batmak üzereyken, tüm Yahudilere, özellikle İran'da olan Yahudilere kutlu Roş Aşana bayramı dilerim" mesajıyla bayramı kutladı. Ruhani ikinci sürprizini de Yahudi Soykırımı ile ilgili açıklamasıyla yaptı.
Selefi Ahmedinejad'ın inkar etmesine karşılık Ruhani "Daha önce bir tarihçi olmadığımı ve Yahudi soykırımının boyutlarını konuşmaya gelindiğinde, bunu tarihçiler dile getirmesi gerektiğini söyledim. Ancak genel olarak, Nazilerin Yahudiler ve olmayanlara karşı işlediği suçlarda dahil, tarihte yaşanan bütün insanlık suçları kınanabilir. Nazilerin Yahudilere karşı işlediği her türlü suçu kınıyoruz" dedi.

"Kahramanca esneklik"

Ruhani'nin bu hamlelerine destek "Belli prensiplere bağlı kalındıkça diplomaside "kahramanca esneklik" bazen çok gereklidir" Ayetullah Ali Hamaney'den geliyor.
Ruhani'nin diplomasi de gösterdiği "kahramanca esneklik"in en önemli sebebi altı dil biliyor olmasından öte İran'ın bulunduğu durum. Özellikle uygulanan yaptırımlar İran için ciddi ekonomik kayıplarla neden olmakta.
Dolayısıyla, bölgedeki savaşların yüksek yoğunlukta devam etmesi, İran ekonomisi açısından pek istenebilir bir durum değil.